

I. ORSZÁGOS ERDÉSZ GYŰLÉS

1993. február 24.

Ex Libris

Czajlik
Péter

Kiemelkedően fontos erdészetpolitikai esemény színhelye volt 1993. február 24-én a Földművelésügyi Minisztérium Színházterme.

Az MTA Erdészeti Bizottságának kezdeményezésére került megrendezésre az **I. Országos Erdész Gyűlés**, melynek rangját kifejezte az a tény is, hogy **Dr. Szabó János földművelésügyi miniszter úr**, beiktatását követő napon, hivatalosan itt, az erdészek körében szerepelt először, s a fővédnöki tisztelet maga **Dr. Antall József miniszterelnök úr** személyes jelenlétével és előadásával vállalta.

Ma, amikor a világ erdőterülete 15,4 millió hektárral csökken évente, jó érzés ahhoz a földrészhez tartozni, ahol gyarapszik az erdő. Ennek köszönhető az is, hogy erdész szemmel visszatekintve, összességében emelt fővel vizsgálhatjuk az elmúlt négy évtizedet is. Mindezekkel együtt azonban, sorra kell vennünk azokat a problémákat, amelyek nem hagyják nyugodni szakmai lelkiismeretünket.

Nem kisebb jelentőségű ügyben ült össze a magyar erdészetért felelősséget érző 317 szakmabeli és szakmán kívüli, mint javaslatot tenni az erdészetben bekövetkező rendszerváltás súlypontos kérdéseire:

- a magyar erdészet legfelsőbb vezető szervezetére,
- az állami erdők jövőbeni térfoglalására, kezelésére,
- a tulajdonváltással összefüggő erdészeti problémák megoldására.

Az I. Országos Erdész Gyűlésen elhangzottak hiteles közreadása segítse elő azok számára is az erdészegység megőrzését, szakmánk előbbrevitelét, akik nem lehettek jelen ezen a rangos rendezvényen.

MINISZTERELNÖKI HIVATAL

Dr. ANTALL József
miniszterelnök Úrnak

B U D A P E S T

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Az MTA Erdészeti Bizottsága képviselőjében és erdőmérnök társaink nevében tisztelettel felkérjük, hogy vállalja el a reményeink szerint még február hónapban megtartható Országos Erdész Gyűlés védnöki tisztjét.

Ha ez, az országos gyűlés létre jöhet, az annak bizonyítéka, hogy szakmánkat - az erdészet jövőjét tekintve - most első ízben szólítja meg a Kormányzat.

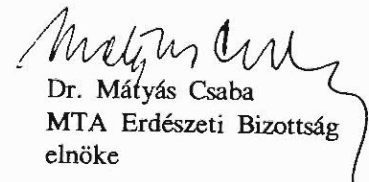
Miniszterelnök Úr védnöksége előre fel nem mérhető mértékű jó hatással, reménnyel, hittel töltené el a magyar erdőmérnökkart.

Megértésében bízva, támogatását remélve, tiszteletünket jelentjük.

Sopron, 1993. február 1.

Dr. Führer Ernő
MTA Erdészeti Bizottság
titkára

Dr. Mátyás Csaba
MTA Erdészeti Bizottság
elnöke

MeK-355/1/1993.

Magyar Köztársaság
Miniszterelnöke

Dr. Mátyás Csaba úrnak,
az MTA Erdészeti Bizottság elnöke

Dr. Führer Ernő úrnak,
az MTA Erdészeti Bizottság titkára

B u d a p e s t

Tisztelt Elnök Úr!
Tisztelt Titkár Úr!

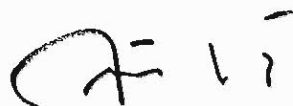
Örülök elhatározásuknak, az Országos Erdész Gyűlés megszervezésének. Köszönettel elfogadom felkérésüket a védnöki tisztségre.

Bízom abban, hogy az Erdész Gyűlés hozzájárul e nagymúltú és nemes szakma megújulásához, az erdőgazdálkodás problémáinak megoldásához, a jövőt szolgáló változások meggyorsításához.

Előre is kérem megértésüket, hogy igen zsúfolt hivatali programom miatt a személyes találkozásra csak rövid időtartamra lesz módom a rendezvényen.

Budapest, 1993. február 4.

Köszönti:

MEGHÍVÓ

A Magyar Tudományos Akadémia Erdészeti Bizottsága és a Földművelésügyi Minisztérium Erdészeti- és Faipari Főosztálya kezdeményezésére ORSZÁGOS ERDÉSZ GYŰLÉS-t tartunk.

I. Országos Erdész Gyűlés témája:

AZ ÁLLAMI ERDÉSZET JÖVŐJE

Helye: Földművelésügyi Minisztérium
Bp. V. ker. Kossuth Lajos tér 11.

Időpontja: 1993. február 24 (szerda) de. 10.00 óra

I. Országos Erdész Gyűlés fővédnöke:

Dr. Antall József miniszterelnök, aki a gyűlést megnyitja és bevezető előadást tart.

Személyes megjelenését és részvételét kérem!

Budapest, 1993. február 09.

Dauner Márton
FM Erdészeti- és Faipari Főosztály vezetője

Tartalomjegyzék

A MTA Erdészeti Bizottságának felkérő levele
Dr. Antall József miniszterelnök úr válasz levele
Az I. Országos Erdész Gyűlés meghívója

Elnöki megnyitó	1
Dr. Antall József miniszterelnök úr beszéde.....	2
Dr. Szabó János fölművelésügyi miniszter úr beszéde.....	11
MTA Erdészeti Bizottsága állásfoglalása (Dr. Führer Ernő, titkár).....	13

Felkért hozzászólások

Dauner Márton főosztályvezető FM Erdészeti és Faipari Főosztály	16
Szabados János portfólió igazgató, ÁV Rt.....	20
Dr. Mayer Antal ny. egyetemi tanár	22
Schmotzer András OEE elnöke.....	24
Pető József igazgató Szombathelyi Állami Erdőgazdaság.....	27
Dr. Tarján Lászlóné államtitkár, KTM.....	30
Dr. Kárpáti László igazgató, Fertő-Tavi Nemzeti Park.....	33

Hozzászólások

Dr. Páll Miklós ny. főmérnök, Zalai EFAG.....	38
Rakk Tamás igazgató, HM Veszprémi Erdőgazdaság.....	39
Dr. Király László egyetemi tanár, Sopron.....	40
Dobó István igazgató, Pilisi Állami Parkerdőgazdaság.....	42
Dr. Kovács Mátyás főosztályvezető, KTM.....	43
Horváth Ferenc term. igazgató Zalai EFAG.....	44
Dr. Kollwentz Ödön ny. főmérnök, Pécs.....	45
Gordán Gábor erdészvezető, SEFAG.....	46
Steiner József igazgató, Miskolci Erdőfelügyelőség.....	47
Dr. Dobroszláv Lajos igazgató, Vértesi EFAG.....	48
Dr. Ott János üzemigazgató, Szilvásvár.....	49
Tímár György erdészvezető, BEFAG.....	50
Molnár Ákos erdészvezető, Sopron.....	52
Ormos Balázs igazgató, TÁEG Sopron.....	53
Kertész József alelnök, OEE.....	54
Dr. Várhelyi András.....	55
Az állásfoglalástervezet vitája.....	57
Az I. Országos Erdész Gyűlés állásfoglalása.....	66
Az I. Országos Erdész Gyűlés résztvevői.....	67

I. Országos Erdész Gyűlés
1993. 02. 24.

Elnöki megnyitó
Dr. Mátyás Csaba, az MTA Erdészeti Bizottságának elnöke

Engedjék meg, hogy valamennyiünk nevében megkülönböztetett tisztelettel és nagyrabecsüléssel köszöntsem körünkben a Magyar Köztársaság miniszterelnökét, dr. Antall József urat és dr. Szabó János urat földművelésügyi minisztert, valamint minden tisztelt meghívott vendégünket.

Azt hiszem nem szorul különösebb bizonyításra, hogy ez a mai összejövételünk -éppen magas vendégeink jelenléte miatt- szakmánk életében korszakos vízválasztó lehet. Tény, hogy az országos átalakulási folyamat sodrában szakmánk nagyon sajátos helyzetbe került, amiből már csak kormányzati beavatkozással lehet kilendíteni. Szerencsésnek kell ítélnünk azt a körülményt, hogy kormányzatunk egy esetleges beavatkozásra vonatkozólag tájékozódni kíván a szakmában legilletékesebb személyek körében arról, hogy mi volna a megfelelő megoldás, és természetesen arról is, hogy ez a szakmai kör képes-e és hajlandó-e ezt a megoldást támogatni. Ez a mai összejövételünk célja.

Kartársak! Akkor amikor országosan azt tapasztaljuk, hogy az erdők ügye, az erdők jövője iránt olyan társadalmi érdeklődés nyilvánul meg, mint még soha ebben az országban, sajnálatos módon azt is látnunk kell, hogy szakmánk presztízse folyamatosan csökken. Csak egy példát mondok: Egyetemünkön az erdész pályát, az erdőmérnöki hivatást választó fiatalok száma és színvonala olyan mélyre süllyedt, mint még soha, nem merem megmondani, hogy hány ponttal vettünk fel tavaly hallgatókat. Az okokat hosszasan lehet sorolni, a gazdálkodó szervek gazdasági és szervezeti szétzilálódása, az Erdőfenntartási Alap szétesése, a nyilvánosság előtt szünni nem akaró újra és újra kiújuló viták a vízügygel, a természetvédőkkel, és nem utolsósorban a vadászokkal. Mindez az erdészkép elbizonytalanodásához vezet. Mindezek nagyon fontos kérdések én mégis azt kérném, hogy a mai napon elsősorban az erdőgazdálkodás, és azon belül az államerdészet jövőképét, illetve szervezeti hovatartozását vitassuk meg. Ha azon a véleményen vagyunk, hogy az Állami Vagyonkezelő RT-nél tartamosan nem biztosítható a kor követelményeinek megfelelő erdőgazdálkodás, azon belül az államerdészet szakmai irányítása, hogyha azon a véleményen vagyunk, hogy a rövid és hosszútávú érdekek, a gazdasági és a társadalmi érdekek ezen a módon, ebben a konstrukcióban nem oldhatók meg tökéletesen, akkor most itt az alkalom arra, hogy a megoldást föl vállaljuk.

Ezen bevezető gondolatok után felkérem Miniszterelnök Urat, hogy megnyitó beszédét szíveskedjék megtartani.

Dr. Antall József miniszterelnök beszéde az Országos Erdész Gyűlésen

Elnök úr, Miniszter úr, Hölgyeim és Uraim!

Először is köszönetet szeretnék mondani a Magyar Tudományos Akadémia Erdészeti Bizottságának, a megtisztelő felkérésért, a meghívásért és azért, hogy a mai napon Önök előtt szólhatok és, hogy az erdészeti ügyét és ezt a nagyon széles értelemben véve az ehhez kapcsolódó járulékos elemeket is tartalmazó erdészeti politikát e körben megtárgyalják, és minderről e magas szakmai fórum, e magas grémium állást foglaljon, nyilatkozzék, amit mi a kormányzati politikában figyelembe vehessünk, és a kormányzati politikába beiktathassunk. Egy politikusnak, egy ilyen magas szakmai, szakági kör előtt szólni mindig nehéz, és mindig felelősségteljes. Többféle lehetősége van. Az egyik kötelességünk mindig az, hogy megvilágítsuk az általánost és a nagy összefüggéseket, amin belül elhelyezkedik az ágazat, a másik pedig, hogy az egész ügyet a jó értelemben vett nemes ügyet szolgálni tudjuk, és ebben együttműködési ajánlatot tegyünk a szakmának, és szoros együttműködést építsünk ki.

1. kép

Egy politikus, amikor beszél, pláne, ha a sors úgy hozta, hogy miniszterelnöki beosztásban van, akkor köteles bármiről hirtelenjében szólni tudni. Apponyi Albert, aki a nagy magyar szónokok egyike volt, azt mondta, hogy ott kezdődik a politikus vizsgája, ha azt mondják neki: írógép, és nem tud 25 percen keresztül az írógép művelődéstörténeti, a civilizáció megújítását hozó jelentőségét elmondani, (akkor még ez újdonság volt), és nem tudja ennek politikai, közgazdasági jelentőségét és jövőképét felvázolni, akkor ne vállalkozzék erre a szakmára. Ez az egyik lehetőség.

Én nem ezt az utat szeretném most választani, mert sokkal közelebb áll hozzám az agrárpolitika és mindaz, ami ezzel összefügg, semhogy most csak egy szónoki fordulatként, vagy egy szónoki produkcióként kívánnék Önökkel erről beszélni. Először is szeretném leszögezni azt, hogy az erdő, amelyik a természet csodálatos adományaként nemcsak a szakembereknek, hanem mindnyájunknak felemelő érzést, jobb közérzetet ad, egyszerűen az életünk része, s nyugodtan mondhatjuk, alapvető életfeltételünket jelenti. Az erdő, mint élettani egység szinte tudományos szempontból olyan együttest képvisel, mi a természettudományok és az alkalmazott tudományok szempontjából - azt hiszem, hogy a Tudományos Akadémia illetékes bizottsága előtt ezt nem kell bizonyítani - különleges helyet foglal el, komplex tudományként is, és mindazokban dimenziókban, amikre még kiterjed. De ez államigazgatási szempontból, közgazdasági szempontból, környe-

zetvédelmi és természetvédelmi szempontból, vagy akár a faipar szempontjából olyan területet jelent, amiről minden körülmények között külön is szólnunk kell. Amikor erdészetről beszélünk tehát, akkor nemcsak erről a tudományos fogalomkörrel kell beszélnünk, hanem mindazokról a gyakorlati kérdésekről, amelyek ehhez szervesen kapcsolódnak, a bevétel oldaláról, a gazdálkodás oldaláról és az emberi tényezők, humán tényezők szempontjából is kiemelkedő szerepet játszanak.

Miről is kell tulajdonképpen ebben az esetben beszélnünk? Az elsődleges, hogy maga az erdő és ami ehhez kapcsolódik, Magyarország számára nyugodtan mondhatjuk, egyben egy történeti kategória. Magyarországon, ha végignézzük ezt az ezerszáz éves jelenlétünket, ezt az évezredek államiségünket, akkor Magyarországon, az egykori történeti Magyarországon a királyi erdőknek, a kincstári erdőknek nyugodtan mondhatjuk, az egész ország történetét érintő és Magyarország benépesülése és gazdálkodása szempontjából kiemelkedő jelentősége volt. Azok a területek, a törénelmi Magyarországon, amelyek később más demográfiai képet mutatnak, egykoron az Önök elődeinek, az erdészeknek a birtokában voltak, és ezek a hatalmas erdők voltak azok, amelyek egyrészt vonzották szomszédságunkból a lakosságot, másrészt azt az erdei életformát megteremtették, amelyik Európa történetében embereltartó képességével kiemelkedő szerepet játszott a középkortól kezdve. A másik, amiről szólni kell, nem akarván ennek részletes történeti kérdéseibe belebonyolódni az, hogy Magyarországon az erdészeti milyen vonatkozásban kapott európai mértékkel mérve is kiemelkedő szerepet.

Ez pedig a képzés, a jogszabály alkotás, amiben Magyarország előljárt. S természetesen az ehhez kapcsolódó vadászati, stb. jogalkotások. Az egyik az MTA és amikor e körben beszélek, erről nem lehet nem szólni. Az MTA megalapításakor kifejezetten humán és nyelvészeti jelleget kapott, ami szükségszerű volt a reformkorban, és az erdészeti és azok a tudományok, amelyek ezt érintik részben a Tudományos Akadémián, részben a Természettudományi Társulatban kaptak helyet. Amit ki kell emelni az Önök szempontjából, hogy a selmebányai bányászati akadémiaként induló európai viszonylatban első és kiemelkedő felsőoktatási intézet éppen ekkor, a múlt században, tehát a reformkorban kiegészült az erdészeti felsőoktatással. Az erdészeti Selmebányán felsőoktatási helyet kapott, együtt a magyar tudományos újjászületéssel, a természettudományok, akadémiai vándorgyűlések szellemével, és ez együtt ezzel a selmebányai felsőoktatási intézménnyel, amelyikben az erdészek nagyon gyorsan átvették azt a szellemiséget, amit a bányászok már előtte is képviseltek, ez az, amitől a magyar erdészeti, a magyar erdőmérnökök, és általában ez az egész szakma nemcsak szakmai szempontból, tudományos szempontból, hanem emberi szempontból is

egy olyan közösséget, olyan szolidaritási érzést tudott kitermelni, olyan hagyományokra tudott támaszkodni, amely éppen e múlt században megszülető erdészeti felsőoktatásban szerepet játszott. Ezt azért kell hangsúlyozni, mert összevetve a többi tudománnyal is fontosnak tűnik. Magam is felsőoktatástörténeti kutatásaim során, illetve az Akadémia 150 éves évfordulója alkalmából megjelent kötet lektorálása alkalmából szembesíthettem mindezeket az erdészet, és általában a tudománytörténet szempontjából. Akkor is feltűnt ez a kiemelkedő szerepe az erdészettnek a magyar tudományos fejlődésben, hogyan értünk el ilyen jelentős eredményeket.

A másik a jogalkotás. A jogalkotásban nyilvánvaló, hogy az erdészeti mindenkor a tulajdonjog szempontjából képviselt rendkívüli fontos területet, speciális területet. E tulajdonjogi problémák, a birtoklással és a hasznosítással együtt, nyugodtan mondhatjuk, nemzetközi problémát jelentenek.

A magántulajdonon épülő piacgazdaság az egyik oldalon, a másik oldalon éppen a kincstári erdők nagy hagyománya, az erdők egységes tulajdoni birtoklási, hasznosítási problémái jelentik azt a többszázéves problémát, amelyik ma is jelentkezik reflexszerűen itthon, de jelentkezik a világ bármelyik részén. Az erdész számára mindig könnyebbnek és rokonszevesebbnek tűnhet a nagy egységben fenntartott, a kincstári állami erdők egységének fenntartásával a tulajdoni, birtoklási, hasznosítási kérdéseknek ilyen formában való kezelése. Ezen nincs mit csodálkozni, és mi nem is csodálkozunk, hogy ilyen igények, ilyen gondolatok felmerülnek. Ha a védelemre gondolunk, természetvédelemre és környezetvédelemre, akkor ez még erősödik, hiszen látszólag nincs egyszerűbb formája a védelemnek, mint ez a bizonyos központi tulajdonlás, ahol a központi tulajdonlásból minden levezethető. De egy történelmi korszakforduló a miénk, és az egész világban, ahol meg kell tudnunk különböztetni azt, hogy a közösség meddig mehet el, meddig mehet el az állam, hol jelentkezik az egyes személy, a köz- és magánérdek összeegyeztetési lehetősége. Ha mindezt figyelembe vesszük, akkor a tulajdonlást egyértelművé és világossá kell tenni. Mi az, ami kincstári, mi az ami állami tulajdon volt és marad? A másik kérdés, ami nem állami és kincstári tulajdon, világossá kell tenni a megnevesítést, a magántulajdont, hiszen jogi szempontból nincs harmadik tulajdoni forma, csak magán vagy köztulajdon. Azok a tulajdoni formák, amelyek akár szövetkezeti, akár egyéb társulási formában történnek, azok is magántulajdonú rendszert jelentenek. És ebben a tulajdoni kérdésben kell megtalálni a speciális területeken azt a formát, hogy a tulajdonlás mellett birtoklás és hasznosítás korszerűen érvényesülhessen.

Nem kell példákat elmondani az országokból, ahol több millió erdőtulajdonos van, mint Németországban. És mégis a birtoklás és hasznosítás már egy olyan közösségi szempontokat is figyelembevevő egységes hasznosítási elveket biztosít a tervezéstől kezdve egészen a hasznosításig, ami a piacgazdaság körülményei között is igenis fenntartható. Tehát, ha külön vesszük az állami és kincstári erdőkérdést, külön vesszük a magántulajdonban lévő erdőket, ahol tulajdonjogilag a kép világos legyen, de a hasznosításnak és a kezelésnek pontosan körülhatároltnak kell lennie. Könnyű ezt történelmi tapasztalatok alapján is előírni, vagy történelmi tapasztalatok alapján is igazolni.

2. kép
Annál inkább, mert éppen Magyarországon az 1879. évi XXXI.1. törvénycikket megelőzően éppen 1867 után rájöttek már arra, hogy az egykori úrbéres erdőket és a közbirtokossági erdőket nem szabad hagyni tovább osztani, mert szakmailag telepítési, tervezési szempontból, és hasznosítási szempontból az erdősítés kárára történik. Ezért e vonatkozásban e nagy átfogó, előbb idézett Bedő-féle törvényt megelőzően már olyan törvények és jogszabályok születtek Magyarországon, amelyek éppen ezt a tulajdonlási és hasznosítási kérdést érintették. Tehát ez nekünk történelmi tanulság kell, hogy legyen, hogy az elaprózódás, a felosztás, a tulajdoni változás, a tulajdoni megnevesítés nem mehet a szakmai érdekek, a tervezéstől az értékesítésig terjedő folyamat kárára.

Amikor ezekről a tulajdoni kérdésekről beszélünk, akkor még arról is szólni kell, hogy milyen egyéb tevékenységi körök háruznak reánk, és milyen egyéb kérdésekre is kell még figyelni. Természetesen világviszonylatban az erdő szerepe megnőtt. Az egész környezetvédelmi szemlélet tulajdonképpen a természetvédelemből nőtt ki, és érdekes módon (és ezt mindig érdemes megjegyeznünk), a világ egykor leginkább természetet pusztító, mert leginkább a természeti kincsek bővében lévő országokban, az Amerikai Egyesült Államokban született meg. Ott, ahol az ipari civilizáció a természetet olyan mértékben pusztította, az erdőtől az állatvilágig, ahol a környezeti szennyezés olyan méretű volt, ott született meg a nemzeti park eszméje. Ott születtek meg a természetvédelmi területek. Ott született meg tulajdonképpen a környezetvédelemnek ez a szemlélete, ami azután később érvényesült Európa nyugati felében, az industrializálódott területeken és máig nem következett be a természetet leginkább pusztító egykori Szovjetunió területén, ahol a környezetvédelem hasonlóan számos keleti országhoz az egykori keleti blokkban nagyon is hátul kullogott. Ezért, amikor valaki úgy akarja beállítani politikai szempontból, nem szakmai

szempontból, hogy itt volt egy nagyszerű államszocialista rendszer, amelyik kielégítette azt a bizonyos központi reflexet, ami a királyi kincstári birtokoktól érvényesült, akkor nem szabad megfélekezni arról, hogy pontosan ezeken a területeken, ezekben az országokban volt a legpusztítóbb egyben a környezeti károsodás. Az egykori Szovjetunióban okozták a legnagyobb károkat, pusztítottak el erdőket, és folyik ma is kérem, nincs megoldva. Ebből egy kicsit azért maradtunk ki, mert azért ezek a területek közelebb vannak a világ figyelméhez. De tudjuk azt, hogy a szomszédságunkban micsoda pusztítás folyt ezekben az időkben. Ismeretesek az európai egyezmények Strassbourgtól-Párizsig, tehát most nem kell kitérni arra, hogy az erdészet, környezetvédelem, stb. európai egyezményei, az erdészeti világkongresszus 1991-ben, milyen útmutató volt az egész térségünk számára is, és az egész szakma számára. Ma Magyarország gyökeres átalakítás előtt és közepette van. Ha a tulajdoni kérdésekről beszélünk, akkor még arról is szólni kell, hogy a privatizáció ennek függvényében természetesen súlyosan érinti az erdészet struktúráját, súlyosan érinti azokat a szakmai szempontokat, amikről már szóltam, és mindez még súlyosabban jelentkezik Önöknél egyenként, és személyenként. Néha egzisztenciális kérdéseket vet fel. Minden átalakulás sajnos ezzel jár, de ezeket a problémákat kell tudnunk kezelni, ezért vagyunk itt, és ezért kérjük az Önök tanácsait. 19 állami nagyvállalat privatizációja az egyik kérdés. Ez jelzi, hogy a privatizációs problémák hogyan függnek össze ezekkel az előbb említett szakmai kérdésekkel. Szólnunk kell arról, hogy Magyarországon 1,8 millió hektár teljes erdőterület, és ebből 1,3 millió hektár az állami erdőterület, ha jó számokat írtak fel munkatársaim. Az állami erdők értéke az becslés, mintegy 300 milliárd forint, bár hivatalos értékelés e tekintetben nem történt. Ezeket érdemes most, amikor nemzetgazdasági szempontból nézzük, privatizációs szempontból, Önök által is véleményezni.

Mi, akiknek politikai döntéseket kell tudni hozni, tisztában legyünk azzal, hogy minden valós-e, és kiállja-e a kritikát? Természetesen amikor ezekről a bizonyos járulékos elemekről és irányokról beszéltem, akkor ez érinti a faiparral együtt az export-import kérdését is. Jelen ismereteink szerint a faexport értéke 20 milliárd forint körül van. A behozatal értéke mintegy 25 milliárd forint. Nyilvánvaló, hogy itt fafajták, minőségi kérdések merülnek fel. Amit igen nagy dolognak tartunk, és úgy érezzük, hogy érdemes róla beszélnünk, hiszen ez a költségvetést érintő kérdés: az 1993-as telepítési terv 3500 hektárt érint, a költségvetési törvényben 450 milliárd forinttal. Ha társadalmi és munkaerő szempontból vizsgáljuk, akkor egy olyan adat, amelyre érdemes felhívni a figyelmet.

A fagazdasági ágazatban jelen statisztikai adataink szerint 35-40 ezer között van a munkaerő létszám. 35-és 40 ezer embernek a kenyeréről van szó, ebből kétezer erdőmérnök, és 5000 erdésztechnikus. Hozzávetőleges a statisztikai adat. Ebből világos, hogy szakmai, emberi, munkaerő szempontból is kiemelkedően fontos ágazatról van szó számunkra. Át kell tekinteni az erdőgazdálkodás struktúráját intézményi és irányítási rendszerét az elmondottak alapján. Az a hagyomány, amit az 1879. évi Bedő Albert-féle törvény jelentett akkor, amelyik szinte szintézisbe hozta az egész addigi erdészeti jogalkotást, és máig hatóan meghatározta az erdészeti jogalkotást és az erdészet területén a politikai lépéseket, természetesen az új körülményekhez alkalmazkodva szintén jelzi, hogy minden átalakuló korszaknak ilyen nagy jogalkotásokra van szüksége. Fontos arról szólni, hogy a szövetségi átalakítások kiteljesítése a 19 állami nagyszervezetnek a biológiai alapokat is védő privatizációja után, az egységes állami erdőkezelés követelményének megfelelő szervezet jöjjön létre. Ezt az elmúlt esztendőben kormányhatározat írta elő, kidolgozásában a földművelésügyi tárca, az érdekelt tárcák együttműködése, különös tekintettel a Környezetvédelmi Minisztériumra is természetesen szükséges. Kormányzati szempontból is át kell tekinteni az erdőfelügyeleti, rendezési, és szervezeti feladatokat. Nekünk külön is foglalkozni kell azzal a kérdéssel, hogy a központi irányításnak mi a formája. A speciális jellege, az átalakuló tulajdonviszonyok mellett, a parlamentáris kormányzás mellett azt is megvizsgálandóvá teszi, hogy lehet érvényesíteni az egységes agrárpolitikán belül a különb környezetvédelmi, természetvédelmi szempontok figyelembevételével egy minisztérium, egy kormányzati irányítás területén ennek a speciális területnek az irányító szerepét hogyan kell megalkotni.

Kormányzati szemszögből is nézve, nemcsak a szakma, az ágazat szempontjából azt kell mondanom, és ezzel befejeztem a beszédemet, hogy mindig különbséget kell tenni, amikor valamit tudományos szempontból, akár egy ilyen élettani egységnek tekintünk, és onnan vizsgáljuk az egyéb ágazatokat attól, amikor államigazgatási szempontból vizsgáljuk. Akkor nem mindig leegyszerűsítve kell nézni, mert az államigazgatásban mindig ellenérdekeltség van, és az ellenérdekeltség egyensúlyra biztosítja a jó kormányzást.

Ez azt jelenti, hogy az erdőgazdálkodás és mindaz, ami a földművelésügyi tárcán belül érvényesül, az ennek az ágazatnak a központi felügyeletét, irányítását jelenti az előírt törvények szerint. A másik oldalon viszont igenis meg kell hagyni, és fontos szerepet kell, hogy játsszék a Környezetvédelmi Minisztérium, és nem lehet összevonni a kettőt, mert a kettő úgy

viszonylik bizonyos értelemben egymáshoz, mint az építésügy és a műemlékvédelem. Nagyon fontos, hogy amikor az erdőgazdálkodás gazdasági szempontjai érvényesülnek egyik oldalon az agrárágazaton belül, akkor legyen egy másik érdekelttség is, mégpedig a természet- és környezetvédelem szemszögéből. Hogy ennek azután egy magasabb szinten, államigazgatási, kormányzási szempontból is egyensúlyban kell lenni, az természetes. De azt a szemléletet, ami szakmai szempontból nem egyedül az erdészet területén, de számos területen érvényesül, hogy amit mi szakmailag egyenként úgy érzünk, hogy összetartozik, azt államigazgatási és kormányzási szempontból is koncentrálni akarunk egy helyre, az egyáltalán nem biztos, hogy kormányzási szempontból helyes, mert éppen az ellenérdekelttség ellenőrző szerepét iktatja ki. Ez nemcsak erre vonatkoztatva, másutt is nagyon fontos, hogy mindig érvényesüljön. Nagyon jónak tartom azt kormányzási szempontból, hogy mindaz, ami e szakmával összefügg, az Önök emberi közösségével, az államigazgatási szempontból, és államigazgatási szempontból megoszlik a Földművelésügyi Minisztérium, a Környezetvédelmi Minisztérium, bizonyos értelemben az ipari tárca felügyelő szerepe között. Ez azt jelenti, hogy kormányzási szempontból a minisztériumok tulajdonosi szerepe csökken, és itt lép be a tartós Állami Vagyonkezelő, az (ÁV RT) szerepe. Erről azt kell a törvény birtokában most már tudnunk, hogy egy holding, egy állami holding jellegű szervezet képes arra, hogy a minisztériumok kormányzási igazgatási feladatait tulajdonképpen biztosítva, ellássa azokat a feladatokat, amelyeket az államnak, mint tulajdonosnak piaci körülmények között el kell látnia. Tehát az átalakulásnak egyik nagy problémája, hogy a magántulajdoni rendszerben világos minisztériumi feladatköröket, világos kormányzási feladatköröket a totális államokban a minisztériumok, a kormányzási ágazatok, mint tulajdonosok, magukhoz véve olyan szerepet játszottak, ami természetesen nagyobb hatalmat jelentett. De az új körülmények között, amikor egy piacgazdasági rendszerben kell gondolkodni, éppen azért hoztuk létre a tartós állami vagyont kezelő, természetesen kincstári vagyonkezelőt, - az is egy külön kérdés, az állami és a kincstári tulajdonban lévő gyáraktól, üzemek, mezőgazdasági ágazatokig mind előttünk álló rendezendő problémák, egy ilyen átmeneti időszakban, mint ma Magyarországon van - mert gondoskodnunk kellett arról, hogy ami tartósan és feltételezhetően állami tulajdonban marad, az is gazdasági-pénzügyi szempontból úgy legyen kezelhető, mintha magántulajdoni alkotna és más országban magántulajdoni is alkot. Tehát az adminisztratív, és a túlzottan bürokratikus rendszernek a kiiktatását.

Ezért amikor Önök véleményt fognak mondani, (és ez nagyon fontos számunkra), ezekről a kérdésekről, akkor nem azt az egyedüli

szakmai szempontot vizsgálják, hogy az erdő és az összes ehhez kapcsolódó, - a vadgazdálkodástól a faiparig, idegenforgalomig, és minden más, ami hasznosítható ebben az ágazatban, az egy helyre koncentrálnódjék, mert ha egy helyre koncentrálnódik, akkor pontosan ez a kormányzási kiegyenlítő szerep nem érvényesül, és az ellenérdekelttség hiánya tévútra vezet. Önök azt próbálják vizsgálni, hogy éppen a miniszteriális irányítás, a tulajdonosi rendszer, az előbb elmondottak alapján az állami tulajdontól a magántulajdonig, ezen a területen, az erdészet területén hogyan kezelhető?

3. kép

Végezetül annyit szeretnék mondani, hogy a kormány mindent elkövet annak érdekében, hogy azokat a jogalkotásokat, törvényeket és kormányrendeleteket, amit még tud az elkövetkező időszakban hozni, e parlamenti cikluson belül, azt elősegítse. Ez vonatkozik természetesen a vadászati törvényre is. Ami a legnagyobb problémát jelenti, és azért beszélek erről, mert nekem az is a dolgom, hogy az erdészetet kívüli kérdéseket próbáljam megvilágítani.

A magyar átalakulás egyik legnehezebb problémája a jogalkotás területén maga a jogalkotási törvény. Az a tény, hogy a jogalkotási törvény a jogszabályi hierarchiában túl sokat köt a törvényekhez a törvényformához, és keveset tesz lehetővé kormányrendeletek, miniszteri rendeletek megalkotására. Ez jogi szempontból azért nem jó, mert minden szakma, minden tárca és valamennyi miniszter egy kódexet akar a nevéhez fűzni, egy olyan jogalkotási produktumot, ami átfogja az egész területet és maradandó.

Ez nagyon helyes és szép ambíció. Csakhogy az átalakulás időszakában, akár 1848-ban, 1867-ben, vagy az I. vagy a II. világháború után mindig laza kerettörvényeket hoztak, gyorsan. Olyan kerettörvényeket amit azután kormányrendeletekkel lehetett kiegészíteni és a kormányrendeleteket gyorsan lehetett az életbe igazítani, hiszen ott nincs presztízskérdés, akát két hét múlva egy minisztertanács megváltoztathatja a kormányrendeletet, ha az hibásnak bizonyult. De ami a parlamenti törvényhozás proceduráján kell, hogy keresztül menjen, az hosszadalmas. Ez tehát egy alapvető problémája az egész átalakulásunknak, hogy a jogállamiság őrzésében és védelmében úgy érezzük, hogy csak olyan módon felelünk meg a jogállamiságnak, ha mindent törvényhozási úton részleteiben akarunk szabályozni, és mindehhez jön az esetek jeletékeny részében még mindig megmaradt a kétharmados törvényalkotás, ami tudjuk, hogy politikai szempontból is milyen nehézségeket jelent. A másik oldalhoz viszont a jogalkotási törvénynek a megváltoztatása - az is kétharmados. A jogalkotási törvénynek a megváltoztatása, ennek a folyamatnak a gyorsítása, a kormányrendeletekkel való helyettesítése a részletekben viszont

könnyen olyan politikai vádakot vet fel, ami nemegyszer elhangzik, hogy ez a kormányzat centralizáló szándékú, etalista, és mindent lehetőleg a kormányzat akar maga alá gyűrni. Éppen ezért már kész is a vád egy ilyen esetben. Holnap majd meglátom a sajtóban, hogy kormányrendeletekkel akarjuk helyettesíteni a törvényt, és Magyarországot a rendeleti kormányzás sikamlós útjára akarjuk vinni. Szó sincs róla. Csak arról van szó, hogy ésszerűen kell gazdálkodni a jogalkotásban is a lehetőségekkel, mert a magyar átalakulást, a tulajdoni átalakulástól, a kárpótlástól kezdve, ahogyan végrehajtottuk, egészen a részletrendezésig, csak akkor tudjuk sikeresen végrehajtani, ha felgyorsítjuk a parlamenti jogalkotást, és ha ezt a jogalkotást tehermentesítjük bizonyos részletkérdésektől.

A parlament igenis rekordot döntött, igenis annyi törvényt hoz, mint kevés parlament. De így sem lehet ezt helyettesíteni, és az átalakulást ezen az úton végrehajtani, ha nem módosítunk a jogalkotási törvényen, a szemléletünkön, és ha a parlament nem törekszik arra a jövőben, hogy bizonyos törvényeket kivételes eljárással meggyorsítva hozzon meg.

A világon nagy jogállamokban is természetes, hogy szakmai törvényeket, bizottsági viták után nem bíznak többhetes vitára, hanem gyorsan megalkotva máris a politika, a nemzetgazdaság szolgálatába tudják állítani.

Megköszönve figyelmüket és türelmüket, hogy mindezt meghallgatták, szeretném megismételni azt, amivel az elején is foglalkoztam, hogy az erdő, az erdész, és az erdővel foglalkozó ember az szolgálja valóban az egész emberiséget, nemzetét. Ezen belül éppen a természethez való kötődése és Magyarországon a különleges tradíció következtében, ami Selmechányáról elindulva Sopronban, és az egész országban kiterjeszkedve az erdész, az erdészek szellemét kiterjesztette, az olyan többlet a magyar nemzeti gondolkodásban, olyan többlet a szakmai felelősségben, az országért való felelősségben, amire Önök büszkék lehetnek. Őszintén örülnék, ha több olyan szakma lehetne, minél több olyan szakma lenne, ahol ez a belső kohéziós erő, ez az erkölcsi erő és ez a nemes értelemben vett küldetéstudat, ami áldozatokra képes, élne ugyanúgy, ahogy Önöknél. Ez az erkölcsi szellemi és nemzeti tőke, amit az erdészek jelentenek Magyarországnak számára, a gazdasági szempontok mellett, legalább olyan súllyal, az igazi, morális érték, és morális garancia arra, hogy sikerülni fog együttesen végrehajtanunk nemcsak az erdők megmentését, nemcsak az erdőgazdálkodás megújítását, hanem ezt az egész programot, ami az Önök szakmája, és az ország előtt áll.

Megköszönöm a megtiszteltetést, köszönöm Elnök úr szavait és sok sikert kívánok a tanácskozáshoz és munkájukhoz.

Elnök: Kedves barátaim!

Azt hiszem történelmi leckét kaptunk, én külön köszönöm a Miniszterelnök úrnak, hogy hagyományainkra is utalt beszéde kezdetén és végén egyaránt. Nem titok, hogy az erdészek rendkívüli módon ragaszkodnak a hagyományokhoz. Én sokat gondolkoztam ezen, hogy mi teszi az erdészeket ilyenné, azt hiszem, hogy a természet tanít bennünket alázatra, arra, hogy az emberi erőfeszítések relatívak és nagyon könnyű helyrehozhatatlan hibákat elkövetni. Ezért ragaszkodunk mi a hagyományokhoz, ezért találunk bennük erőt elhagyatottságunkban és sok-sok vere-ségünkben.

Ami a jogalkotási és államigazgatási kérdéseket illeti, szeretném biztosítani Miniszterelnök Urat arról, hogy nem kívánunk a szakmai csőllátás hibájába esni. Nem kívánunk miniszteriális vízfejet létrehozni, nem kívánunk a költségvetésre akaszkodni, nem akarunk bürokratikus írászta-
lokot menteni és nem akarjuk a gazdálkodók mozgásterét sem beszűkíteni.

Most felkérném dr. Szabó János földművelésügyi miniszter urat, hogy szóljon az Erdész Gyűléshez.

Dr. Szabó János, földművelésügyi miniszter

Tisztelt Miniszterelnök úr, tisztelt Elnök úr, tisztelt Országos Erdész Gyűlés!

úgy gondolom illendő, hogy mint a tárca új vezetője bemutatkozzam és pár gondolattal szóljak Önökhöz. Először is szeretném üdvözölni Önöket abból a nagyszerű alkalomból, hogy itt együtt lehetünk, és az erdészet jövőjével kapcsolatos kérdéseket megbeszélhetjük. Szeretném Önöket biztosítani arról, hogy teljes szívből és teljes örömmel az erdészet ügye mellett állok, mert hiszem azt a bölcsességet, amit az egyik országgyűlési képviselő mondott el nem olyan régen a parlamentben, hogy a XXI. század legnagyobb értékei a tiszta víz, a jó levegő és a csend lesz. Ezek nélkül, illetve ezek az erdők nélkül -megítélésem szerint- elképzelhetetlenek. Nemcsak mi jöttünk rá erre itt Magyarországon, hanem rájöttek az egész világon. Szűkebb térségünket Európát nézve szeretnék utalni arra is, hogy 1990-ben Strassbourgban valamennyi európai ország erdészetért felelős minisztere összejött, s ezen a megbeszélésen az erdészet jövőjét, az erdőhasznosítás, az erdőgazdálkodás kérdéseit vitatták meg, s ennek során arra a megállapításra jutottak, hogy az erdő olyan nemzeti, olyan egyetemes kincs az emberiség számára, amit minden körülmények között meg kell őrizni, hogy necsak nekünk szerezzen örömet, necsak nekünk adjon hasznot, hanem az utánunk következő generációknak is. Hogy ennek a kérdésnek milyen jelentősége van, szeretném továbbfűzni a gondolatot. 1993. júniusában az

érdekelt európai miniszterek, a magyar érdekek képviselőjében már szerénységgel, Helsinkiben folytatni kívánják ezt a megbeszélést.

4. kép
Felvetődött a javaslat, és erről szeretnék még szólni, hogy az új miniszter esetleg -mintegy gesztusként- adjon ki egy körlevelet, melyben elképzeléseit, bizonyos elkötelezettségét nyilvánítsa ki a szakma, az erdészet, az erdő iránt. Ezzel kapcsolatban végül is abban állapodtunk meg, hogy nem adunk ki ilyen körlevelet. Ezt azonban ne vegyék ünneprontásnak, mert én úgy gondolom, hogy miután az országgyűlés ezévi jogalkotási programjában szerepel az erdőtörvény megalkotása, ennek a tanácskozásnak rendkívüli a jelentősége, s helytelen lett volna ennek egy miniszteri körlevéllel eléb menni és ezzel az Önök állásfoglalását esetleg befolyásolni. Itt a lényeg most az, hogy Önök hogyan látják a problémákat, mert több szem többet lát. Én abban bízom és azt kérem Önöktől, hogy önök mondják el a gondolataikat, mondják el az elképzeléseiket, s a minisztériumnak és az annak élén álló miniszternek az lesz a dolga, hogy ezeket ötvözze, szintetizálja és a jogalkotás keretében valamilyen módon megjelenítse, és az Önök javaslatait az országgyűlés felé tolmácsolja. Én tehát úgy gondolom, hogy ez a gyűlés akkor végzi hasznosan a munkáját, ha Önök minél többen hozzászólnak, minél többen elmondják gondolataikat, minél többen elmondják, milyenek szeretnék az erdészet jövőjét látni. A magam részéről még annyit szeretnék hozzátenni, utalva a miniszterelnök úr beszédére, hála istennek, az erdészeti törvény úgynevezett feles törvény, ami azt jelenti, hogy az országgyűlési képviselők, pontosabban az akkor jelenlévő képviselők 50 százalékának + 1 főnek a szavazata szükséges a törvény elfogadásához. Ilyen körülmények között, amit önök, ezen túlmenően a minisztérium, a kormány, majd végül az országgyűlés és azon belül -remélhetőleg egybehangzón- a koalíciós pártok képviselői eldöntenek, az minden valószínűség szerint a törvény erejére fog emelkedni. Tehát azt kérem önöktől, hogy mai munkájukkal legyenek segítségére ennek a jogalkotási munkának, mert ez végeredményében az Önök és az erdészet, az erdő boldogulását, illetve sorsának jobbra fordulását fogja eredményezni. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak és munkájukhoz sok sikert és bátorságot, kitartást kívánok.

Elnök: Tisztelt Erdész Gyűlés! Azt hiszem mindenki előtt ismert, hogy a mai összejövétel kezdeményezője a Magyar Tudományos Akadémia Erdészeti Bizottsága volt. Az Erdészeti Bizottság két alkalommal foglalkozott az erdőgazdálkodás és az államerdészet helyzetével, azért két alkalommal, mert az első alkalommal számomra máig is érthetetlen módon nem kaptuk meg a megfelelő információkat arról, hogy végülis milyen helyzet felé sodródik a magyar erdőgazdálkodás.

A második alkalommal decemberben hozott állásfoglalásunk viszont széles körben ismertté, és ennek a mai összejövételnek a kiváltójává vált. Most megkérem dr. Führer Ernő osztályvezető urat az Erdészeti Bizottság titkárát, hogy ismertesse az erdészeti bizottság erre vonatkozó állásfoglalását.

Dr. Führer Ernő, a MTA Erdészeti Bizottságának titkára.

Tisztelt Országos Erdész Gyűlés!
Igen tisztelt Miniszterelnök úr!

A Magyar Tudományos Akadémia Erdészeti Bizottsága és erdőmérnök társaim nevében tisztelettel megköszönöm, hogy Miniszterelnök úr az első Országos Erdész Gyűlés védnöki tisztjét elvállalni szíveskedett.

Ennek az Országos Erdész Gyűlésnek a létrejötté annak bizonyítéka, hogy a Kormányzat, -amely most első ízben szólítja meg ilyen szinten szakmánkat-, felelősséget érez az erdők sorsáért, az erdészet jövőjéért. Miniszterelnök úr felénk megnyilvánuló, jelenlétével igazolt bizalma reménnyel, hittel tölti el a magyar erdésztársadalmat. Megerősít bennünket törekvésünkben, hogy ügyünket magunk képviseljük, annak megváltoztatásának helyes irányára magunk tegyünk javaslatot. Azért vagyunk ma itt, hogy szakmai elvárásokra tekintettel, az állami erdők kezelésének sorsában egyezsége jussunk.

Tisztelt Országos Erdész Gyűlés!

Az MTA Erdészeti Bizottsága 1992. szeptember 16-án és december 10-én az állami erdőgazdálkodás tárgyában állásfoglalást és határozatot hozott. A bizottság úgy ítélte meg, hogy az állami tulajdonú erdőkben a gazdálkodási tevékenység ellátására egy egységes állami erdészeti szervezet a legmegfelelőbb. Szakmai szempontok és a minisztérium asztalára több változatban letett átalakítási javaslatok figyelmen kívül hagyásával azonban a Kormány a 126/1992 számú rendeletével a 19 állami erdőgazdaság vagyont az ÁV Rt. kezelésébe utalta.

Az általános érvennyel kötelezővé tett részvénytársasági forma, amelyet a profitorientált ÁV Rt. kénytelen irányítani, óhatatlanul előtérbe helyezi a rövidtávú érdekelttség érvényesítését. Ezért nem tudja figyelmebe venni, hogy:

- az erdővagyon jövedelemteremtő képességét elsősorban nem a piaci körülmények, hanem az ökológiai viszonyok és a biológiai

törvények határozzák meg, és hogy- az erdőnek vannak közérdekű, nem piacosiható szolgáltatásai, mint pl. a levegő- víz- és talajvédelem stb.

Az állami erdők kezelését ellátó önálló, egymástól független részvénytársaságoknak -az erdővagyon alacsony tőkehozadéka miatt- nem fűződik érdekük az erdővagyon mennyiségének gyarapításához és értékének növeléséhez, hiszen ez hosszútávú befektetés. Az erdőgazdálkodás jellegzetessége továbbá az, hogy a hozadék idő előtti kivételével a jelenben kaphatunk nyereséget, a jövőben azonban a következő erdész generációk és a nemzetgazdaság számára helyrehozhatatlan kárt okozhatunk. Az ÁV Rt. irányítása alatt az erdőből nyert hozadék beleolvad az egyéb bevételekbe, és csak esetlegesen szolgálhatja az erdő céljait. A hosszútávú érdekek és a tartamosság elve ezért, a pillanatnyi gazdasági sikerek miatt csorbát szenvedhetnek. A szakemberek, de elsősorban a vezetők megítélésének legfőbb feltétele ezen részvénytársaságok esetében valószínű, hogy az éves pénzügyi eredmény lesz. A kezelő részvénytársaságok értékelése is hasonlóan történik és nemcsak a rájuk bízott erdővagyon szakszerű hasznosítása alapján. Elgondolkodtató az is, hogy Nyugaton, ahol a részvénytársasági formának évtizedekre visszanyúló hagyományai vannak, soha sem került sor az állami erdővagyon ily módon történő kezelésére. Ez nálunk is, csak a kincstári törvény megalkotásáig létező köztes megoldásként fogadható el.

Tisztelt Országos Erdész Gyűlés!

A közérdek és a szakmai szempontok, továbbá az ország gazdasági teherbíró képessége is azt támasztja alá, hogy az állami erdők kezelését egy egységes magát költségvetési támogatás nélkül fenntartani képes, a piaci körülményekhez igazodó erdészeti szervezet végezze, amely a szakirányító és felügyeleti tevékenységet is ellátó Országos Erdészeti Hivatal keretében működjön. Így megvalósulhat az oly régen vágyott szakmai önállóságunk. Egy olyan szervezet tehát, amely:

- az állami tulajdonú erdőkben folyó gazdálkodás jelenlegi szervezetéből, az erdészetekből és az erdőgazdaságokból, illetve a helyükbe lépő gazdasági társaságokból, azok érvényben lévő jogosítványainak meghagyásával kialakítható,

- révén az Országos Erdészeti Hivatal az állami tulajdonú erdők esetében a tulajdonosi jogokat gyakorolja,

- képes a erdő erőforrásaival eredményesen gazdálkodni úgy, hogy

az erdő hozadéka biztosan az erdőfenntartás és -nevelés céljait szolgálja,

- lehetővé teszi azt, hogy a sokoldalú társadalmi elvárások teljesítése, illetve kiegészítő állami támogatása hatékonyan valósuljon meg,

- módot ad arra, hogy az állam által jóváhagyott és a társadalom részéről elfogadott erdészeti politikát súlyánál fogva az ország összes erdőterületén érvényesíteni lehessen, és

- amelynek élén az államigazgatás szervezetében, erdészeti kérdésekben döntési jogkörrel felruházott erdész szakember áll.

Tisztelt Országos Erdész Gyűlés!

Az állami erdők önálló, egymástól független részvénytársaságok révén történő kezeléséből adódó profitorientált, rövidtávú érdekelttség semmilyen törvényi szabályozással és a leghatékonyabban működő erdőfelügyelettel sem oldható fel.

Az egységes erdészeti szervezet bevezetésével:

- megvalósulhat nemcsak az erdész kerületek és az erdészetek, hanem az erdőgazdaságok szintjén is a mindennapos, nemzeti igényekhez igazodó szakmai irányítás és ellenőrzés,

- megszüntethető a szakemberekben kialakult egzisztenciális és szakmai bizonytalanság, hiszen a gazdálkodó egységek (erdészetek, erdőgazdaságok) vezetőit, szakmai feltételek és emberi tulajdonságok alapján a tulajdonosi jogokat gyakorló Országos Erdészeti Hivatal vezetője nevezi ki és menti fel.

- a szakemberek megítélése a gazdálkodás pénzügyi eredménye mellett a jó minőségű, de nem minden esetben jövedelmező szakmai munka alapján történik.

Tisztelt kollégák, kedves barátaim!

A Miniszterelnök úr és a kíséretében lévő kormánytisztviselők, akik megtisztelték jelenlétükkel az első Országos Erdész Gyűlést, azzal a mandátummal vannak felruházva, hogy szakmánknak az átalakulás nehéz időszakában segítséget nyújtsanak. Számunkra ez a nap soha vissza nem térő alkalom. Ezért a felénk megnyilvánuló politikai akaratot és jószándékot a szakmai szempontok messzemenő figyelembe vételével kötelességünk hasznosítani. Felelősségünk igen nagy. Ma az erdészeti jövőjét is meghatározzuk

akkor, amikor az állami tulajdonú erdők kezelő szervezetére javaslatot teszünk.

Antonius római hadvezér és politikus szavai jutnak az eszembe:

aki ugyanabban kétszer téved, mindig téved"

Remélem, számunkra ez a megállapítás soha nem lesz érvényes.
Köszönöm a figyelmet. Üdv az erdészeknek!

Elnök: Kedves Barátaim! Most egy nagyon rövid szünet következik. Meg kell köszönnöm Antall József miniszterelnök úr részvételét gyűlésünkön, azt hiszem, hogy jelenlétéből és beszédéből új erőt és reményt meríthettünk, de megértéssel kell lennünk az iránt, hogy kormányzati feladatai további jelenlétét nem teszik lehetővé.

Rövid szünet

Elnök: Folytatjuk az Erdész Gyűlést. Mivel az elnökség egyik tagja még el van foglalva, ezért addig elmondom a napirend folytatását. Hét felkért hozzászólónk van. Tőlük 5-10 perces hozzászólást várunk. Ezután szünet következik, majd hozzászólások, ajánlások megfogalmazására kerül sor. Az ülés helyén mindenki kiosztva találta az állásfoglalás tervezetét, egy hozzászóló jegyet, valamint információs anyagot az erdészeti politikáról, az erdőtörvény előkészítéséről és erdőgazdálkodásról általában.

Most elkezdjük a hozzászólásokat, és első hozzászólóként felkérem Dauner Márton főosztályvezető urat, hogy az Erdészeti és Faipari Főosztály, illetve a Földművelésügyi Minisztérium állásfoglalását ismertesse.

5. kép

Felkért hozzászólók előadásai

Dauner Márton, főosztályvezető, FM Erdészeti és Faipari Főosztály.

Tisztelt Erdész Gyűlés, kedves kollégák, tisztelt vendégeink!

A mai rendezvényvel az erdészeti szakterület véleményformálási lehetőséget kapott. Felelős véleményformálási lehetőséget olyan kérdésekben, amelyek a rendszerváltással együtt feladatként jelentkeztek és végleges kialakításuk még nem fejeződött be.

Az erdőkkel és ezen belül az állami erdőkkel kapcsolatos feladatok olyan lépéseket jelentenek az erdészeti szakterületen, amelyek alapvetően meghatározzák a magyar erdők jövőjét, a szakterületen dolgozók életét, az erdész szakemberek lehetőségeit. A rendszerváltást követően az Erdészeti és Faipari Főosztály alapfeladatának tartotta, hogy az állami erdők kérdésében is mielőbb szakértői álláspontot alakítson ki, azt fogadtassa el és ezen álláspontról közelítve segítse a rendszerváltáshoz kapcsolódó törvényelőkészítési lépéseket, valamint a vonatkozó kormányzati munkát.

Kiinduló alapelv volt az, hogy az állami erdőkkel kapcsolatos lépések az általános gazdasági váltás folyamatába illeszkedjenek. A korábbi döntő hányadú állami tulajdonú, valamint szövetkezeti és egyéb kezelési formával jellemezhető erdőbirtokszerkezetet alapvetően érintik:

- a (1988. évi) termelészövetkezetekről szóló törvény módosítása, a tagi tulajdonú földek, erdők kivehetőségéről;
- az állami erdők forgalomképességét megnyitó polgári törvénykönyv módosítása;
- az önkormányzatokról szóló törvény;
- a szövetkezeti átmeneti, valamint a szövetkezeti törvény;
- a kárpótlási törvénycsomag;
- a tartós állami tulajdonban maradó vállalkozói vagyronról szóló törvény, valamint a végrehajtásukra kiadott rendeletek.

Ezen jogszabályok következtében várhatóan az erdők 35-40 százaléka valós magántulajdonba kerül.

Az állami erdők végleges körét a kincstári vagyronról szóló -előkészítés alatt lévő- törvény fogja rendezni. Ennek értelmében megjelölésre kerülnek azok az erdőingatlanok, amelyek e szabályozás alá tartoznak. A felmérés és végrehajtás során számolni kell azzal, hogy nem jelentős mértékben, de elsősorban az állami gazdaságok által kezelt ültetvényerdők privatizálhatók válnak. Sajnálatos azonban több vagyoni kategória szempontjából, így az állami erdő szempontjából is, hogy az említett kincstári törvény nem az elsők között került betervezésre és elfogadásra.

Érzékelhető ugyanis az a koncepcionális véleménykülönbség a napi munkában, amely a törvényelőkészítést lassítja. Az említett törvény véglegesítésén az állami erdőt, a kezelő szervezetet is. Részben az erre vonatkozó szabályozás hiánya nem adhatott jogi alapot az egységes államerdészeti koncepció sikeres elfogadásához.

Az államerdészeti koncepció kidolgozásához kapcsolódó előkészítő munkát már 1990-ben elkezdtek. A Főosztály munkáját több állásfoglalás, számos külföldi tapasztalat, vélemény és egy külön előkészítő szakmai bizottság is segítette. A folyamatban lévő munkáról Helyzetértékelés, Erdészeti politikai és Erdőtörvényi

konceptió anyagok bemutatásával 1991. év közepén beszámoltunk a minisztérium vezetésének. Az akkor elfogadottak szellemében készítettük elő azon kormányelőterjesztést 1992. év elején, melynek nyomán az érintett erdőgazdasági vállalatok államigazgatási irányításba kerültek.

E kormánydöntés szerint készítettük elő a speciális privatizációs programot, melyet a Gazdasági Kabinet 1992. év novemberében elfogadott. Az említett kormánydöntés kijelölte további feladatként az egységes államerdészeti szervezetre vonatkozó javaslat kidolgozását, mégpedig olyan formában, hogy a szervezet többlet költségvetési forrást nem igényelhet. 1992-ben kétszer a minisztérium vezetése elé terjesztettük a koncepciót, mely végül is abban a formában nem került elfogadásra.

Időközben elfogadásra került viszont a tartós állami tulajdonban maradó vállalkozói vagyonról szóló 1992. évi LIII. törvény, valamint a végrehajtására kiadott 126/1992. számú kormányrendelet. Ennek értelmében az állami erdő, valamint a korábban FM felügyelet alatt működő 19 erdőgazdasági vállalat az Állami Vagyonkezelő Rt-hez került.

Már az említett kormányrendelet is kimondja, hogy az állami erdő -a kincstári szabályozásig- ideiglenes helyen van. Ez a változás a tulajdonlás és felügyelet vonatkozásában azonban nem érintette a HM felügyelete alatt lévő mintegy 86.000 ha erdőt és az azt kezelő három erdőgazdaságot.

A jelzett változás számos vonatkozásban egyértelmű előrelépést jelent.

Többek között:

- megszünteti a szocialista vállalati működési formát;
- a közigazgatási, valamint a szakhatósági tevékenység kedvezően elhatárolódott a vállalati felügyeletről és a gazdálkodás közvetlen irányításától;
- az ÁV Rt esetében szervezetenként is megjelenítésre kerül -átmenetileg ugyan- a korábban nem létező állami erdőtulajdonos. Több vonatkozásban azonban ez az állapot nem nevezhető véglegesnek és számos kedvezőtlen kiinduló pontja lehet:
- egységes állami erdővagyonon a meglévő állami társaságok egymással versenyezve jelennek meg a termékeikkel és szolgáltatásaikkal a piacon;
- a piactól való távolságból adódó, s a kezelt erdő-állományok közötti minőségi különbségek az állami erdővagyon kezelő társaságok gazdasági teljesítőképességében is megjelenjen, az államnak ugyanakkor, mint a tulajdonosnak az állami erdővagyon egészével egységes elvárásai és feladatai vannak;

- a tulajdonos és az erdővagyon két külön szervezetben van, az erdő használata a nem kívánatos bérleti viszonyba rendeződik, amelyben a hosszútávú érdekek nehezen, vagy egyáltalán nem érvényesülnek;

- az erdőkezelés szempontjából nem indokolt az állami vertikális integráció fenntartása; a kapcsolódó ipari vagyon szervezeti elválasztása és privatizálása ugyanakkor még előttünk van;

- külön kérdés, hogy az ÁV Rt tud-e és akar-e különbséget tenni állami vagyon és állami vagyon között, mert az erdő abban a körben nem versenyképes.

A végleges cél elérése érdekében indokolt tehát a korszerűsített erdészeti politikát, valamint az erdővagyon sajátosságait, továbbá a költségvetés lehetőségeit együttesen figyelembe vevő, az állami erdőt kezelő egységes szervezet kialakítását megcélozni.

A megváltozott globális erdészeti politika egyik lényegesen új eleme, hogy az erdő gazdasági jelentősége mellett felértékelődtek annak egyéb (környezet-, természetvédelem, üdülési és közjóléti) szolgáltatásai. Ennek közérdekű teljesülése érdekében az államnak kiemelt feladata van egyrészt az állami erdőkben mint tulajdonosnak, és támogatások biztosításával a nem állami erdőkben.

Az erdő maga olyan vagyon kategória, ahol a profitszerzés nem lehet központi kérdés, csupán a köz- és egyéni érdekű vagyonfelhalmozás (kincsképzés). Az erdő olyan vagyon, ahol a befektetések hosszú idő múlva (20-120 év), több generáción át térülnek meg, rendkívül kis hozammal. Nagy a befektetési igénye és a biológiai instabilitása miatt az átlagosnál nagyobb a befektetői kockázat.

Ilyen közérdekű vagyonok esetében indokolt, hogy az állam is, mint tulajdonos közvetlenül is kötelezettséget vállaljon.

A jelzett kötelezettségek és sajátosságok egy jogi személyiségű, teljesítményorientált államerdészeti szervezetben oldhatók meg. A szervezet működési formájában lehet gazdasági, vagy egyedi szabályozású. Mindkét változat harmonizál az Európai Közösség országaiban megismert megoldásokkal.

Kérem az Erdész Gyűlés résztvevőit, hogy állásfoglalásukkal segítsék az előkészítő munkát és a véglegesítést célzó döntési folyamatot.

Köszönöm Dauner Márton főosztályvezető úrnak, hogy az FM véleményét ismertette és egyben felkérem, hogy foglalja el helyét az elnökségben. Most felkérem Szabados Jánost az Állami Vagyonkezelő Részvénytársaság portfólió igazgatóját, hogy álláspontját ismertesse.

Szabados János, portfólió igazgató, Állami Vagyonkezelő Rt.

Tisztelt Országos Erdész Gyűlés!

Aki a magyar erdészet ezen történelmi jelentőségű gyűlésén az állami erdészet jövőjéhez kíván hozzászólni, nagy felelősségtudattal kell azt tennie. A jövőben való eligazodáshoz legjobb irányítást a múlt ismerete. Ezért Barlai Ervin 1946-ban közzétett néhány mondatát idézem bevezetőül.

"Száz éves lejáratú befektetésekre csak az állam vállalkozik, vagyis több nemzedékre szóló tervszerűséget, évtizedeken át tartó és mindig újabb évtizedekre, évszázadokra előrenéző erdőnevelést csak az állami gazdálkodástól várhatunk."...

Barlai akkor fogalmazta meg az állami erdőgazdálkodás jelentőségét, amikor a kérészerű magyar demokrácia a történelmi jelentőségű földreformot hajtotta végre. Amikor a 100 katasztrális hold feletti erdőbirtokok állami tulajdonba kerültek, és az állami erdők tulajdonhányada a háború előtti néhány százalékról 75 százalékra növekedett. Nem csoda tehát, hogy a koalíciós kormány már 1945. decemberében létrehozta a Magyar Állami Erdőgazdasági Üzemek, a MÁLLERD szervezetét. Ennek ügyvezető igazgatója Barlai Ervin lett.

Az állami erdőgazdálkodás jelentőségének kormányzati felismerése 1946-ban gazdaságpolitikai hátszélben született. Barlai idézett gondolatai a szociális piacgazdaság eszményeivel is tökéletes összhangban vannak, mégsem csoda, hogy 40 év elfuserált kollektívizmusa követően az egységes állami erdőgazdálkodás eszméje mára ellenszélbe került.

Aki vitorlázott már, az tudja, hogy ha a szél a célállomás felől fúj, nem kormányozzák a hajó orrát a cél irányába. Hogy a vitorlák megfeszüljenek és elinduljon a hajó, el kell térni a céliránytól.

Az erdőgazdálkodás vitorlájával most az 1992. évi úgynevezett privatizációs törvények szelébe kell belekapaszkodnunk. Értékelve a meghozott parlamenti és kormányzati döntéseket a legfontosabb következtetés az, hogy a mindennapi erdészeti munkában nem hoznak, nem hozhatnak lényeges változást a privatizációs jogszabályok. A tulajdonos nem változott, csak a tulajdoni irányítás technikája igazodik a piacgazdaság általános stratégiájához, a társasági joghoz.

Talán éppen ez a tény, vagyis az érezhető változás hiánya az, ami az erdészeti társadalmon belül megosztottságot váltott ki. Az erdészeti igazgatásban, a kutatásban és az oktatásban dolgozó

kollégáink zöme mélyen csalódott, mert nem történt meg az erdészeti politika érvényesítéséhez szükségesnek tartott radikális változás.

A csőd és felszámolás árnyékában gazdálkodó erdész kollégáink közül is sokan a remélt mélyreható változásban látják a megoldás kulcsát. Ez a kulcs az önfinanszírozó gazdálkodást folytató, a költségvetéstől független, adóterhektől és éves profittermelési kényszertől mentes államerdészet. A szakszemélyzet közalkalmazotti státuszában mindenekelőtt szolgálatot lát el. Nyilvánvaló, hogy csak törvény állapíthatna meg ilyen feltételeket.

Sok kitűnő és tisztességes kollégánk másként gondolkodik. Az erdőgazdálkodásban a vállalkozást kedvelő, abban tapasztalatot és sikerélményeket szerzett erdész szakemberek megnyugtatónak tartják, hogy a társasági formában -lényegében változatlan feltételek között- megőrizhetik gazdálkodói függetlenségüket, kivívott kedvező gazdasági pozícióikat. Ez a szakmai kör megnyugodva fogadja, hogy nem történt radikális változás.

Nem helytállóak tehát azok a vélekedések, miszerint az erdőgazdaságok társasággá alakítása olyan radikális változást hoz, amely további negatív következményekkel jár az állami erdők állapotára. A társasággá alakulás önmagában a tő melletti erdész munkában és így az erdőben semmilyen negatív hatást nem hoz.

Véleményemet a következőkkel szeretném alátámasztani. Az évszázadok próbáját kiállt védkerületből, erdészetből, illetve gondnokságból álló szervezeti rendszer az a pillér, amelyre a társaságok is építkeznie kell.

A jogutód társaságokban rövid idő alatt megteremthető a profiltiszta erdőkezelő szervezeti rend. Vagyis az Erdőgazdasági Rt csak biológiai erdészetekből fog állni és befektetései lesznek a korábbi ipari üzemegységekből alakult társaságokban. Megszűnik tehát a vertikum hátránya, anélkül, hogy előnyeiket elvesztenénk. Az ipari tevékenységet folytató társaságok hozama, vagy a privatizációból befolyó bevétel ugyanis az erdőkezelés biztonságát szolgálja.

Az erdőkezelő társaságok döntő többségű állami tulajdonban maradnak és kincstári erdőt csak ezek kezelhetnek, a vadászati jogot hasznosíthatják. Az Állami Vagyonkezelő felelős az erdőkezelés színvonaláért és biztonságáért.

Mindebből egyértelműen következik, hogy az erdőgazdaságoknál megkezdett átalakulási folyamatot be kell fejezni, mert minden más elképzelés anarchikus állapotot teremtene.

Nem szabad ugyanakkor azt sem elhallgatni, hogy egyre sürgetőbben fogalmazódik meg a különböző felfogású, de a magyar erdő sorsáért

felelősséget érző szakemberek részéről az egységes és szakmailag autonóm irányítás iránti igény.

Nyugat-Európa valamennyi állami erdőgazdálkodását egy olyan szervezeti keret jellemzi, amely megteremti az állam tulajdonát képező erdőkezelés egységes szemléletét. Sok országban ez még külsőségekben is megnyilvánul: az egyenruha, a jelképek, a közönségkapcsolat mind az állami erdészet tekintélyét növelik, és a társadalomnak az erdőkkel kapcsolatos fokozott elvárásait segítik kielégíteni.

A 19 részvénytársaság a létrejövő holding struktúrában ennek az igénynek nem képes eleget tenni.

Az átmeneti időben a társasági forma és az erdők megosztott érdekű kezelése csak akkor egyeztethető össze a társadalom elvárásaival, ha az erdőtulajdonlás és a kezelés szakmai irányításának egysége rövid időn belül megvalósul. Ezt a törvényhozóknak az erdőtörvény és a kincstári törvény elfogadása során figyelembe kell venniük. Az igazgatás korszerűsítése során az európai erdészeti igazgatással harmonizáló állami erdőgazdálkodást kell létrehozni.

Enélkül széteshet az állami erdőgazdálkodás és ezt elsősorban nem is az erdészek, hanem az állami erdő tulajdonosa, 10 millió honfitársunk érdekében nem szabad megtenni.

Az erdészet vitorláját és kormányrúdját kézben tartóknak még időben kell irányt változtatni, nehogy az uticélt szem elől tévésszék. A biztonságos révbeérés másik feltétele azonban a fedélzeten tartózkodók türelme és fegyelme.

Mindenkinek a saját posztján nagy a felelőssége. Ennek tudatában kell közösen cselekednünk.

Elnök: Megköszönöm Szabados János, számomra biztatónak tűnő szavait és most váltsunk egy egész más területre. Szakmánk semmi sem volna lelkiismeret, szakmai öntudat nélkül, és azt hiszem ennek méltó prezentálására nem találtunk volna alkalmasabbat, mint Mayer Antal professzort, szakmánk doajenjét. Megkérem előadása meg-tartására.

Dr. Mayer Antal nyugalmazott egyetemi tanár, Sopron.

Tisztelt Erdész Gyűlés. Mindig vallottam, hogy az erdészkedés nemcsak egyszerűen foglalkozás, hanem hivatáson alapuló életmód. Sarkalatos jellemzője a természet és az erdő szeretete és a felelősségérzet a távoli jövőért, és a társadalom hosszútávú érdekeiért. Eszerint közösségünk mai pillanatnyi szükségleteinek kielégítése mellett fokozottabban kell munkálkodni a jövőért, erdeink tartós fennmaradásáért és ésszerű hasznosításáért.

Fél évszázados erdészkedéssel a sors elég korán az erdőművelés felé sodort. Ennek sajátos jellemzője a távolabbi célokért történő munkálkodás, éppen ezért igen könnyű helyzetben vagyok, amikor az erdőgazdálkodás jövő eljárásai, szervezeti alakja, és pénzügyi vonatkozásai között kell választanom. Mindenképpen az önellátó, egységes irányítású nem profitra dolgozó állami erdészet kezelésű gazdálkodás kibontakozásában láttam leginkább megvalósíthatónak a hazai erdészet ügyét. Minden egyéb esetben az eddig tapasztalt kudarc csak fokozódhat, legyen az nyereségre dolgozó vállalati, vagy részvénytársasági vagy éppen magánerdő. Országosan vannak ugyan az elmúlt évtizedek során is igen kiemelkedő hazai eredményeink, a termelési körzetekben, helyileg azonban sokszor szenvedett kárt az erdő, közép és hosszútávon egyaránt. Hiába voltak szigorúak a rendszabályaink, hiába a távlati üzemtervezés, a helyszíniig lehatoló erdőfelügyelet, a nyereséggazdálkodás vállalati és személyi érdekei, a pénzügyi kapcsolódás sokszor vitte el a gazdálkodót a pillanatnyi érdekek felé, és szenvedett a termelési érték tekintetében jelentéktelen súlyúra apasztott erdőművelés.

Nagyok és felemelőek az erdészet fejlődését szolgáló jövő feladataink. Ezek megvalósításának csak távlati célokat előtérbe helyező, szervezeti és gazdaság szabályozó forma felelhet meg. Hogy csak néhányat említsek ezek közül. A föld racionális hasznosítása folytán, 150 ezer hektár távlatokban 500 ezer hektár új erdő telepítéséről van szó; hazánk területének máris közel egyötödén kell szakszerűen gazdálkodnunk; tekintélyes zöld vagyoni lelkiismeretes fejlesztése van tehát reánk bízva; a természetszerű erdőműveléssel nagyon fontos érdekeket kellene, hogy megvalósítsunk; hatékonyabb táj- és természetvédelemre van szükség. Talán nem túlzok, ha azt mondom, hogy sorsfordulónak tekintem a mai napot. Félretéve a személyi érdekeket, a jövő biztonságos útjának kijelölését, szakmánk hagyományaihoz hű megnyilatkozását várom tehát erdész ülősszakunktól. Az erdők sorsáért való felelősség hassa át valamennyiünket a válaszadás alkalmából.

Kedves kollégák! Sokszor tünődtem, immár azon, hogy az ősi selmeci-soproni eredetű Alma Mátérünkben, de középfokú erdészképző intézeteinkben is szépen kialakult hagyományaink közül melyik a legfontosabb. Mindig a baráti összetartozáshoz, egyetértéshez jutottam. Mai erdész ifjúságunknak ez a legszebb öröksége, majdan végigkíséri szakmánk művelőit egész életükön, kis településeken élő erdész családok igen rászorulnak egymás segítségére. A kapcsolat elmélyítését táplálja a fáradságos munkában, az erdő megismerésében és szépségének élvezetében együtt szerzett sok közös eredmény, és élmény. Hiszem, hogy erre az együttérzésre most is joggal alapozhatunk.

Kedves Barátaim! Engedjék meg, hogy befejezésül kissé erdészkedjem. A múltban egy faszor kivágását helyszíneltem. Meglepett, hogy milyen nedvdúsak voltak már a fák, patakozottak a sérült tuskók, a gyökerek. Igen, hiába dühöng a tél, az avar, a humusz melege már megindította Erdeink Újjáéledését. A föld alatt a gyökerek ereje már jelzi az újuló életerőt. Mit hoz a tavasz az erdőkre, vajon hogy jelöli ki ez a nap erdészkedésünk további útját. Elvezethet-e a megújodáshoz, a reneszánszára váró örök erdőhöz. Ma ide is betört az erdő, Illyés Gyula költői szavaival "Ez a gyökérmélyű erő, ez a múlt táplálta erdő, szálljon érte, értünk harcba jövő örökös élet..." Üdv az erdésznek.

Elnök: Köszönöm Professzor úr! Ezek a magasztos szavak adjanak nekünk erőt, az egyetértés, a közös út megtalálásához. Most felkérem annak a szervezetnek az elnökét, amely bennünket ezeknek a magasztos elveknek a jegyében tömörít. Schmotzer Andrásé a szó.

Schmotzer András az Országos Erdészeti Egyesület elnöke.

Tisztelt Elnök úr! Tisztelettel köszöntöm az első országos erdészgyűlés valamennyi jelenlévő képviselőjét és rajtatók keresztül azokat, akik ma nem lehetnek itt. Én is azt hiszem, hogy valóban történelmi sorsfordító időszakot, illetve napot élünk. Ez az időpont talán egy kicsit mintha megkészt volna. Miniszterelnök úr utalt arra, hogy az erdészek együvé tartozása mindig jellemezte a szakmát. Ennek többször választmányi ülésen, rendezvényeinken is hangsúlyt adtunk. Ugy tűnik, hogy egyesekben helyenként, parciálisan valami eltörött. Sokszor indokolatlan letargiába esünk, egymás elleni türelmetlenségünk felülbírálására kényszerülünk, nem tiszteljük egymás korrekt szakmai véleményét. Mint ismeretes, az erdész, Istennek olyan teremtménye, amely legalább kétszáz évre vissza és száz évre előre kell, hogy tekintsen. Ez nem könnyű gazdálkodást, hanem nagy felelősséget jelent. Az erdészek a nyugodt erőt képviselik a társadalomban. S ez nagyon fontos, de meddig nyugodtak az erdészek? Mindaddig, amíg nem a parciális érdekeiket, hanem lényegi kérdéseiket kezdi kétségbevonni. Engedtessek meg nekem, hogy nagyon röviden elmondjam, hogyan alakult az erdésztársadalom sorsa, megítélése 1945 után. Az új társadalmi rendszer nem fogadott el bennünket. Az elmúlt negyven év alatt ritkán nyilatkoztak pozitívan a magyar erdész-társadalomról. Miért történt ez? Talán egy kicsit fegyelmeztettebbek, talán egy kicsit palérozottabbak, talán egy kicsit

elkötelezettebbek és talán az ügyet jobban szolgálók voltunk. Igen, ilyen emberek vagyunk. Az elmúlt időszakban a társadalmi átalakulás kapcsán kerestük azokat az erőket, mozgalmakat, amelyhez csatlakoznia kellene az erdésztársadalomnak. Mit is vártunk mi erdészek, az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a rendszerváltozástól? Mindenekelőtt reálisan kell értékelnünk az elmúlt 40 év tevékenységét. Aztán: Nyugat-Európába akarunk tartani, ahol az erdőgazdálkodás közjóléti szolgáltatásainak sokkal nagyobb figyelmet szentelnek és ahol, számos országban anyagilag támogatják az erdőgazdasági tevékenységet. Mi -egyenlőre- nem akarunk az eddigieknél nagyobb anyagi támogatást, csak azt akarjuk, hogy bizzanak bennünk, ne úgy mint az előző rendszerben. Csak azt szeretnénk, ha az erdőgazdaságtól nemcsak anyagi szolgáltatásokat, profitot várnának, hanem elismernék az erdőgazdálkodásnak azokat a pénzürtékben ki nem fejezhető, az anyagiakat többszörösen felülmúló értékű társadalmi szolgáltatásait, melyek a környezet- és egészségvédelemben jutnak kifejezésre, s ennek megfelelően értékelnek és becsülnék meg a munkánkat, mert mi ezeknek az értékeknek a megőrzéséért és bővítéséért küzdünk. A bizalomra rá akarunk és rá is fogunk szolgálni. Egy irányban már számos kezdeményezésről adhatunk számot. Ilyen volt pl. az Egyesület 1991. évi soproni jubileumi közgyűlése, s az erdő és természetvédelem kérdéseivel foglalkozó sárospataki 1992. évi közgyűlésünk is. Ezek az Egyesület vezetősége és széles tagsága is hitet tett az egész nemzet hosszútávú érdekeinek szolgálata mellett. Már az 1990. június 29-i választmányi ülésünkön állást foglaltunk amellett, hogy

- az erdőgazdasági alaptervékenységet ki kell vonni a versenyszférából és az erdőben vagyonérdekeltségi alapon kell gazdálkodni, mert a piac által diktált profitérdekeltség -a hazai viszonyok között - az erdők pusztításához vezethet; állást foglaltunk amellett is, hogy
- az erdőgazdálkodás intézményi rendszerét és államigazgatási önállóságát meg kell erősíteni, az erdőgazdálkodással összefüggő minden tevékenységet egy tárcán belül kell összpontosítani;
- a társadalom hosszútávú érdekeinek biztonsága érdekében minden erdőben a főhatóság által jóváhagyott hosszútávú erdőterv szerint kell gazdálkodni, s a tervezés költségeit központilag kell fedezni, emellett
- az erdőfelügyelet hatósági szerepét meg kell erősíteni, nagyfokú önállósággal kell felruházni és anyagilag meg kell becsülni.

A másik hasonló kezdeményezés volt a FAGOSZ és az Egyesület által 1992. december 19-én szervezett megbeszélés is, melyen -a szervezőkön kívül- részt vett a Magyar Tudományos Akadémia

Erdészeti Bizottsága, az MDF szakértő köre, az Egyetem dékánja, az oktatás és kutatás képviselői, a szakszervezet és a MOSz is. Ezen a megbeszélésen egyöntetűen állást foglaltunk amellest, hogy - az erdők sokrétű rendeltetésének teljeskörű érvényesítése és a közérdekű szolgáltatások mindenkori ellátása érdekében az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás szakmai felügyelete és irányítása mindenkor az ágazatot megillető önállósággal, egy miniszter vezetése alatt összpontosuljon, s ugyanígy kell megoldani az erdőrendezés és erdőfelügyelet, -mint állami funkciók- finanszírozását; állást foglaltunk amellest is, hogy - az erdők közhasznú funkciói -a hazai viszonyok között- hosszútávon biztonsággal és teljes mértékben csak megfelelő nagyságú, állami tulajdonban maradó erdőterülettel biztosíthatók, ezért a jelenlegi állami tulajdonban lévő erdőket -a kárpótlásra már kiadott erdőterületek kivételével- továbbra is állami tulajdonban kell tartani,

- állásfoglalásaink között volt az is, hogy az állami erdőterületek kezelésére a 3084/1992. számú kormányrendeletnek megfelelően mielőbb létre kell hozni az egységes, profiltiszta állami erdőgazdálkodó szervezetet.

Ez utóbbi kormányhatározatot sajnos ebben a házban nem teljes mértékben támogatták. úgy érezzük, hogy ez itt az erdőszet közhasznú szerepének meg nem értését, talán lebecsülését jelzi. Ezért is ez év januárjában az erdőgazdálkodás és a természetvédelem kérdéseivel foglalkozó konferencián a szakma egységesen állást foglalt amellest, hogy az ország területének 18 százalékát kitevő erdőterület ésszerű, közhasznú kezelése, valamint az erdők iránt megnövekedett és továbbra is növekvő társadalmi igények szükségessé teszik az erdőszet államigazgatási helyének megerősítését, önálló erdőszeti főhatóság létrehozásával.

Befejezésként röviden még két kérdésről: a kárpótlásról és az erdőtelepítés összefüggéseiről szeretnék szólni.

Jelenleg széles körben folyik az erdők kárpótlásként történő kiosztása. Elhibázottnak tekintjük az ezzel kapcsolatos intézkedést és eljárást, mert az ilyen kárpótlás során az erdőállomány értékét nem veszik figyelembe, ezért ma Magyarországon az erdőkben nem reprivatizáció, hanem kárpótlási jeggyel, gyakorlatilag nevetségesen alacsony áron, spekulatív erdővagyonszerzés folyik. Ha féltjük a nemzet érdekeit és jövőjét, akkor erre oda kell figyelni és ezt a folyamatot meg kell állítani!

Az erdőtelepítésről részletesen nem akarok beszélni, csak arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy az jelentős foglalkoztatási lehetőséget biztosíthatna. Az egy kiteljesedő erdőtelepítési program keretében, ugyanúgy, mint a két világháború között az Alföldfásítási törvény alapján, most is számottevő munkaerő

foglalkoztatását tenné lehetővé. Ez a jelenlegi helyzetben politikai szempontból sem lenne közömbös, amellest, hogy az ország közhasznú erdővagyonát szaporíthatná.

Befejezésül: Nagy örömmel hallottam, hogy Miniszterelnök úr és Miniszter úr is szólt a bennünket érintő törvények megalkotásáról. Feltétlenül szükségesnek tartjuk, hogy a parlament a földről, a természetvédelemről, a környezetvédelemről, s az erdőkről és vadászatról szóló törvényeket ebben az évben megalkossa. A gazdasági érdekek mellett ezt kívánja a társadalmi és a politikai érdek is. Az előzőkben már elhangzott, hogy az erdőkből 30-40 ezer ember él. A valóságban ennél sokkal többen élnek az erdőből, mert -a családtagokról nem is beszélve- ma már beindultak az ilyen jellegű vállalkozások is. Az erdőszet, az erdőmérnök vidéken él, a falvakban, vidéki városokban politikai erőt képviselhetnek és szervezhetnek. Parlamenti választások előtt állunk, ezért örülnénk, ha addig létrejönne az a törvényes alap, melyen az erdőszetársadalom, mint a vidék potenciális politikai ereje kellő súllyal képviselhetné a nemzet érdekeit és nagyobb számban kerülhetne be a jövő parlamentiébe. Üdv az erdőszetnek! További jó tanácskozást kívánok.

Elnök:

Köszönöm Elnök úr szavait, és most az erdőszeti ágazatot képviselő erdőmérnökök közül utolsónak szólítom Pető József igazgató urat Szombathelyről, aki az állami erdőgazdaságok szemszögéből kíván állást foglalni.

Pető József igazgató, Szombathelyi Állami Erdőgazdaság.

Elnök úr, Hölgyeim és Uraim.

A mai gazdasági helyzetben, amikor olyan félelmetesen feszülnek egymásnak az érdekek és ellenérdekek, egy ilyen kiváló társaság, mint az állami erdőgazdaságok, nevében szólni rendkívül nehéz. Éppenezért ez a hozzászólás tulajdonképpen csak egyéni lehet. Az előző felszólalásokat figyelve, előre kell bocsájtanom, hogy én nem összefogottan, nem ilyen nagy horderejűen szeretném megvilágítani a helyzetünket, csak néhány parciális kérdést szeretnék Önök elé tárni, amelyet mindannyian ismerünk. Az egyik nagyon fontos kérdés, a tulajdonlás kérdése. A kérdések kérdése, hogy mennyi erdő marad állami tulajdonban, mennyi erdőt kell kezelnünk.

A második nagyon nagy kérdés, ami a törvényelőkészítés szempontjából rendkívül fontos, az erdő funkcióinak mai értelmezése.

A harmadik alapkérdés a ma erdőgazdálkodásának alapismérvei. Utolsóként ezekből építkezve szeretnék reagálni az erdészeti szervezetre is.

Kezdjük el, a tulajdonlás kérdésével. Látszólag nagyon egyszerű problémát szeretnék itt felvetni. A magyar társadalom alapjait érintő kárpótlási törvények végrehajtásában jelentős szerepet játszottak és játszanak az erdészek, ezt mindannyian tudjuk. Az erdészeknek ezen a téren a legnagyobb problémájuk, nem a törvény szelleme, hisz törvénytisztelő emberek vagyunk, hanem egy alapmomentum, és ez az aranykorona érték. Mi erdészek ezt az értékszámítási alapot -egyszerűen- nem tudjuk értelmezni. Nem kell elmagyaráznom miért. És ebből kifolyólag, -véleményem szerint- a részleges kárpótlás, amit a törvények előírnak, az így a mai formájában végrehajthatatlan. Ez a probléma az u.n. I. számú kárpótlási törvényénél, tulajdonképpen csak a szántóföld erdővé történő transzponálásánál jelentkezett erőteljesen. Az úgynevezett kárpótlás II. és III. számú törvényeknél ez már tudjuk mindannyian, teljes egészében érinti a szakmát. Nagyon egyszerű példa, hogy közérthető legyen. Mindannyian ismerjük, de nem árt hangsúlyozni, hogy egy hektár erdő aranykorona értéke 15-20 ezer forint a valódi értéke pedig 1,5 - 2,0 millió forint. A kérdés felvetését nálam egy nagyfokú aggodalom motiválta. Itt már nem számszaki, hanem erkölcsi kategóriáról van szó, és ezen a fórumon kérek mindenkit, hogy a megnyugtató megoldás érdekében tegyen meg mindent. Az úgynevezett azonban vannak angyalai is. Szeretnék egyet bemutatni, érdemes rá, úgy hívják báró Bessenyei Ferenc a Vas megyei Zsigray birtok örököse, amerikai magyar. Ő ezzel a kérdéssel kapcsolatban így vélekedik: Amennyiben nyilas, náci, vagy kommunista hatóságok ellen volna módom követelésemet támasztani, maradéktalanul megtenném; most azonban Magyarországon egy szabadon és demokratikusan megválasztott kormány működik, éppen elég nehézséggel küzd, hogy szegény hazánkat újból talpra állítsa. Ilyen körülmények között még kismértékben sem kívánnék hozzájárulni az ország nehézségeihez. Ugye ehhez nem kell kommentár?

A második témakör az erdő funkcióinak értelmezése. Mi a magyar erdőgazdálkodásban a prioritás? A faanyag szükségletek kielégítése, avagy a humán ökológiai szerep? A válaszom egyértelműen: mindkettő. Mindkettő és egyszerre mindkettő. Az ország mai helyzetében különösen farizeus gondolat lenne a sorrendiség firtatása. Az erdő függetlenül attól, hogy milyen elsődleges rendeltetéssel vettük számba, komplex szerepre hivatott. Még azt is megkockáztatom: hiba, hogy külön pályán fut a természetvédelem és az erdőgazdálkodás szekere. Kétszáz év óta beszélünk hazánkban aktív természetvédelemről, mindig erdészek közreműködésével. Ne féltsük az erdészeket az erdőt, ők a legjobb ismerői az erdőgazdálkodás lényegének, mely az én nevezék

tanomban a következő: amit elődeinktől örököltünk azt a lehető legjobban kell hasznosítani. Ez a forrás felhasználás, vagy közismert nevén a komplex fa és egyéb nyersanyag hasznosítás területe. Amit utódainknak átadunk, az minőségben, volumenben is jobb legyen a réginél. Ezt úgy nevezzük, hogy a forrás megújítása, vagy más néven a faanyag bővített újratermelése. Az élő természet kincsét a fát, az alkotó felhasználásra is nyújtja felénk. Ezért hibát követünk el, ha csak megőrzésére gondolunk. A harmadik kérdéskör, napjaink erdőgazdálkodásának ismérvei, természetesen az én felfogásomban. Az erdőgazdálkodás három alappilléren nyugszik. Az ökonómia, az ökológia, és a technika pillérén. Átvétel Dr. Pankotay professzor úrtól. Képletesen szólva akkor van egyensúly, ha a három pillér síkban tartja az erdőgazdálkodás asztallapját. Napjainkban ez az egyensúly megbomlott. A gyakorlat nyelvére fordítva, kettészakadt az ország erdőgazdálkodása. Leegyszerűsítve egy keleti és egy nyugati zónára és ezt ne vegye senki minősítésnek. A kiváltó okok között tudjuk elsősorban a belső és külső piaci viszonyok drasztikus változása, másodsorban pedig a különböző adottságokból eredő problémák játszanak döntő szerepet. Az egyensúly helyreállításának két területe van. Az egyik az, ahogyan a fejlett nyugaton alkalmazzák, az ökonómiai küszöb alatti gazdálkodás és az egyéb össznépi elvárások költségeit a társadalom fizeti meg. A másik fő terület pedig - szintén a nyugati országok és sok hazai példa alapján - az alaposabb szervező munkával végzett, körültekintőbb és így eredményesebb gazdálkodás, melyben kisebb problémafeloldó, kiegyenlítő szerep juthat az Országos Erdészeti Alapnak. Tisztelt erdész kollégáim! Napjainkban nemcsak rendszerváltásról, hanem az erdészeten nemzedékváltásról is beszélünk. Hogy ebben a sorsfordulóban ne váljunk méltatlanná dicső elődeinkhez, a selmeci hagyományokhoz, ezt a két utat kell járnunk következetesen. Végül kérem türelmüket, hogy nagyon röviden a negyedik témakört is összefoglaljam. Az előző háromból következően, az államerdészeti szervezetről röviden. Ne titkoljuk ebben a kérdésben megosztott a szakma. Ezért ennek az első Erdész Gyűlésnek a jelentőségét az is adja, hogy ennek az alapkérdésnek a megválaszolására a erdész szakma vezető rétegét kérték ma fel. A válaszra egyfajta orientációt kaptunk, az előző hozzá- szólásokból, ami maradt az a saját kútfőnk, az erdész gyakorlat. Ez pedig az, amiről tudjuk, hogy minőségben ez a legjobb gazdálkodási forma. Tehát erre kell építkezni. Ha a jogi útvesztőkön átbukdácsolunk, akkor egy olyan szervezethez kell jutnunk, mely a legolcsóbb és legegyszerűbb, s közvetett szabályozó rendszerével a leghatékonyabban segíti majd az önálló jogi személyiségű erdőgazdaságokat, vagy ha úgy tetszik -erdő igazgatóságokat- azok munkáját, hogy a legmagasabb szinten megfeleljenek a leendő természetvédelmi, erdő- és vadászati

törvények előírásainak. Ez addig még sokmenetes mérkőzés lesz, ne tévesszük szem elől mit mondott a legnagyobb magyar Széchenyi István 1830-ban a Hitel-ben minderről: "Ha egy utat készítünk és csak pár esztendő tüzünk ki, akkor az olcsó, s így természetesen a rossz út fog jobbnak látszani szemünk előtt., ha tíz, húsz, harminc esztendő veszünk össze, csalhatatlanul úgy fogjuk tapasztalni, hogy a drága út a legolcsóbb". Köszönöm, hogy meghallgattak.

Elnök:

Kedves Kollégák! Ezzel az erdészeti ágazatot képviselő erdőmérnök hozzászólók blokkját befejeztük, mielőtt tovább folytatjuk a természetvédelem véleményének a megismerésével, megkérem dr. Várhelyi Andrászt a Miniszterelnöki Hivatal sajtófőnökét, hogy foglaljon helyet az elnökségben.

Tehát mint említettem a természetvédelem blokkja következik és elsőként szólítom dr. Tarján Lászlóné államtitkár asszonyt, erdőmérnököt.

Dr. Tarján Lászlóné, államtitkár, Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium.

Tisztelt Kollégák, Hölgyeim és Uraim. Engedjék meg, hogy a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium nevében nagy tisztelettel köszöntsem az első Országos Erdészeti Gyűlést. Én úgy gondolom, hogy az erdésztársadalom jövőt formáló erejének, cselekvőképességének, szakmaszeretetének megnyilvánulása ez a mai találkozó. A magyar társadalom politikai, gazdasági átalakulásában kiemelt jelentősége van az olyan szakmai találkozóknak ahol az elhivatottságukról ismert szakemberek a nemzet nyilvánossága elé tárják a magyar erdők állapotáról, az állami erdőgazdálkodás szervezetének jövőjéről kialakított nézeteiket, elképzeléseiket. Ehhez szeretnék én is csupán néhány gondolattal hozzájárulni.

A magyar erdészet, s benne az államerdészet múltbéli teljesítményének megítélése soha nem volt elvonatkoztatható attól a tényről, hogy az erdőgazdálkodás helyzetére fejlődésének lehetőségeire, jövőképre, az ország mindenkor politikai gazdasági rendszere alapvető befolyást gyakorolt. A nagy nemzeti történelmi sorsfordulók szakmánk kiválóságait a magyar erdészet érdekében mindenkor cselekvésre, tettekre serkentették hitem és meggyőződésem szerint ez most is úgy lesz. Azt hiszem nem véletlen, hogy a miniszterelnök úr és mások is az erdészeti történelemhez nyúltak vissza, hiszen a jövőkép a múlt nélkül nem értékelhető. Ezért engedjék meg, hogy felvillantásszerűen

hivatkozzam történelmi múltunkra. Az 1848-as forradalom és szabadságharc eredményeként a földtulajdonlás kérdésében bekövetkezett gyökeres változásokra, az 1879. évi első magyar erdőtörvényre, amely a tartamos erdőgazdálkodás érdekében az úrbéri erdőkben a gazdálkodást üzemtervekhez kötötte: majd 1898. az erdőközösségek hatósági felügyeletét, gazdálkodásának ügyviteli rendjét és az erdőkben folyó legeltetést is szabályozta.

Azt hiszem, mindezek nagyon is aktuális kérdések, de érdemes azt is megjegyezni, hogy a XIX. század közepén a nemzeti fejlődés, a tulajdonváltás gazdasági költségeit részben a nemzeti erdővagyon fedezte.

De hadd emlékeztessem Önöket a trianoni szomorú fordulatra, amikor éppen az ország terület csökkenésének következményeként a 25,8 %-os erdősültség 11,8 %-ra csökkent, melyre akkor mintegy válaszként, az erdőterület növelése és az alföldi lakosság egészségvédelme érdekében - az erdésztársadalom kezdeményezésére az országgyűlés megalkotta az alföldfásítási és a kopárfásítási törvényeket. Aztán gondoljunk az 1935 évi új erdőtörvényre, amely európai értelemben is korszerű, s egyben az első természetvédelmi törvényünk is volt. Ennek megalkotása, mint Önök jól tudják, Kaán Károly nevéhez fűződik, akinek a neve nem csupán a természetvédelem terén kifejtett munkássága révén, vált ismertté, hanem hadd aktualizáljam az Ő gondolatait ugyancsak az Ő nevéhez fűződik annak az erdészetpolitikai elvnek a meghatározottabb képviselése, hogy a természetvédelmi célok legbiztosabban az állami, kincstári tulajdon keretei között valósíthatók meg. A tartamos és ésszerű erdőgazdálkodás szempontjából ugyanis rendkívül lényeges az erdők nemzetgazdaságilag megfelelő tulajdoni szerkezete, az erdőbirtokok üzemgazdaságilag optimális nagysága.

De hadd hivatkozzam az 1946 évi földtörvényre, amely döntő mértékben átalakította a magyar erdőgazdálkodás feltételeit; és hadd utaljak az átszervezésekre, melyek ez után történtek. Ha jól emlékszem, mintegy hét átszervezést lehet megszámlálni, tehát hét alkalommal és hétévenként szervezték újra, változtatták meg az erdőgazdálkodás szervezetét, szakmai felügyeletét. Ezzel együtt is a zárt, állandó fahiánnyal küzdő magyar gazdaságban az erdészeti szakemberek szép sikereket értek el az erdőterület és az ország élőfakészletének növelésében. Erre a korra ugyan jellemző volt a mennyiségi szemlélet, az erdőtelepítési döntések meghozatalában a gazdaságosság, a jövedelmezőség másodlagosság vált. A decentralizálódó vállalati gazdasági szervezeteket és ezeken keresztül az erdőfenntartást az 1980-as évek közepéig sikerrel finanszírozta az Erdőfenntartási Alap. Az 1990. körül megindult világgazdasági recesszió, s ezzel egyidejűleg a hazai gazdaság átalakításával összefüggő nagy-

mértékű infláció együttes hatására a fatermékekben bekövetkezett keresletcsökkenés és költségnövekedés miatt azonban az erdők fenntartásának ez a konstrukciója egyre nehezebben tudja betölteni eredeti funkcióját.

Tisztelt Országos Gyűlés! A mezőgazdaságban ma végbemenő tulajdonváltás mérete, jelentősége az 1848-as forradalommal megvalósult tulajdonváltáshoz mérhető. Természetesen a napjainkban zajló tulajdonváltásnak is vannak és lesznek negatív következményei az erdőgazdálkodásban. Ezen folyamatok megállítására a magyar erdőgazdálkodás jövőbeni fejlődésének megalapozására, az új erdőtörvény megalkotása lesz hivatott. Az erdőtörvény előkészítésében szakembereink felelőssége óriási. Olyan törvényt kell alkotni, melyek a magyar erdőkben tulajdonsemlegesen biztosítja a tartamos és ésszerű erdőgazdálkodás feltételeit, szabályozza az erdőkben folyó gazdálkodást. Mindezt természetesen a modern szociális piacgazdálkodás feltételei között.

Napjainkra a kárpótlással és a szövetkezeti törvények hatására kialakul az ország erdőterületének mintegy 30 %-án a magántulajdonú erdőgazdálkodás. Én azonban azt hiszem, hogy a továbbiakban is különös jelentősége lesz az állami tulajdonban lévő erdőknek, melyek az ország erdőterületének mintegy 70 %-át teszik majd ki. Idetartoznak legnagyobb részben az értékes erdőállományaink, védett természeti területeink, az össz-társadalmi értékeket képviselő többcélú hasznosítású erdeink, amelyekben kiemelt szerepet kapnak a különböző védelmi és közjóléti célok, a fatermesztés mellett és azzal együtt.

A kincstári vagyonról szóló törvény ami már itt elhangzott, lesz hivatott ennek a mintegy 900 ezer hektár értékes, kiemelkedő közjelentőségű erdőterületnek az egységes szemléletű kezelését megoldani, úgy, hogy megfeleljen a szakszerű tartamos erdőgazdálkodás követelményeinek, az erdővagyon megőrzésének és az ökológiai értékgyarapodásnak, az erdők védelmének, és a különböző közfunkciók iránti igényeknek a társadalom elvárásai szerint.

Én azt hiszem, hogy ahogyan itt előttem már elhangzott, gond az, hogy külön pályán fut az erdészeti és a természetvédelem. Nem kell, hogy külön pályán fussanak, nagyon jól összehangolhatók az érdekek.

Ezzel együtt hangsúlyozni szeretném, hogy az erdők többcélú haszna és az irántuk fellépő társadalmi igény az erdőgazdálkodók feladatai közé sorolja a védelmi és a szociális szolgáltatás ellátását is. Ugyanakkor, az erdőgazdálkodás a szociális feladatok felvállalásával, igen nagy szerepet kell, hogy játsszon a foglalkoztatás terén, a munkaerő újra teremtésében. Utalnék itt az erdőtelepítésekre és a zöldvezeti fásításokra egyaránt. Jelen helyzetben kétségtelenül a piaci megoldások élveznek prioritásokat. A magyar erdők azonban nem válhatnak a piaci erdők

áldozatává, ezért is a nemzet aktív tagjainak az erdész szakembereknek óriási a felelőssége a jövő nemzedékei előtt. Ez a nemzeti felelősségérzet ad biztatást, a magyar állami erdők kezelését megnyugtatóan megvalósító államerdészeti szervezet, az Országos Erdészeti Hivatal létrehozásához, amely ellátná az állami erdészeti felett a szakirányítást és felügyeletet, valamint gyakorolná a tulajdonosi jogokat. Én ehhez kívánok Önöknek jó szerencsét és ígérem azt is, hogy a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium minden támogatást megad, a leendő Erdészeti Hivatal létrehozásához. Jó szerencsét.

Elnök:

Nagyon köszönöm Államtitkár Asszonynak a hozzászólását, és most felkérem dr. Kárpáti László igazgatót hozzászólásának elmondására.

Dr. Kárpáti László, igazgató, Fertő-tavi Nemzeti Park.

Elnök úr, Államtitkár Asszony, Hölgyeim és Uraim, kedves Kollegák! Én tulajdonképpen erdőmérnök vagyok, csak egy kicsit zöldebb, mint az erdészek, mert természetvédő is vagyok, nemcsak a munkahelyemnél fogva, hanem az elmúlt évtizedes tevékenységeim miatt is. Véleményem szerint az erdővédelem és a természetvédelem nagyon összefonódó szakmai dolgok. Most tehát egy kicsit zöldebb véleményt fognak hallani a tisztelt kollegák, mint amelyet esetleg egy gyakorló erdőgazdasági igazgató mondana.

"Ne vegye tőlünk senki türelmetlenségéből jövő és zaklató sürgetésnek azt, ha négy évi sikertelen várakozás alatt ismét felszólalunk a remény és csaknem kétségbeesés közt várt új erdőtörvény megalkotásáért. Kérhetjük pedig ezt joggal még a jelen országgyűlés befejezése előtt, mert a kész és az erdészeti-közönség előtt már minden ízében ismert, úgy az erdőbirtokosok, mint a szakértők által alapelveiben és igen csekély kivétellel részleteiben is elfogadott erdőtörvény javaslat újabb meg újabb szaktanácskozmányok bírálatain átszűrődve, rövid idő múlva négy év óta vár már arra, hogy a földművelésügyi miniszter az országgyűlés színe elé juttassa". Azt hiszem, ezek a veretes szavak ismertek az itt ülők előtt: Bedő Albert mondta ezeket 1841-ben. A Kiegyezés után egy olyan időszak volt Magyarország életében, amely nagyon sok tekintetben hasonló a mostanihoz. A modern, akkori értelemben vett modern magyar gazdálkodás alapjait akkor teremtették meg azok a nemzeti szabadelvű magyar kormányok, amelyek a Kiegyezés után követték egymást. Ennek az erdőtörvény javaslatnak az erdőtörvénnyel kapcsolatos összes teendőnek fő támogatója Bedő Albert mellett Goroga István földművelési, ipari

és kereskedelmi miniszter volt, és tulajdonképpen az Ő és a bizottság munkájának eredményeként 1879-ben tíz évi vita után az a magyar parlament elfogadta az erdőtörvényt. Ez az erdőtörvény gyakorlatilag elsőként fogalmazta meg, azóta is érvényes formában a tartamos erdőgazdálkodás alapelveit. A tartamos erdőgazdálkodás ilyen megfogalmazása teljes mértékben egyezik a mai környezetvédelmi és természetvédelmi gondolatokkal. Ezeket szeretném kifejteni a továbbiakban.

A múlt század második felével rokoníthatjuk egy kicsit a mosatni időszakunkat is. A kapitalizmus hazai felvirágzásának a kora volt ez, amikor az ország gazdasági növekedésének az üteme az elsők között volt Európában. Mégsem gondolták az akkori vezetők, hogy az állami erdőket privatizálni kellene, hogy az erdőben lévő tőke kamatozását a kereskedelembe vagy az iparban lévő tőke többszörös kamatozására vevjük. A másik figyelemreméltó jelenség a tulajdonos jogainak korlátozása volt akkor, amely kötelező erdőterv szerinti gazdálkodásban nyilvánult meg. A tulajdonos nem vághatta ki azt az erdőt, amely a legnagyobb jövedelmet biztosította volna, hanem csak azt amelynek kivágását az erdőterv megengedte. Gondoljunk bele azon tulajdonosok esetébe, akik akkor ezer év óta családjuk foglalkásként birtokolt erdőterületeinek a tulajdonosai voltak, és akihez megérkezett egy cseh jáger, aki alig tudott magyarul és közölte a szentenciát, hogy mit lehet tenni az erdőben és mit nem. Akkor a parlament ezt elfogadta, és tulajdonképpen az erdőtörvényt akkori lehetőség szerint nagyrésben véghez is vitték. A nagybirtokosoknál nem okozott általában gondot a vágásterület előírt kiválasztása, mert sok engedélyezett vágásterület volt a nagybirtok területén, ezek közül a nagybirtokos mindig kiválogathatta a piaci keresletnek leginkább megfelelőt. A kincstári erdők mellett meg kell emlékeznünk néhány nagybirtokos mintaszerű erdőgazdálkodásáról, ilyen volt a közismert Eszterházyak erdőgazdálkodása, vagy például az Országos Erdészeti Egyesület elnök elődjének Waldbött Kelemen bárónak a gazdálkodása is.

A tartamosság követelményeinek megfelelő gazdálkodás feltételezi, hogy a tulajdonos felelősséget érez a jövő generációkért. Ezek az alapelvek teljes mértékben összecsengenek a múlt év nyarán Rió de Janeiro-ban tartott környezetvédelmi világkonferencia alapelveivel. Mik ezek az alapelvek? Mit írt alá a köztársasági elnök a Magyar Köztársaság nevében Rióban?

A globális gondolkodás és a lokális cselekvés szükségszerűségét, és az alapelveket. Két alapelv: Az egyik, a fenntartható fejlődés érdekeinek központjában az emberek állnak, (fenntartható fejlődés, tartamos erdőgazdálkodás) ők jogosultak a természettel összhangban egészséges és termékeny életre.

Második alapelv, a fejlődéshez való jogot úgy kell érvényesíteni, hogy a ma élő és a jövő nemzedékek fejlődés és környezeti

szükségletei egyaránt kielégíthetők legyenek. Mi erdészek ezeket az alapelveket láttuk magunk előtt, ezt igyekeztünk erdészeti politikánkban érvényesíteni, azt hiszem, mindig: 1945 előtt a rövid távon gondolkodó magán erdőtulajdonosok ellenében az erdőtörvény szellemével ezt a gondolatot igyekeztünk megvalósítani: A pártállam évtizedeiben pedig a rabló-gazdálkodásra is kényszerítő pártpolitika ellenében, amely az utóbbi két évtizedben merkantilista szellemiségtől átszövődvé nagy károkat okozott az erdőállományunkkal való tartamos gazdálkodásunkban. Működésképtelen, infrastrukturális beruházásokra gondoljunk, felújítatlan vágásterületek tömegére, az ökológiai viszonyoknak nem megfelelő fafajpolitikára, nyár program, fenyő program, ennek következményeire, erdővédelmi probléma tömegre, amit mi itt öröklünk. Forint milliárdokban mérhető a vadkár.

Ma történelmi időket élünk az erdőgazdálkodásban is. Ahhoz, hogy a tartamosság, az ökológiai alapelvek az erdő hármasság rendeltetése, a gazdasági, ökológiai, közjóléti funkció érvényesüljön, legnagyobb garancia, ha érdeink többsége állami tulajdonban marad, és azt az államerdészet kezeli. Nem akarom ezt tovább fejtegetni, az előttem szólók is beszéltek erről, tudjuk, hogy mi jár ezzel együtt. Az eddigi törvényalkotás során a kormány és a parlament törvényekben biztosította például nagy tavaink és folyó vizeink állami tulajdonban maradását: A Balaton, a Fertő, a Velencei tó és a Duna nem kerülhetnek magántulajdonba. Ezért várjuk érdeink esetében is ugyanezt a döntést, garantáltan a gazdálkodásban is. Ebben az esetben a gazdálkodás módja lehet többféle, de felette mindig a kontroll egy független erdőfelügyelet, és a hozzátartozó erdőtervezés kell legyen.

A felügyelet tekintetében nemcsak szakmai gondolkodásunk kell, hogy rávilágítson erre a problémakörre, hanem mindig úgy kell gondolkoznunk, hogy egy demokratikus jogállamban a társadalom különböző szervezetei is számon kérik rajtunk ennek a felügyeletnek a hatékonyságát. Ez a felügyelet lehet szakmai és lehet gazdasági felügyelet. A gazdasági felügyeletet mindenféleképpen az Országos Erdészeti Hivatalban kell megvalósítani, de a szakmai felügyelet, gondoljunk csak arra, hogy 600 ezer hektár magyarországi védett területből 400 ezer hektár erdő, az erdőművelés és a természetvédelem tekintetében mindenképpen más megítélés alá kell, hogy essék.

Hol legyen a felügyelet? A gazdálkodás pénzügyi felügyelete Magyarországon az Állami Számvevőszéknél van. Ha az Országos Erdészeti Hivatal létrejön, a gazdálkodás felügyelete megoldott, véleményem szerint ebben a minisztériumban. Viszont ne felejtsük el, hogy kormányhatározat, kormányprogram van arra nézve, hogy a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztériumnak el kell

látnia az erdővagyon felügyeletét. Ezek után fel kell tenni a kérdést, hogy mi a különbség az erdővagyon felügyelet és az erdőfelügyelet között? Mi az az erdővagyon- felügyelet, és mi az erdőfelügyelőségek felügyeleti feladata és tevékenysége? A hivatkozott kormányhatározat, és kormányprogram alapján a döntés az is lehet, hogy az erdőfelügyelet és a hozzátartozó erdőrendezés a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztériumhoz is tartozhat. Ezt nem én vetem fel, felvetették mások is, de nem lenne a kép itt teljes, ha erről nem beszéltem volna.

Feladataink a jövőt tekintve óriásiak. Nem vagyok szkeptikus a magyar erdész szakma jövőjét illetően, hiszen óriási tömegű az a mezőgazdasági terület amit nekünk a következő évtizedekben be kell erdősítenünk. Ha Magyarország a Közös Piacig eljut, akkor ne gondoljuk azt, hogy majd a francia, meg a spanyol meg az egyéb mezőgazdasági termékek rovására a mi mezőgazdasági termékeink mindenütt zöld utat nyernek. A mezőgazdasági termelés eddigi szempontjai, eddigi módszerei vissza fognak esni területileg is Magyarországon és a mezőgazdaságból kikerült területeken erdők fognak létesülni. Nem is tudjuk még hogy mennyi. Kormányprogram beszél 150 ezer hektárról, egy millió hektár is lehet, nem tudjuk. Egy biztos, hogy az erdők területe nagyon nagyon lényegesen változni fog a következő évtizedekben. A tartamos erdőgazdálkodás mintaszerű megvalósítása a magyar nemzet érdekében, a biológiai sokszínűség és az ökológiai diverzitás fenntartása, a hétköznapi erdész szakma feladata.

Végül, még egy idézet Bedő Alberttől, és azt hiszem, hogy ez az idézet, tisztelt kollegák, most igazán mindannyiunkra vonatkozik: "Magyarországon politikailag kétes időben mindig tapasztalható volt, hogy a nemzet fiainak minden rétegében található olyanok, kik a hatalommal való tartást választják, vagy szint nem vállalva visszavonultan várnak... Az összetartó munkásság, az egymást kölcsönösen támogató baráti érintkezés, s az a kartársi bizalom, és szeretet, sajnálatomra és bizonyára szaktársaink nagy részének sajnálatára is lényegesen alább szállott, és meglazult, pedig most és mindörökké élő igazság az, hogy az összetartás, kis dolgokat is nagygyá nevel, míg a meghasonlás nagyokat is romlásra terel". Üdv az erdésznek.

Elnök:

Megköszönöm Kárpáti László szívhez szóló szavait. Most a felkért hozzászólások végére értünk, a szünetben mindenki elgondolkozhat azon, mihez látja szükségét hozzászólni. A hozzászólási jegyek mindenkinek rendelkezésre állnak. Gondoljunk azonban arra, hogy alig áll több idő rendelkezésre, mint egy óra, ami, ha mindenki szigorúan betartja a 3-4 perces hozzászólási időt, akkor is 15, max. 20 ember véleményének az elmondására ad lehetőséget.

Tehát egyfajta önkorlátozást kérek létszám, de ugyanakkor tematikai tekintetben is próbáljunk megmaradni annál a fontos kérdéskörnél amiért ma összejöttünk: Az erdőgazdálkodás jövője egészében, szervezeti formája és esetleg az állami erdők szempontjából nagyon kritikus, itt már többször felvetett kérdés, a kárpótlás, az állami tulajdonlás jövőjének a kérdése. A vélemények összeszerkesztésének megkönnyítésére, úgy gondoltuk, hogy egy csapat állítunk össze, ahol a különböző szektorok képviselői munkálkodnának azon, hogy az elhangzottak valóban belekerüljenek abba az állásfoglalásba, aminek a tervezetét mindenki megkapta. Ezt a szerkesztő, fogalmazványt készítő csoportot a következőképpen javasolnám összeállítani: a KTM részéről dr. Kárpáti Lászlót, az OEE részéről Barátossy Gábor főtitkárt, a gazdálkodók egyik csoportja, ha szabad így mondani, a keleti csoport részéről Sódar Pált, a KEFAG vezérigazgatóját, egy másik gazdálkodó képviselőt, aki inkább a nyugatibb szférát képviseli, egy másik szinten Túrós László erdésztervezetőt, Vajszlóról MEFAG, és végül az FM részéről, Holdampf Gyulát kérjük fel erre a munkára. Nem tudom, hogy bírom-e ehhez az Erdész Gyűlés támogatását? Köszönöm szépen! Ha igen, akkor most tulajdonképpen fel kellene olvasnom a kiadott állásfoglalás tervezetét. Az idővel való takarékoság érdekében azonban ennek csak az utolsó bekezdését olvasom fel; a szerkesztő munka során erre kell majd koncentrálni, s az ezt megelőző részeket ugyanis csak bevezetőként szolgálnak. A hangsúlyos bekezdés tehát a következő:

"Az Országos Erdész Gyűlés támogatja, hogy a Földművelésügyi Minisztériumban hozzák létre az Országos Erdészeti Hivatalt, amely ellátná az állami erdészeti felett is a szakirányítást és felügyeletet, valamint gyakorolná a tulajdonosi jogokat. Ezzel a magyar erdészeti megkaphatná régóta várt szakmai autonómiáját." Ez talán egy kicsit kevés, javaslatokat kérek, hogy milyen javaslatokkal egészítsük ki ezt az állásfoglalást. A pálya nyitva áll. Most pedig 15 perc szünet következik.

Szünet

Hozzászólások

Elnök:

Kérem a szerkesztő bizottság tagjait, figyeljenek és rögzítsék a hozzászólásokat, amennyire lehet. Kb. háromnegyed kettő után sajnos kénytelen leszünk a hozzászólásokat abbahagyni, ezért mindenkit kérek, hogy nagyon rövid és tömör legyen. Utána rövid szünetet tartunk amíg megfogalmazódik az állásfoglalás, majd ezt a szünet után meg kell szavazzuk. Nagyon kérem a kollegákat, hogy

ne menjenek még el, mert minden szavazatra, szükség van, az egészséget demonstrálnunk kell. A hozzászólásokat max. 3-4 percre, kérem korlátozni, aki hosszabban fog hozzászólni attól kénytelen leszek megvonni a szót. Másrészt pedig azt kérem, hogy csak a témához szóljunk hozzá, tehát az államerdészet, illetve az erdőgazdálkodási szervezet kérdésköréhez. A hozzászólókat úgy válogattuk össze, hogy minden földrajzi körzet, illetve beosztás képviselve legyen, s azt hiszem, mindenki egyetértésével találkozok az, hogy dr. Pál Miklóssal kezdem a sort. Nem kell bemutatnom, nyugalmazott főmérnök, Zalai EFAG.

Dr. Pál Miklós, ny. főmérnök, Zalai EFAG.

Tisztelt Elnök úr, Hölgyeim és Uraim, tisztelt Kollégák! Köszönöm és elismerés illeti az MTA Erdészeti Bizottságát, és a Főosztályt, az Erdész Gyűlés megrendezéséért. Végre lehetőség nyílik arra, hogy mi erdész szakemberek közösen állapíthassuk meg, dönthessük el, mit akarunk, abban a reményben, hogy az itt elfogadásra kerülő javaslatok, meg is valósulnak. Szakmai főosztályunk és egyesületünk, már eddig is sok hasznos javaslatot tett, ezek azonban sajnos, nem kerültek elfogadásra. Az erdőgazdálkodással kapcsolatban sok szélsőséges nézet is akad, Egyesek minden erdőből őserdőt szeretnének kialakítani, mások az erdőt fa-gyárnak tekintik. A modern tudomány az erdőt zárt rendszerű ökoszisztémának tekinti, melynek feladata a nemzetgazdaság, a környezetvédelem és az egész társadalom tartamos hosszútávú szolgálata. Az erdő nemzeti kincs, a gazdaság nélkülözhetetlen nyersanyag forrása, végsősoron az emberi lét alapvető tényezője. Az erdőgazdálkodás egy sajátos ágazat, semmilyen más ágazathoz nem hasonlítható. Nem cukorrépa termelés, és nem furnérgyár. Nem szolgáltatható ki a piaci automatizmusoknak.

Ezért a gazdasági átalakulás kapcsán hangoztatott általános szempontok, nem alkalmazhatók sablonosan az erdőgazdálkodásra. Ha az erdőgazdálkodás múltjára száz évre visszatekintünk, számtalan példa áll előttünk arra, hogy a gazdasági kényszer hatására, hatósági tiltás ellenére (ezt szeretném aláhúzni), az erdőtulajdonos hozzányúlt az erdő tőkéhez. Ezért szeretném kihangsúlyozni, hogy mi nem a fejlődést akarjuk gátolni, előrelépést kívánunk, de a régmúlt tapasztalatai miatt aggódunk az erdők sorsáért. Az erdész szakember nagy felelőssége, hogy intenzív gazdálkodással, az erdők különböző funkcióinak párhuzamos érvényesítését biztosítsa, fő hangsúlyt az erdővagyon megőrzésére és gyarapítására kell, hogy fordítsa. Ezen fő szempont alá kell az éves gazdálkodást rendelni, ami azonban nem jelent költségvetéses gazdálkodást. Az erdőgazdálkodásnak országos szinten önfinanszírozónak kell lennie. Az előzőkből

következik, hogy az erdők zömének továbbra is állami tulajdonban kell maradnia. Az egyéb tulajdonú erdőkben pedig ragaszkodni kell az osztatlan kezelés elvéhez, az állami erdészeti szervek nyújtsanak ehhez segítséget.

Most térnék rá konkrét javaslataimra, az itt elhangzott előadásokhoz kapcsolódva. A dr. Führer Ernő által elmondott szervezeti javaslattal részemről egyetértetek, azt bevezetésre javaslom, az egyértelműen profit orientált részvénytársasági formával szemben. Haladéktalanul meg kell szervezni az új erdészeti főhatóságot, melynek az élén, nagytekintélyű, döntési jogkörrel felruházott, erdőmérnök álljon, aki közvetlen a miniszter alá tartozzon. Az új főhatóság dolgozza ki a részleteket; a vezetők kiválasztásában pedig, ami nagyon fontos kérdés, a tiszta múlt, a szakmai felkészültség, az elhivatottság, és a vezetői rátermettség legyen a meghatározó, a szervezet minden szintjén. Végezetül csatlakozva Mayer professzor úrhoz, nagyon fontos az egy nyelven beszélés. A mai megosztott világban, a részletkérdésekben lehet eltérő a véleményünk, de az alapvető dolgokban legyünk egy véleményen. Merítsünk erőt a selmeci-soproni erdész összetartás hagyományából. Köszönöm a meghallgatást.

Elnök:

Köszönöm a hozzászólást. Most Rakk Tamás igazgatót kérem a veszprémi erdőgazdaságtól, következő hozzászóló pedig dr. Király László, EFE lesz.

Rakk Tamás, igazgató, HM Veszprémi Erdőgazdaság.

Tisztelt Elnök úr, tisztelt Kollégák! Először a tömeletti gondolkodásmódunkból származóan úgy vélem, hogy miniszterelnök úr által említett ellenérdekeltséget megteremtését is figyelembevéve, az ÁV Rt tudná a tulajdonosi jogokat képviselni, és ha az Országos Erdészeti Hiavatal felállna, oda összpontosulna az összes felügyelet, a rendezés és minden egyéb ami örökös afelett, hogy az erdőtörvényben szereplő előírásokat majd végrehajtsuk mi gazdálkodók. Messzemenően egyetértetek Pető kolléga javaslatával is, miszerint a vállalatokat önálló jogi személyként kell kezelni, a lehetőséget megadni arra, hogy az egyéni kezdeményezés, a gazdálkodás affinitását magukban hordozó emberek megfelelő produktív tudjanak hozni.

Mi Veszprémi Erdőgazdaság, kicsit talán megelőzve a kort 1993. január 1. óta részvénytársasági formában dolgozunk. Ezt természetesen nagyon kemény munka előzte meg. Másfél évig dolgoztunk azon, hogy a vállalat szerkezetét átalakítsuk, az alaptevékenységet és a vállalkozói tevékenységet egyértelműen

szétválasszuk. A vállalkozói tevékenység természetesen a fafeldolgozást az elsődleges faipart is. Másfél évre volt szükség ahhoz, hogy a fafeldolgozásunkat olyan szintre hozzuk, amely egyértelműen nyereséget produkál az erdőgazdaságnak, és ezzel a nyereséggel az egyéb vállalkozásainknál keletkező nyereséget is összegezve, eredményes gazdálkodást tudjunk folytatni. A bemutatkozáshoz el kellett volna mondanom, hogy 44 ezer hektáron gazdálkodunk, és kb 100 ezer m³-t termelünk évente. Másfél év alatt úgy alakult a helyzetünk, hogy a 2-3 évvel korábbi még 150 ezer m³-es kitermelési lehetőségünk 100 ezerre csökkent le. Mindezt a problémát kézbevéve, iszonyúan kemény munkával dolgoztunk azon, hogy a Gazdaság mégis működőképes maradjon. Az elmúlt évet is kb. 30 milliós eredménnyel zártuk, a 93-as évre hasonló eredményt tudunk produkálni. A továbbfeldolgozásba elindítottunk egy nagyon komoly beruházást: az erdőművelés vonalán most vásároltunk olyan gépeket, amelyek a kíméletes fakitermelést teszik lehetővé, a csemetetermelés vonatkozásában új csemetekerteket nyitunk, megfelelő legmodernebb szaporítóanyag előállítás technológiával. Befejezésül, mivel lejárt az időm csak egyet szeretnék még hozzátenni, hogy egy a mi eszménk, mégpedig az, hogy az erdészeket, erdőmérnököket nem szeretnénk szegény embereknek látni. Az a véleményünk, hogy egyetlen forintot, egyetlen fillért nem engedünk ki a kezünk közül, az általunk megtermelt fát, az erdő által adott lehetőséget oly módon akarjuk hasznosítani, hogy az erdészeinknek adhassunk ebből minél több pénzt. Köszönöm, hogy meghallgattak.

Elnök:

Köszönöm a hozzászólást. Most dr. Király László egyetemi tanárt kérem Sopronból.

Dr. Király László, egyetemi tanár, Sopron.

Nem mint egyetemi tanár szólok Elnök úr, tisztelt Erdész Gyűlés, kedves Kollégák, hanem mint az MDF erdő- és vadgazdasági kollégiumának választott ügyvivője.

Elsőnek fel szeretném olvasni azt, hogy milyen határozatot hozott az MDF országos gyűlése, többek között az erdészet ügyében. "Gondoskodni kell arról, hogy az erdő- és vadgazdálkodás állami igazgatása szakterületén belül önálló joggal felruházott Országos Erdészeti Hivatal keretében történjen".

"A vadászati jogot a földtulajdonhoz kell kötni".

"Rövid időn belül ki kell alakítani a kincstári erdővagyonkezelő egységes államerdészeti szervezetet a kormány határozatának megfelelően".

Végül: "A környezet és természetvédelem, valamint a terület-

fejlesztés szempontjainak figyelembevételével, meg kell teremteni a kormány erdőtelepítési tervének jogi és gazdasági hátterét". Most pedig a szervezetről: Az erdő kincstári tulajdon marad, ezt sok helyen kimondták. Mit jelentsen ez? A készülő kincstári törvény tárgyalja az állam kizárólagos tulajdonát és az átmeneti tulajdonát, Az erdőt a tervezetben tulajdonképpen ebbe az utóbbi kategóriába sorolták. Jobb lenne, ha ez a törvény úgy módosulna, hogy nem az állam kizárólagos, hanem közérdekű tulajdonairól beszélne, s akkor az államerdészet is egyértelműen oda sorolódna.

Ami a formát illeti, a legkényelmesebb dolog úgy feltüntetni a dolgot, hogy balra vannak azok akik nyereséget produkálnak, jobbra pedig azok akik elköltik a produktumot, ezek a költségvetési szervek. A nyereségtermelésnek megvan a maga mechanizmusa, önszabályozása. Hogy hatékonyan dolgozzanak, ahhoz csak megfelelő jogszabályok kellene. A jobb oldalon pedig arra kell figyelni, hogy szolgáltatásokat biztosítsanak takarékosan. A kettő között nincs gazdasági szervezet. A közalapítványok, és sok más esetben is azt tervezik, hogy közhasznú társaságok kerüljenek a kettő közé, tehát azok, amelyek egyrésztől profitot is termelnek, másrésztől szolgáltatnak, végül is tulajdonképpen a kettő közt állnak. Véleményem szerint ennek a formának a megteremtése általánosan szükséges lenne, mert a költségvetésnek a volumenét és ezt a nagy elosztó rendszert csak akkor tudjuk jelentős mértékben lecsökkenteni, ha ilyen forma is lesz. A polgári törvénykönyvben nemcsak a Kft egy formájaként, hanem egy tágabban értelmezett formaként kellene definiálni. Említettem a gazdasági önszabályozást. A gazdasági önszabályozásnak fő öre, mondjuk a csereügyi minisztérium, melyet pénzügyminisztériumnak szoktak nevezni, mert hiszen a pénz a legfőbb csereeszköz. Mondhatjuk így, hogy csereügyi minisztérium. A másik a hatáügyi minisztérium, ez a KTM, amelynek ugyanolyan szabályozó rendszert kellene majd kialakítani, mint a csereügynek. Ez még nem alakult ki egyelőre, de hogy minden gazdasági tevékenységet, mindkét oldalról, a csereügy és a hatáügyi oldaláról is ellenőrizni kell és létre kell hozni az önszabályozó rendszert a másik oldalon is, ez biztos. Ez az emberiség következő feladata lesz. Köszönöm.

Elnök:

Köszönöm szépen. Most felkérem Dobó István igazgatót, a Pilisi Állami Parkerdő Gazdaságtól; a következő hozzászóló dr. Kovács Mátyas lesz.

Dobó István igazgató, Pilisi Állami Parkerdőgazdaság.

Elnök úr, tisztelt Országos Erdész Gyűlés! Napjainkban egyre nő azoknak a száma, akik a saját bőrükön érzik és megértik, hogy az erdő több mint a fák összessége. Az erdőről alkotott kép változását meghatározóan befolyásolta az élet és munka körülmények romlása, a környezet állapotának kedvezőtlen irányú megváltozása. A levegőszennyezés növekedése, és a többi negatív környezeti paraméter romlása ma már az ember egészsége szempontjából nem kompenzálható csupán a gyógyszer adagok emelésével, a gyógyászati ellátás minőségi és mennyiségi javításával. A felismerés, hogy a lakosság egészségügyi állapotának a javítása, az életmód megváltoztatásával, a szabad levegőn történő rendszeres testedzéssel, az erdőben történő aktív pihenéssel lehetséges, egyre szélesebb körben válik egyértelművé. A testet, lelket üdítő erdei program egyre több honfitársunknál kerül a szükséges és nélkülözhetetlen kategóriába. Az erdeinket érő igénybevétel, -a látogatások számának növekedésén kívül, ezzel egyidőben- az ipari és közlekedési eredetű szennyezések erősödése miatt is fokozódott. Mindezek következtében nagy felelősség hárul ránk erdészekre, hiszen a gondjainkra bízott erdővagyon megóvását úgy kell megkísérelnünk, hogy a közjóléti, környezetvédelmi szolgáltatásokat növelni tudjuk. Mai világunkban a gazdasági átalakulás, a privatizáció, a különböző érdekeltségű társaságok létrejötte valamennyiünk számára a jövőbe vezető utat jelenti. A konszolidált polgári demokráciák működő rendszere célként lebeg szemünk előtt.

A távolság elsősorban a tudati szférában igen nagy, gondoljunk csak az erdő kárpótlás visszasságaira. Jó pár esztendőnek el kell telnie ahhoz, hogy a tisztességes tulajdonosi szemlélet kialakuljon, a ma még jobbára csak mértéktelen birtoklási vágy helyett. Meggyőződésem, hogy a szétdarabolódás, az erdő nélkülözhetetlen immateriális szolgáltatásait töredékére csökkentené. Ebből következik, hogy az erdők állami tulajdonlását nem csökkenteni, hanem növelni szükséges. Az erdővagyon kezelése és védelme a valóságos biológiai, ökológiai erdőérték fenntartása, sőt növelése csak a tulajdonosi szemléletű államerdész szolgálattal biztosítható. Természetesen az erdőből ki szabad és ki is kell venni az erdőtervben meghatározott fatömeget, hiszen széleskörű környezetvédelmi szolgáltatást csak az ökológiailag stabil, okszerűen kezelt erdő tud nyújtani. Teljességgel egyértelmű, hogy ezt a sokrétű és felelősségteljes munkát csak úgy lehet végrehajtani, ha létrejön egy egységes államerdészeti szervezet, melynek élén e feladat súlyával arányban álló beosztású vezető áll. Irányítása mellett a tulajdonosi, felügyeleti irányítási kompetenciák egy kézben tartásával képzelhető el az állami erdők korrekt, a társadalmi igényeknek megfelelő működtetése és fejlesztése.

Az erdőkép kiteljesedésével, átértékelődésével kezdtem mondani-valómat, álljon itt befejezésül az író, Fekete István megfogalmazása, mely megítélésem szerint e történelmi pillanatban is iránymutató: "Erdő, cserszagú, titokzatos végtelenség." Köszönöm a figyelmet.

Elnök:

dr. Kovács Mátyás KTM főosztályvezető következik, a következő hozzászóló pedig Horváth Ferenc igazgatóhelyettes, Zalai EFAG.

Dr. Kovács Mátyás, főosztályvezető, KTM.

Tisztelt Elnök úr, tisztelt Országos Erdész Gyűlés. Én csupán az állásfoglalás tervezethez, ennek is inkább csak a lényegi felolvasott részéhez kívánok néhány gondolatot fűzni, ezért igen rövid leszek.

Az Országos Erdészeti Hivatal létrehozásával egyetértek. A jelenlévők közül -minden bizonnyal- sokan tudják, hogy ezt nemcsak, hogy javasoltam, hanem minden fórumon, ahol erre lehetőség volt, magam is szorgalmaztam. Vallottam, hogy a magyar erdészetnek szüksége van egy markáns megjelenésű államigazgatási, főhatósági szervezetre. Igaz ugyan, hogy én más tárcát jelöltem meg gazdaként.

Nem tudok viszont semmiképpen egyetérteni azzal, hogy ez a bizonyos Országos Erdészeti Hivatal csupán az államerdész felett lássa el a szakirányú felügyeletet, mivel véleményem szerint valamennyi magyar erdő főhatóságává kell válnia. Ugyancsak aggályaim vannak a tulajdonosi jogok gyakorlását illetően. Véleményem szerint a tulajdonosi és kezelési funkciót szét kellene választani e területen is.

Az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás szakmai felügyeletének és irányításának egy miniszter felelős vezetése alá történő összpontosításával is maradéktalanul egyet tudok érteni, de csak abban az esetben, ha az nem csak a gazdasági érdekeknek a maradéktalan és mindenáron való érvényesítéséért felelős miniszter. Ha ez a feltétel nem teljesül, akkor mindenképpen szükség van egy társtárca bizonyos fokú kontrolljára. Itt hivatkozok miniszterelnök úr ezirányú szavaira is. Az egységes, azonos jogokkal és kötelezettségekkel rendelkező, egyveretű állami erdő- és vadgazdálkodó szervezet kialakítását, rendkívül sürgetően megvalósítandónak tartom, késlekedés ezen a téren -véleményem szerint- megengedhetetlen.

A magyar erdészetnek megnyugvásra, higgadt, átgondolt, stabil és hosszútávra szóló elsődlegesen nem profit-orientált állam-erdészeti struktúra kialakítására van szüksége, amihez ezúton és itt is felajánlom a segítségemet. Köszönöm szépen.

Elnök:
Nagyon köszönöm a lényegretörő hozzászólást, most Horváth Ferencet kérem, utána következik dr. Kollventz Ödön nyugalmazott erdőmérnök, Pécs. Azt kérem a hozzászólóktól, hogy az anyaghoz, az állásfoglaláshoz szóljanak hozzá lehetőség szerint.

Horváth Ferenc, termelési igazgató, Zalai EFAG.

Tisztelt Elnök úr, kedves Kollégák! Az előzményeket ismerve, és az itteni előadásokat végighallgatva, számomra a következő kérdések a meghatározók: Ki a tulajdonos; a tulajdonosi jogokat gyakorlónak milyen érdekei fűződnek az erdőgazdálkodáshoz; a tulajdonosi szervezet, a kezelői szervezet, és a fahasznosítás hogyan kapcsolódnak egymáshoz, illetve melyek azok a pontok, ahol ezek külön választhatók?
A probléma, illetve az aggodás, a félelem a kollégák részéről, akik az egész átalakulási folyamatot tulajdonképpen megkérdőjelezzik, abból adódik, hogy az ÁV RT mint tulajdonos, meg nem erősített tulajdonos és hozzá fognak kerülni az átalakuló erdőgazdaságok, mint gazdasági társaságok, és egyben a fahasznosítás is ezeken a szervezeteken keresztül történik. Ebből adódóan olyan félelmek fogalmazódtak meg, hogy ezzel a megoldással kizárólag a rövidtávú nyereségérdekeltség fog előtérbe kerülni. Sajnos ebben a kérdéskörben nem tisztázódott, hogy az ÁV RT-nek milyen elvárásai vannak a vállalatokkal, illetve az államnak milyen elvárásai vannak az ÁV RT-vel szemben. A félelem abból adódik, hogy úgy vezetik le ezt a kérdéskört, hogy minden erdőgazdaságnak osztalékot kell befizetnie, nyereséget kell produkálnia és ennek egy részét, vagy jó részét az állam el fogja vonni. Ezért fogalmazódott meg erőteljesen az a nézet, hogy olyan tulajdonosi jogokat gyakorló szervezethez kell tenni az egész erdőgazdálkodás irányítását, amelynek alapvető célkitűzése a tartamos erdőgazdálkodás biztosítása. A kérdés most az, hogy a mostani átalakulási folyamattal ez biztosítható-e vagy sem. Véleményem szerint biztosítható, ugyanis az erdők, az erdővagyon nem kerül bele ezeknek a gazdasági társaságoknak a vagyonába. Ezek kezelői részvénytársaságokká fognak átalakulni. A kulcskérdés itt - véleményem szerint - az, hogy meg tud-e erősödni a szakma irányítása és felügyelete, létre tud-e jönni az Országos Erdészeti Hivatal, annak lesz-e érdemi beleszólása a törvényalkotásba, a kincstári törvény az erdőtörvény a vadászati törvény megalkotásánál. Amennyiben igen, akkor a mostani folyamat nem visszafordíthatatlan, hiszen a tulajdonos majd eldönti, hogy a tulajdonosi jogokat, amelyeket majd a kincstári törvény, s az erdőtörvény meg fog fogalmazni, milyen szervezeteken keresztül fogja érvényesíteni a magyar erdőgazdálkodásban. Eldöntheti azt is, hogy a gazdasági társaságok

kezelők és fahasznosító társaságok maradjanak-e, de eldönt-heti azt is, hogy az erdők kezelésre létrehoz -a jelenlegi felügyeleti rendszer mellett- egy államerdészeti kezelői szervezetet, a fahasznosítást pedig továbbra is gazdasági társasági formában oldja meg. Köszönöm a figyelmüket.

Elnök:
Dr. Kollventz Ödönt szólítom, utána pedig egy erdészetvezetőt, Gordán Gábort fogom kérni.

Dr. Kollventz Ödön, nyugalmazott főmérnök, Pécs.

Tisztelt elnök úr, tisztelt Erdész Gyűlés! Legyen szabad nekem, mint a vágásérettségi korhoz közelálló, sőt talán már azon túlhaladott erdésznek egy-két szóval véleményt nyilvánítanom. Nekem volt szerencsém magánuradalomban, azután az állami erdőgazdaságoknál, állami erdőhivatalnál, állami, illetőleg kincstári erdőgazdaságnál szolgálni. Sőt szolgáltam az új erdőgazdálkodásban is. Így tudok összehasonlítást tenni. Elsősorban kénytelen vagyok kijelenteni azt, hogy az erdőgazdálkodás színvonala magasan kiemelkedett a többi gazdálkodási forma közül a kincstári erdőgazdaságoknál. A kincstári erdőgazdálkodásban a nyereségcentrikus gazdálkodást megelőzte a szakmai centrikus erdőgazdálkodás. Ugy vélem, nem kell indokolni, hogy az erdő fennmaradásának, sőt értéke emelésének érdekében a szükséges intézkedést még akkor is meg kell tenni, ha az közvetlen közeli gazdasági hasznot nem hoz. Annak idején a szükséges intézkedések megtételének elmulasztása fegyelmi felelősséget vont maga után. Az erdőgazdálkodás az általa összeállított és az erdőigazgató által jóváhagyott költségvetésen belül legjobb szakmai belátása szerint gazdálkodott. Tehát önállóan gazdálkodhatott, az erdőigazgatással kapcsolatot csak a felügyeleti tiszt. tartott. Amennyiben előre nem látható kiadások fedezésére volt szükség, azt külön kérni kellett, de minden további nélkül meg is adták. Az erdőigazgatóság osztályai csak elvi irányítást adtak, kivéve a kereskedelmi osztályt, amely a forgalmat irányította; az erdőgazdálkodókat csak az erdő és a vadgazdálkodási üzemi munkák terhelték. Az erdőgazdálkodások nagyságát úgy állapították meg, hogy azt egy ember át tudja tekinteni, és a munkákat, erdőművelési, fahasználati és vadászati szempontból egyaránt egyszemélyben irányítani tudja. A véd-kerületek nagyságát ugyancsak egy ember munkabírásának megfelelően állapították meg. Véleményem szerint, ha nem akarjuk, hogy erdeink értékükben csökkenjenek, már pedig ezt nem akarjuk, sőt értékelést kívánunk, abban az esetben a nyereséges, nyereségcentrikus gazdálkodás miatt sem vállalati,

sem részvénytársasági szervezet nem lehet alkalmas, hanem kizárólag állami kincstári szervezet. Köszönöm szépen.

Elnök:
Kérném szépen Gordán Gábort, és utána Steiner Józsefet a Miskolci Erdőfelügyelőségtől.

Gordán Gábor, erdészeti vezető, SEFAG

Elnök úr, tisztelt Országos Erdész Gyűlés. Nálunk Somogyban az állományalkotó főfafajok vágásérettségi kora 80 - 120 év között mozog. Miért mondom ezt? Mert egy negyed fa-élet, az ami eltelt az elmúlt negyven év alatt. Káros hatásainak nyomát nap mint nap érezzük a gazdálkodásban, aminek én is aktív részese voltam az itt ülőkkel közösen. Hogy mik ezek? A mennyiségi szemlélet miatti óriási fakitermelések, az ebből következő csúcnyereségeknek az államháztartásba történő befizetése, illetve nem az erdők javára való visszaforgatása. Dívát fajok erőltetése, termőhely figyelembevétele nélkül, a tudatosan felszaporított nagyvad létszám, valamint nem utolsó sorban szakmai gőgösségünk, ami miatt elvesztettük potenciális szövetségeseinket, a vadászokat, a környezetvédőket, a sajtót, és velük ellenfelekké váltunk. Lehetne még folytatni, de az itt ülők azt hiszem mind tisztában vannak ezekkel a gondokkal. Szeretném remélni, hogy egy újabb 15 év elteltével, nyugodtabb szakmai lelkiismerettel kérhetünk itt szót.

Ebben a körben nem kell értelmezni, hogy mit jelent a tartamos gazdálkodás. Ennek ellene szól az is, hogy a rendszerváltás égisze alatt, a magyar erdők eddig négyszer cseréltek gazdát. Az önálló, egymástól független, szakmai felső irányítást nélkülöző szervezetekből álló részvénytársasági forma, aminek egyetlen célja a profit termelés, külön szabályozó rendszer nélkül, nem egyeztethető össze a tartamosság követelményével, nem tudja kezelni a közcélú, nem piacosítható védelmi és közjóléti funkciók szolgáltatásait. Maga ez az aszó, hogy részvénytársaság, a természetvédőknél, a zöldeknél az erdő iránt csak romantikával érző állampolgároknál féltést vált ki, aminek egyenes következménye az ellenállás. Megint minket erdészeket és a szakmánkat fogják támadni. Somogyban már most is a gazdálkodással szemben küzd a Somogy Természetvédő Szervezet. Az ilyen ellenállást csak összefogva, a megfelelő fórumokon hangot adva közösen tudja a szakma leszerelni.

Ha mindezek ellenére az ÁV RT irányítása mellett ez a forma valósul meg, akkor valószínű, hogy ez az erdők további megerősököléséhez, kizsigereléséhez fog vezetni. A kincstári törvény megalkotásáig is számolni kell azzal, hogy az erdő sérülékeny nemzeti kincs, ami a tulajdonosi és kezelői jog szétválását nehezen tudja elviselni. Rendkívül fontosnak tartom, hogy az erdőhasználat során képződött nyereség, ahol még van, az

erdőgazdálkodás költségeinek fedezetét szolgálja, valamint az erdők fenntartására és nevelésére fordítódják. Mindehhez olyan egységes államerdészeti rendszer felállítása szükséges, ahol egy kézben irányítási és döntési jogkörrel rendelkezik a szakma. Ezért mindenképpen aláhúzom annak a fontosságát, hogy első lépésként az FM-en belül hozzák létre az Országos Erdészeti Hivatalt, amely a szakirányító és felügyeleti tevékenység mellett az állami tulajdonú erdők esetében a tulajdonosi jogokat is gyakorolja. Köszönöm a figyelmet.

Elnök:
Következő hozzászóló Steiner József, azután pedig dr. Dobroszláv Lajos igazgatót kérem a Vértesi Erdőgazdaságtól.

Steiner József, igazgató, Miskolci Erdőfelügyelőség

Köszöntöm az Országos Erdész Gyűlés résztvevőit! Az erdő legfontosabb szerepe szerintem az - és a miniszterelnök úr beszéde is azt bizonyította számomra- hogy a környezetre gyakorolt hatásai miatt az ember szempontjából létfeltételnek számít. Így az elsődleges szerep tisztázott.

Az, hogy az erdőt hogyan kezeljük és hogyan tulajdonoljuk az ebből az elsődleges szerepből következik. Ebben következetesebbek lehetünk a jelenlegi helyzet rögzítésénél (tudomásulvételénél.) Ugyanis, ha az erdő létfeltétel, akkor felfoghatjuk úgy, hogy az egy stratégiai fontosságú környezetvédelmi rendszer. Ennek tulajdonlása pedig meghatározóan állami feladat. A privatizált erdők, vagy magántulajdonú erdők irányítása hasonló felelősséggel jár, de úgy gondolom, hogy a társadalmi érdekek érvényesítése ebben a stratégiai környezetvédelmi rendszerben a mi fejlettségi színvonalunkon (gazdasági és társadalmi adottságaink közepette) állami tulajdonlás mellett könnyebb.

Az állami tulajdonlás nyilvánvalóan nem a gazdasági társaságokra vonatkozó törvények alapján működő szervezetként célszerű, ha nem vállalkozói vagyronról, hanem létfeltételről van szó. Akkor erre egy intézmény jellegű rendszert kell létrehozni, amelyben az erdészek szolgálatot vállalnak, és így a közszolgálati jogviszony számukra nem megalázó. Azokat is meg lehet rendesen fizetni. Ezen felül, ennek az államerdészeti szervezetnek alkalmasnak kell lennie az egyre szaporodó magánerdő szakirányításának a felvállalására. Ez szintén ellentmond a jelenlegi struktúrának. Az erős erdőfelügyelet, -helyzetemnél fogva is úgy érzem- sokat tehet. Azonban az itt töltött negyedévszázados tapasztalat alapján azt mondhatom, hogy az erdőfelügyelet önmagában nem elég, ha a tulajdonosi szervezetbe nincs beépítve az a kontroll, ami ennek a létfeltételnek, vagy életfeltételnek a védelmét, fenntartását biztosítani képes, nincs olyan hatóság, amely azt ki tudja kényszeríteni. A magánerdőknél a tulajdonos előbb-utóbb nyilván hosszútávra is fog tekinteni, gondol az utódjaira is. Egy állami

részvénytársaság ezt nem teheti meg. Tehát a szervezeti felépítést én ezek alapján képzelem el. Az állásfoglalás tervezetről való szavazásnál kérném, hogy vegyék figyelembe amit eddig elmondtam, de azt is, hogy ma Magyarországon a tulajdonosi és a szakhatósági intézményrendszernek egy szervezetbe való tömörítését jelenleg nem tartom célravezetőnek. Ez nem működne, s a társadalom sem fogadná el, mint ahogy mi erdészek nagyon sokan nem fogadjuk el a részvénytársasági formát. Köszönöm szépen.

Elnök:
Köszönöm a magvas hozzászólást, Dobroszláv Lajost kérem, utána pedig dr. Ott Jánost.

Dr. Dobroszláv Lajos, igazgató, Vértesi EFAG.

Elnök úr, tisztelt Erdész Gyűlés. Háromnegyedéve még mint erdőfelügyelő, de már az átalakulás előszelében figyeltem és vizsgáltam a különböző erdőgazdálkodó szektorok tevékenységét, ma pedig a Vértesi Erdőgazdaság megbízott vezetője vagyok. Kollegáim és munkatársaim körében közvéleménykutatás céljából, beszélgetéseket folytattam és azt tapasztaltam, hogy az átalakulás folyamata, munkatársainkat szükségszerűen véleményre készíti, aggályokat hozott felszínre. Ezeket szeretném most elmondani. Az első ilyen témakör az egyéni személyes lét és a munkahely bizonytalansággal összefüggő. E problémák jogosak, és amint az ország legtöbb gazdasági ágazatában, úgy szakmánkban is az egyre súlyosbodó gazdasági helyzet bizony sok esetben csak létszámcsökkentésekkel oldható meg. Így sok kollegánk munkanélkülivé válhat.

A második ilyen kérdéscsoportban a szakmai aggályok a szakma, a magyar erdők féltése, került elő minduntalan. Ez is természetes, hiszen erdész elhivatottságunkból ered.

A harmadik témakör, bizakodás a jövőben. Erdész optimizmusunk töretlen. Bár a legutóbbi időben kérdések, kétségek merültek fel, például, azzal kapcsolatban, hogy az erdőgazdálkodás speciális szakmai és gazdálkodási adottságait mint az egyes beavatkozások csak több évtized múlva mérhető eredményeit és következményeit az átalakulási törvény figyelembe vette-e, illetve az erdőgazdaságok ilyen gyors ütemben való átalakítása indokolt-e.

Célszerű lenne, ha a Földművelésügyi Minisztérium Erdészeti Főosztálya és az Állami Vagyonkezelő Részvénytársaság illetékesei még ma, vagy holnap -a készülő kincstári törvényt is figyelembevéve- olyan közös koncepciót alakítanának ki, amely

megkönnyíti az átalakulást, figyelembe veszi a tartósan állami tulajdonban maradó erdőkben való tartamos erdőgazdálkodás érdekeit, és nem kényszeríti az erdőgazdaságokat a későbbiekben esetleg visszafordíthatatlan intézkedések megtételére. Az eddig elhangzott hozzászólásokból egyértelművé vált, hogy a magyar erdőgazdálkodást külső, nem mindig hozzáértő erők kedvezőtlen irányba kívánták terelni. Reméljük, hogy a Földművelésügyi Minisztériumban többször felvetődött az állami erdőket érintő koncessziós elképzelések egyszer s mindenkorra lekerültek a napirendről. Közismert, hogy a tartósan állami tulajdonban maradó vagyonról, a vagyonvédelemről, a privatizációról és az átalakulásról szóló törvények, valamint a 126-os kormányrendelet meghatározzák szakmánk hovatartozását, és a jövőben követendő irányvonalát. Ettől eltérni csak ugyanolyan szintű, vagyis kormányzati intézkedések alapján lehetséges.

Tudjuk, hogy az átalakulási folyamat utolsó perceiben vagyunk. Az itt ma jelenlevők valamennyien állami erdőkben gazdálkodunk. Javasoljuk, hogy a jelenleg állami tulajdonban lévő erdők változatlanul maradjanak állami tulajdonban. Kérjük, hogy a privatizáció során keletkezett valamennyi bevétel az erdőgazdaságoknál maradjon, azokat az állami erdők fenntartására lehessen fordítani. Remélem mindannyiunk közös óhaja, hogy működőképes erdőgazdaságokban, vagy ha kell új jogi és szervezeti formájú, de államerdészeti irányításban dolgozhassunk tovább. Tartalmazza ezen óhajainkat az az állásfoglalás, amelyet itt most az első Országos Erdész Gyűlés megfogalmaz. Köszönöm szépen.

Elnök:
Kérem dr. Ott Jánost a szilvásváradi erdészet vezetőjét, utána következik Timár György, Balatonfelvidéki EFAG.

Dr. Ott János, erdészeti üzemigazgató, Szilvásvárad.

Tisztelt Kollegák! Az állásfoglalás-tervezethez szeretnék szorosan hozzászólni, mégpedig a súlyozást illetően. Úgy vélem, hogy a legfontosabb kiinduló alap a sajátos eszközrendszer. Ezt kellene egy kicsit világosabban kifejteni. Azt ugyanis, hogy itt arról van szó, hogy mi akik itt ülünk, erdészetvezetők, igazgatók, vezérigazgatók, de a hozzánk beosztott műszaki vezetők és kerületvezetők, ne abban legyünk érdekeltek, hogy az erdő-tőke jelenlegi, mai hozadékát maximalizáljuk. Ez hangsúlyozottan nem a mi érdekünk, hanem annak a tulajdonosnak az érdeke, aki a társadalom egészének érdekeit képviseli, tehát a demokratikus magyar államnak. Hadd mondjam el egy élményemet. 1984-ben módomban volt, az akkori Nyugat-Németországban az erdőgazdálkodás állami és magán érdekvizonyait tanulmányozni. Megkérdeztem egy nagybirtokos herceg erdőtanácsosát, hogy ő nincs abban érdekelve,

hogyan alakul a hercegnek az erdőből származó jövedelme hogyan alakul évről-évre? Megváltozott az arca, lekicsinylően, kioktatóan mondta, hogy a herceg roppant ostoba lenne, ha őt ebben tenné érdekeltté, hiszen a hercegnek az az érdeke, hogy az erdővagyonon minél több és jobb legyen. Ő most 55 éves, honnan tudná a herceg, hogy az alatt a hátralévő 5-10 év alatt, amíg ő nyugdíjba nem megy, nem zsarolja-e ki az erdejét az nem is derülne ki. Ez tehát a tulajdonos, a társadalmat képviselő tulajdonos érdeke és nem a miénk akik az erdőben gazdálkodunk, hogy ilyen érdekeltégi rendszerben dolgozzunk. A részvénytársaságnak, mint tulajdonosnak nem az az érdeke, ami egy hercegnek az érdeke, mert a részvénytársaságnak a részvényesek érdekeit kell képviselnie. Ez úgy gondolom, nyilvánvaló. És ha ezt megerőszakoljuk és abból indulunk ki, hogy ez csak formailag részvénytársaság, de tartalmilag nem, akkor a piacgazdasággal kerülünk szembe. Ha egyszer részvénytársaság, akkor a részvényesi érdekeknek kell érvényesülniük. A következő gondolat az egységesség, amivel teljességgel egyetértek. Köszönöm.

Elnök:
Köszönöm szépen. Timár Györgyöt kérem, utána Molnár Ákost Sopronból.

Timár György, erdészvezető, BEFAG

Tisztelt Kollegák! Előljáróban annyit szeretnék elmondani, hogy az anyag amit fölolvastok az valamennyi meghívott BEFAG-os erdész kolléga véleményét tükrözi, ezért lényegesnek tartom, hogy elhangozhasson, még ha esetleg fél perccel hosszabb is leszek az előírtnál.

Mindannyian aggódnak a magyar erdők sorsáért, és saját sorsunkért is. Ezért mindannyiunk számára nagyon fontos kérdés, hogy az erdők jövője, ezen belül az állami erdőké hogyan alakul. Az ország különböző tájairól érkeztek, ezért elképzeléseink nem biztos, hogy mindenben megegyeznek, egyben azonban biztosan, hogy az erdők tartósan fennmaradjanak, és a nemzet javát szolgálják. Akkor amikor az erdők jövőjéről és a szakma jövőjéről tanácskozunk, feltétlen vissza kell tekintenünk a múltba, elemzenünk kell a jelent és meg kell vizsgálnunk nálunk fejlettebb országok erdőgazdálkodását is.

A múltba azért kell visszatekinteni, hogy az elkövetett hibákat feltárjuk és mindent elkövessünk azért, hogy ezek a jövőben ne fordulhassanak elő. Ezeket az előzőkben már felsorolták, én nem akarok ismétlésekbe bocsátkozni. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni azokat az eredményeket sem, amelyeket az elmúlt évtizedekben elértünk. Például: az erdősültség jelentős növelése,

a racionális gazdálkodásra való törekvés, piacérzékenység, és az önállóságra való törekvés terén.

Jelen helyzetünket vizsgálva sajnálattal kell tudomásul vennünk, hogy az állami költségvetés csak szerény mértékben tudott hozzájárulni az erdők fenntartásához, és bővítéséhez. Természetesen törekednünk kell saját finanszírozási képességünk javítására, még sem mondhatunk le az állami hozzájárulásról, hisz olyan tevékenységeket is el kell végeznünk, amelyek gazdaságosan nem folytathatók, így pl: az erdők közjóléti, védelmi szerepének biztosítása, gazdaságtalan erdők kezelése, erdők őrzése, védelme. Külföldre tekintve példaértékűnek tartjuk a német erdőkezelést, amelyhez viszont a német állam igen jelentős összegekkel járul hozzá. Ugyanakkor említhetjük a már korábban bevezetett svéd részvénytársasági formát és a bevezetésre tervezett osztrák formát, amely vállalkozás orientált. Ezekhez feltétlen hozzá kell tennünk, hogy a magyar erdőállomány viszonyok az ipari háttér, az infrastruktúra fejlettsége és a társadalmi morál ezen országoktól jelentősen eltér, ezért bármelyik rendszer kritika nélküli átvétele nem lenne szerencsés. Ugyanolyan hibát okozna, mint ezen rendszerek vizsgálatának teljes figyelmen kívül hagyása.

Ezen gondolatokat figyelembevéve a magyar erdők jövőjére vonatkozó elképzeléseinket az alábbiak szerint foglaljuk össze. Elsőként: Mivel az erdő magasabbrendű életközösség, nemzeti kincs, ezért az erdők kezelésére vonatkozó szabályokat újra törvénybe kell foglalni, ezáltal biztosítva az ország összes erdejére az egységes szemléletű kezelést. Ugyanitt kell szabályozni a tulajdonviszonyokhoz kötötten a vadgazdálkodást és a vadászatot is.

Másodszor: Az erdő többcélú rendeltetésének teljeskörű érvényesítésére az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás szakmai felügyelete és irányítása az ágazatot megillető önállósággal, az Országos Erdészeti Hivatalban a földművelésügyi miniszter vezetése alatt összpontosuljon, itt kell megoldani az erdőfelügyelet és az erdőrendezés irányítását is.

Harmadszor: Véleményünk szerint állami tulajdonban kell tartani a már kárpótlásra kijelölt erdők kivételével a jelenlegi állami erdőket, ideértve az állami gazdasági erdőket is, és az árverésen esetleg el nem kelt erdőket.

Negyedszer: A jelenlegi törvények az állami erdőgazdasági erdők kezelését részvénytársasági formában határozzák meg. Tekintettel azonban a sajátos magyar viszonyokra, a társaság alapításával kapcsolatosan az alábbi lényeges kérdések merülnek fel. A tulajdonos az erdőkezelőnek milyen formában bocsájtja rendelkezésére az erdőt, bérleti díj, különbözeti földjára, vagy más módon, netán térítésmentesen? Mi lesz azon erdők sorsa amelyeknél a kezelő részvénytársaság veszteséges? Mi lesz az egyébként is gazdaságtalan erdők sorsa? Ki fizeti a természetvédelmi szempontok érvényesítése miatt felmerülő többlet

költségeket? Ki fedezi az erdők környezetvédelmi és közjóléti szerepének biztosításához szükséges költségeket, és a biológiai korlátok, amelyek az erdőtervben testesülnek meg? Az erdők részvénytársasági formában való kezelése csak ezen kérdésekre adott megnyugtató válaszok után, átmeneti megoldásként lenne elképzelhető. Az erdő működését nagymértékben segítené bizonyos, az erdőhöz kapcsolódó, jövedelmező faipar és egyéb tevékenység megtartása. Ötödik téma: Az elmúlt évben napvilágot látott, de nem deklarált, az egységes államerdészet kialakításával kapcsolatos anyaghoz, az alábbi észrevételeink vannak: A javasolt szervezet túlcentralizált, a döntési szintek nem a helyükön vannak. Nem vállalkozásbarát, nem rugalmas. Ebben a formában a szervezetet, a jelenlegi gazdasági viszonyok között, a fejletlen infrastruktúra miatt is működésképtelennek tartjuk. Hatodik téma: Elgondolásunk szerint az államerdészet kialakításánál a következő alapelveket kell szem előtt tartani. Elsőként, külön erdészeti szervezetet kell kialakítani az FM irányítása alatt, amely magában foglalja a tervezést, gazdálkodást és a felügyeletet. Háromszintű rendszert el tudunk képzelni, ahol a gazdálkodási tevékenység az alsóbb szinteken, a felsőbb szinten pedig az erdészeti politika kialakítása, képviselő, nemzetközi kapcsolatok, hatósági jogkörök és a tulajdonosi jogok gyakorlása történik. Tiszta versenyszférába az erdőgazdálkodás nem sorolható, mivel a gazdaságtalan tevékenységet is el kell végezni, az erdő nem gazdasági célú funkcióinak is meg kell felelni. A gazdálkodás folyamán maximálisan törekedni kell az önfinanszírozásra, de a társadalmi elvárások kielégítéséhez, nélkülözhetetlen az állam anyagi támogatása is. Az átalakuláshoz kellő kifutási időt kell biztosítani a szervezet által meghatározott személyzeti feltételeket fokozatosan, körültekintően, a technikai feltételek és infrastruktúra kialakulásának megfelelően kell megteremteni. Bármilyen formában is fog az erdőgazdálkodás a jövőben működni, rendkívül fontosnak tartjuk az erdőtervezés és az erdőfelügyelet megfelelő rangra való emelését. Köszönöm a figyelmet.

Elnök:
Kedves Kollégák! Én nagyon szigorú időkorlátot szabtam, de várakozásommal ellentétben már csak három hozzászóló maradt, azt hiszem egyetértéstelekkel találkozok, hogy hallgassuk meg mind a hármat. Tehát Molnár Ákost kérem, utána Ormos Balázs következik, mindketten a Tanulmányi Állami Erdőgazdaságtól.

Molnár Ákos, erdészeti vezető

Tisztelt Országos Gyűlés! Tulajdonképpen nem is kellett volna kijönnöm, mert amit én el szeretnék mondani, azt már nagyon -

sokan elmondták. Azt hiszem mindannyian egyetértünk abban, hogy az Erdészeti Hivatalt létre kell hozni. Emellett fel szeretném hívni a figyelmet arra, hogyha valakiben netán kétség maradt volna. Szabados kolléga szájából, tehát az ÁV RT részéről is elhangzott az, hogy az erdő elvárásainak a "holding" rendszer nem felel meg. Tehát mindenképpen el kell szakadni ettől. Az vita tárgya lehet, hogy hogyan tovább. Erre vonatkozólag én is azt javasolom, hogy kerüljön az FM-hez az államerdészet, és maradjon államigazgatási rendszerben. Egyet viszont én is szeretnék konkrétan javasolni azt, hogy a leendő Erdészeti Hivatal ne csak az államerdészet felett gyakoroljon szakmai felügyeletet. Még Rakk Tamás kollegám felszólalására szeretnék annyit reagálni, hogy nem hiszem, hogy az ÁV RT-hez tartozás érdeme az amit ők elértek, s amihez gratulálunk. Köszönöm.

Elnök:

Ormos Balázst szólítom, utána pedig Kertész Józsefet az OEE alelnökét, Pilisi Parkerdőgazdaság.

Ormos Balázs, igazgató, Tanulmányi Állami Erdőgazdaság.

Tisztelt Elnök úr, tisztelt Erdész Gyűlés! Az idő rövidsége miatt csak néhány gondolatot szeretnék elmondani, pontokban: Az első az ÁV RT-hez kapcsolódik: Azt hiszem, azt ki kell mondanunk hangosan is, hogy az erdészeti ágazat nem kívánt az ÁV RT-be menni csak egy törvénykezési sodródást követve jutott oda; hogy nem tudunk megkapaszkodni az árban, ezt lehet vizsgálni, de ez tény. Az hogy a kialakult helyzetben az erdőgazdaságok próbálták, és próbálják törvényi keretek között megkeresni a helyüket, azt hiszem, ez is elfogadható. Azt is le kell szögezni, hogy rövid távon lehetséges az ÁV RT-hez tartozás, hosszú távon azonban semmiképpen nem elfogadható. Itt azért szeretnék megemlékezni személyesen is Szabados Jánosról, aki végülis lehetővé tette, hogy az ÁV RT-n belül így alakulhatott az erdőgazdaság helyzete, hiszen az első portfólió volt, amely megalakult, és ki tudta alakítani azt a kört, azt az imázst, amely lehetővé tette, hogy gyakorlatilag az erdőgazdaságok így egybemaradjanak. Mindezek után azt mondom, ne maradjunk az ÁV RT-ben, egyetértek azzal, hogy az Erdészeti Hivatal alakuljon meg az FM -ben, annál is inkább, mert ez egy egyszerű kormányrendelettel rendkívül könnyen megoldható. Az ehhez kapcsolódó másik kérdés: a szervezet. Ennek kialakításába nem mennék bele, az FM-en belül ezt külön meg kell majd vizsgálni, de azért két mondatot hadd mondjak róla. A mi erdőgazdaságunk első között állt rá arra, hogy a leendő államerdészeti szervezetet kialakítsa, ezért van egy biológiai erdővagyonvonal és van egy nyereségérdekeltektől. A nyereségérdekeltektől szépen lelépült, privatizáltuk amit kellett, -

ezzel viszont mintegy tíz millió forint bevételtől esett el az erdőgazdaságunk. A másik oldalon pedig vártuk azt amiről itt már sokan nyilatkoztak, hogy a parkerdőre és az egyetemi oktatás kutatás céljaira is kapjunk megfelelő támogatást, ez azonban elmaradt. Gyakorlatilag ez a mai helyzet, ezt tudomásul kell venni. A szervezethez kapcsolódóan azt is el kell mondanom, hogy nálunk a központban engem is beleértve, három erdőmérnök viszi a szakmát és mégis vagyunk harmincöten. Ez tehát azt jelenti, hogy nem az erdészeti ágazattal van a probléma, hanem az egyebekkel és a szervezetnél ezt is rendbe kell tenni.

Még egyet hadd mondjak röviden, tehát összefoglalva: az Erdészeti Hivatalt az FM-ben javasolom létrehozni, az akadémiai állásfoglalások korlátaival. Végül, hadd köszönjem meg azoknak, akik a -szakmán belül és a szakmán kívül- döntési helyzetben lévén ezt a mai rendezvényt lehetővé tették.

Elnök:
Most pedig Kertész Józsefet kérem a Pilisi Parkerdőgazdaságtól.

Kertész József, alelnök, OEE

Tisztelt Elnök úr, kedves Kollegák! Egyesületünk elnöke már az előadásában hivatkozott egy állásfoglalásra. Ezt az állásfoglalást szeretném felfrissíteni, és örülök, hogy végülis utolsó hozzászólóként kaptam szót. A hivatkozott állásfoglalás egyebek közt tartalmazza az Elnök úr, Király László professzor úr Schmotzer András és Winkler András egyetemi rektor aláírását. Az Erdészeti Lapok februári számában a 39. oldalon található, így azt a mai állásfoglalást szerkesztők figyelmébe ajánlom. Megpróbálom ezt a rendelkezésemre álló három percben felolvasni, és kérem, hogy a tisztelt Országos Erdész Gyűlés, hogy ezt az állásfoglalást támogassa, a következők szerint:

"Az erdő sokrétű rendeltetésének teljeskörű érvényesítése, a közhasznú feladatok mindenkori ellátása érdekében az erdőgazdálkodás és vadgazdálkodás szakmai felügyelete, és irányítása mindenkor, az ágazatot megillető önállósággal, egy miniszter felelős vezetése alatt összpontosuljon. Ugyanitt kell megoldani az erdőfelügyelet és erdőrendezés, mint állami funkció megnyugtató finanszírozását". Ehhez ajánlom Páll Miklós tisztelt kollegám hozzászólásából szeretném kiemelni azt, hogy a Hivatal élére nagytekintélyű erdész szakembert kell kinevezni. Az a kérésem, az állásfoglalás szerkesztőkhöz, hogy az idézett gondolatokat vegyék figyelembe és javasolom, hogy a Tisztelt Országos Erdész Gyűlés ezt fogadja el. Köszönöm szépen.

Elnök:

Köszönöm szépen, kedves Kollegák! Ha kicsit rövidre szabtuk is a hozzászólások idejét, azt hiszem, hogy ilyen pörgő ritmusban jó áttekintést kaptunk a véleményekről. Mielőtt ezt a hozzászólási blokkot véglegesen lezárnánk, szeretném átadni valakinek a szót, akinek nagyon jelentős része van a mai nap létrehozásában, akinek az agyában ennek az Erdész Gyűlésnek az ötlete végülis materializálódott, ez pedig nem más, mint a mellettem ülő dr. Várhelyi András a miniszterelnök úr sajtófőnöke, aki egyébként végzettségére nézve erdőszaktanár, és jelenleg római jogot oktat az ELTE-n.

Dr. Várhelyi András, sajtófőnök, MeH

Elnök úr, tisztelt Országos Erdész Gyűlés!

Szakszerű, értelemre és érzelmre egyaránt ható hozzászólások hangzottak ma el, ebben a teremben. Ki-ki helyes és jogos elfogultsággal, de felelősséggel beszélt választott hivatása jövődjére érdekében. S ez önmagában is tiszteletet érdemel. Önök, akik eljöttek ide, már megjelenésükkel is hitet erősítenek. Hitet abban, hogy van értelme a magyar erdők gazdáit megszólítani és megszólaltatni. Mert íme: van mondanivalójuk. S kitetszik a hallottakból: van tennivalójuk. S akarnak, mernek tenni.

Lélekben "tő melletti erdőszektornak" vallom magam.

Mint szilvásváradai születésű, később farkaslyuki gyerekkoromban, a bükkös lábaserdők, csenderesek között éltem le egész gyerekkoromat. Innen lettem erdőszektornövendék. S amikor a jogi egyetemre felvételiztem, későbbi professzorom felkiáltott: Mit akar maga a jogászsággal? Miért hagyná ott ezt a szép mesterséget, az erdőt?

Igen. Ez a szép szakma, az erdőszektornövendék azóta sokszor átbecskázott - az erdők fején... S már akkor, mikor mi azt tanultuk, hogy az erdő nagy baja: a podzolosodás, mint talajdegradáció, már akkor volt egy nagyobb baj ennél. Mikor irtókapával padkázunk, tuskóztunk és tőrözöttünk, gyérítettünk, tisztítottunk, nos már akkor volt egy nagyobb baj az erdőbéli dolgokban: a szemlélet. Évtizedekig tanították és művelték az ipari mindenhatóság parancsolatját: "egyenes, hengeres, ágtiszta" erdőt követelve a tő melletti erdőszektortól. Mert az "ezt levágjuk, azt beültetjük" teóriát a tudományos-fantasztikus szocializmus ipari varázslói megfejelték nagydoktori és más szélhámosokkal e tárgyban. Évekig úgy nézett ki, mintha lenne egy "nagy magyar kerekérdő", amelynek egyik oldalán csak ledugjuk a csemétét, a másikon meg kijön a kolóniál garnitúra.

Hányszor, hányan, hányféle indok-tömeg alapján próbálták már meg eleddig is, a magyar erdészet, s erdők bőrre-kárára megvalósítani, megváltásnak hitt, vagy elhíttetett koncepcióikat! Hol vannak ma, ezek a koronkénti "koncepcióos emberek"? Gyanúm színt leöblítette őket a hiteltelenség, a jótékony feledés.

Csak hogy egy 80 éves lábaserdőt csak egyszer lehet levágni - egy emberi életben. A tanulságok itt 80 éveket érnek!

Az erdő -ha állami!- közvagyon. Nehezen nő a nemzeti érték. Használói célok, szándékok és elsőbbségek - sőt: felsőbbbségek is! változhatnak az időben, de erről az erdő mit sem tehet. A felelősség nem a felnövő fáé, hanem végül: az erdészé. S ezt a felelősséget -a hivatásbélit- a szakma, az erdőmesteri kar, senkire a kerek világon át nem háríthatja. Az erdész, az erdőmérnök -így mondták régen- "nadrágos ember". Legyen úgy! De legyen hivatása szószólója városában, falujában. S ha Szilváson a Berecz Bálintok, Hercegekúton a Bauerek, Pálházán a Mikók, Felszoporon a Fodorok megkérdezik: lesz-e munka az erdőn, mérnök úr? - tudjanak válaszolni.

S hogy lesz-e munka, mérnök urak, az nagyban függ az Önök kitartásától és makacs hitétől. Ne hagyják magukat ijesztgetni! Senki el nem intézi a magyar erdészet sorsát jobban, ha Önök föl nem állnak, s el nem rendezik azt. A tehetségtelenségtől, a kishitúségtől, s a kapzsiságtól kell megóvni az erdőket. Éppen itt az ideje annak, hogy a magyar erdőmérnök kar szóval és tettekkel bizonyítsa hűségét kenyéradójának: az erdőnek. Éppen itt az ideje, hogy visszatérjen selmechányai parancsolataihoz, értéket őrző és teremtő hagyományaihoz, a valóságos erdőmesterséghez! Aki emellett szól és tesz, az embere saját esküjének.

Ne kapkodjunk és ne felelőtlenkedjünk a cinikus szólás szellemében, hogy: " a fák az ég felé törnek - de nem nőnek az égig..."

Mert ez a szólás ugyanúgy igaz kell legyen az önérdékből, meggondolatlanul iparkodó erdőgazdára, mint tragikusan igazzá válhat a tarra vágott egykori lábaserdők kopasz helyén.

Nem volna jó, ha akadna, aki félreértene helyzetét, s a honi erdőgazdálkodás helyzetét és eszes kivezető út helyett - egyénileg fialó modusok mellett iparoskodna. Hitem szerint: az eredmény ígérete, a felelősség súlya, a több, de időtállóbb munka lehetőség az egységes, állami erdészeti szervezetben nyugszik.

Ulpianus, egykori remek jogász szerint: "Non debet, cui plus licet, quod est non licere." Magyarul: akinek joga van a többhöz, joga van a kevesebbhez is. A többhöz elkötelezett, hitében erős erdészekre van szükség. Önök ennek az erdésznek a tisztikara! Merjenek és akarjanak maradandót, példaértékűt - alkotni. Mert hitem szerint: az erdőmesterség a legszebb alkotások egyike. S ennek valóságos, alkalmas keretet az egységes

államerdészeti szervezet biztosíthat. Beleértve ebbe a kor követelte, fennmaradását és működést segítő gazdasági - gazdálkodási megoldásokat.

Végezetül, engedelmet kérve, lábaserdős gyerekkorom egyik emlékét szeretném idézni!

Egy vasárnapon, édesapámmal, s testvéremmel, rámentünk a téli erdőre, míg elkészül az ebéd. Puska vállon, kutya lábánál, keményen fújt a szél. Apánk megállt, megmért bennünket, látta: erősen fázunk. Azt mondta: -Halljátok-e, mit mondogatnak a fák? - Semmitsem!- feleltük fagyoskodva - csak a szél fúj, de nagyon! Apánk összefogott hármunkat, s úgy mondta: Hallgass csak! "Ne siess! Ne siess!" - Ezt mondják a fák, kisfiam, pedig ők egyhelyben állnak...

Köszönöm, hogy meghallgattak. Üdv az erdésznek!

Elnök:

Nagyon köszönöm dr. Várhelyi András kedves, biztató és velünk együttérző szavait. Valamennyiünk nevében nagyon hálással köszönöm mind azt a sok segítséget, amelyet -a családi kötődés alapján is- szakmánknak eddig nyújtott és remélhetőleg a jövőben is nyújtani fog.

Vita az állásfoglalás tervezet előkészítésével kapcsolatban

Elnök: Kedves Kartársak! Ezzel a hozzászólások végére értünk, most már minden bizalmunk a szerkesztő bizottságban van, akik egy rövid szünet után össze kell, hogy állítsák állásfoglalás-tervezetüket, amit meg kell szavaznunk. Annak érdekében, hogy a bizottság munkáját megkönnyítsük, néhány vitatható kérdést feljegyeztem, s ezekre vonatkozólag - a pontos fogalmazás igénye nélkül - elmondanék egy-egy az állásfoglalásunkban rögzítendő szövegjavaslatot, s aki ezekkel egyetért, kérem kézfeltartással jelezze.

- Az első ilyen vitatható kérdés az, hogy a felállítandó hivatal a teljes erdőterülettel foglalkozzék-, vagy csak az állami erdőkkel. Én azt mondanám, hogy az összes területtel foglalkozzék. Aki ezzel egyetért, kérem emelje fel a kezét. úgy látom, teljes az egyetértés. Köszönöm.

- A második kérdés a részvénytársasági formával kapcsolatos állásfoglalásunk. Én úgy gondolom, hogy ezt a formát ebben a pillanatban nem utasíthatjuk el, mert túlságosan sok energia van

már benne, de azt hiszem, jó úton járunk, ha ezt átmeneti megoldásként kezeljük. Elfogadható egy ilyen megoldás?

Egy közbeszólás: Nem kellene valami időszakot, határidőt ezzel kapcsolatban kitűzni? Egy angol mondás szerint ugyanis "Semmi sem állandóbb, mint ami ideiglenes."

Egy közbeszólás: Én azt javasolnám, hogy a társasági formába való átalakulást -a tulajdonosi jogok gyakorlását is beleértve- a felelős Erdészeti Hivatal végezze. A szakmai irányítás is ezt helyezi előtérbe, tehát ne az ÁV Rt, hanem az Erdészeti Hivatal legyen a tulajdonosi jogokat gyakorló szervezet.

Elnök: Ez tulajdonképpen adódik az előzőkből, de talán valóban célszerű lesz ezt bevenni a szövegbe. Tessék Kárpáti László, utána Király László professzor.

Kárpáti László: Elnök úr! Én azt javaslom, hogy a bizottság fogalmazza meg a két véleményt és azt szavaztassuk meg a résztvevőkkel.

Elnök: Kartársak! Az a kérésem, hogy most -ha lehet- a vitatható kérdésekben jussunk megállapodásra, hogy a végső szavazás során ne alternatívák feletti vitákkal kelljen töltenünk az időt. Ezért kérdezem, hogy a tulajdonosi jogok az ÁV Rt-től való áthelyezésére vonatkozó javaslatlaltal egyetértünk-e?

Dr. Király László: Én Steiner József kolléga hozzászólására utalnék, hogy tudniillik a Hivatal tulajdonosi jogokat ne gyakoroljon. Az, hogy a kincstári erdők felett a tulajdonosi jogokat ki gyakorolja, az egy következő kérdés lesz. Én elképzelhetőnek tartom azt, hogy a mérlegben szereplő, elszámolható vagyon felett a PM, mint a legfőbb gazdasági csúcsmisztérium, a természeti erőforrások felett pedig a KTM gyakorolja a tulajdonosi jogokat.

Elnök: Ez így eléggé bonyolultnak tűnik. Még egy javaslat van.

Egy közbeszólás: Szerintem az a lényeg, hogy a szakfelügyelet és a tulajdonosi jogok gyakorlása ne legyen egy kézben.

Elnök: A javaslat tehát az, hogy a tulajdonosi és a felügyeleti jogok legyenek egymástól szervezetileg elválasztva. úgy látom, hogy ebben egyetértés van, tehát ezt is rögzíteni kell.
- A harmadik kérdés, ami a hozzászólásokban többször felmerült, a kárpótlás kérdése, az állami tulajdonú erdőkből történő kárpótlás korlátozására vonatkozó igényünk. Kérdés, hogy ezt belevegyük-e az állásfoglalásba? (A teremben teljes hangzavar)

Dauner Márton: A magántulajdonú birtoknagyságokat a parlament által megvitatandó földbirtokpolitikai koncepció fogja eldönteni. Az FM koncepciója magántulajdonú nagybirtokok létrejöttét nem támogatja, de ezt majd a parlament fogja eldönteni, ezért ezzel itt nem kellene foglalkozni.

Ormos Balázs: A közelmúltban Sopronban volt egy, a kárpótlással foglalkozó rendezvény, melyen megjelent Sepsey államtitkár úr is. Az ott elhangzottak alapján el kell mondanom, hogy nagyon sürgős beavatkozásra van szükség, nem lehet a parlamentre várni, sürgős korlátok kellene, mert a törvényekre, rendeletekre, különböző állásfoglalásokra hivatkozva fognak bennünket kényszerhelyzetbe hozni. Politikai és egyéb hangulatok folyik. Ott tartunk, hogy mindenkinek erdő kell, s az igényeket kielégítik. Ott tartunk, hogy a szövetkezetek és mások is bennünket keresnek meg, hogy jelöljünk ki erdőt kárpótlásra, ugyanakkor nem lehet tudni, hogy a TSz-eknek, állami gazdaságoknak elfogyott-e már az összes kárpótlásra kijelölt földalapja, de tőlünk már követelik, hogy adjunk erdőt kárpótlásra. Végül, erről eddig nem esett szó, ennek a kárpótlásnak egyszer vége lesz, s utána következik az ellenőrzés és akkor bennünket fognak megkérdezni, s nem vágyalmok és szóbeli állásfoglalások, hanem a törvények alapján fognak bennünket számonkérni és ha a törvényekre hivatkozunk, akkor majd ironikus megjegyzésekkel fognak bennünket elnémítani. A kárpótlás folyik, nem tudom, hogy a jelenlévők előtt ismert-e, hogy a következő kárpótlási törvény életbeléptetése a közeljövőben várható. Ebben már semmiféle megkötöttség nincs, mindenki erdőt fog kérni, s ha ez így megy tovább, akkor nem sok állami erdő fog maradni.

Dr. Király László: A tapasztalat szerint a kárpótlás során, ha valakinek erdeje volt, akkor -az aranykorona érték alapján- nyolcszoros erdőterületet kap vissza, akinek pedig nem volt erdeje, csak termőföldje, kárpótlási jegyért az is kétszeres erdőterületet kaphat a sorsolás eredményeként. Ez ijesztő következményekkel járhat. Nagyon sürgősen intézkedni kell, ezért feltétlenül javaslom belevenni az állásfoglalásba.

Halász Aladár: Elnök úr! Ormos Balázshoz szeretnék csatlakozni. Sokan azt mondják, hogy a kárpótlás ügyében már elfutott a szeker, azt nem lehet megállítani. Nekem az a véleményem, hogy a folyamatnak még csak a kezdetén vagyunk, de ha már olyan lendületben lenne is, hogy nehéz megállítani, nekünk akkor is kötelességünk lerögzíteni, hogy az ügy rossz irányba, a nemzet jövőjét veszélyeztető irányba halad!

Elnök: Mindez azt jelenti, hogy ebben a témában nagyon sürgős intézkedésre van szükség. Ezt kérném az állásfoglalásba bevenni. Azt hiszem, ezzel mindenki egyetért.
A bizottság hallotta a hozzászólásokat, most rajtuk a sor, kérem lássanak munkához. A tervezetnek nem kell nyelvtanilag kicsiszoltnak lennie, csak tartalmilag legyen korrekt. Most, amíg a bizottság dolgozik, szünetet tartunk.

Szünet

Az előkészített állásfoglalás tervezet feletti vita

Elnök: A bizottság befejezte munkáját, most már csak az a feladatunk, hogy az általunk összezsírozott szöveget megszavazzuk. Az idővel való takarékoság érdekében a tervezet első részét, amely tulajdonképpen csak bevezetőt ad a javaslatainkhoz, nem olvasom fel, csak az utolsó részt, amit -az előzetes tervezethez képest- teljesen megváltoztattunk. Ha ezzel egyetértünk, akkor olvasnám az új állásfoglalás tervezet egyes pontjait.

1. pont: Az ország erdeinek szakhatósági és igazgatási feladatainak ellátására létre kell hozni egy szakmailag autonóm Országos Erdészeti Hivatalt, az FM keretén belül.

Elnök: Benne van ugyan a szövegben, de egy hozzászólás alapján a pontosításnál vegyük figyelembe, hogy az "...ország összes erdeinek.." Adjunk ezzel nyomatékot a dolognak. úgy látom, ebben teljes az egyetértés, akkor olvasom a második pontot.

2. pont: Az állami erdők egységét meg kell őrizni.

Elnök: Ezzel nincs probléma, mehetünk tovább.

3. pont: Az állami erdők tulajdonosi jogainak érvényesítésére egy olyan önálló, száz százalékban állami tulajdonú szervezetet kell kialakítani, amely az Erdészeti Hivatal alá rendelve működik.

Elnök: Egyetértünk ezzel? (Hangos vita, érthetetlen közbeszólások)
Hallgassuk meg Szabados Jánost.

Szabados János: Jelenleg az állami tulajdonú erdők a 130. számú kormányrendelet 3. paragrafusa szerint ideiglenes jelleggel szerepelnek az ÁV Rt felhalmozott vagyonában. Az állásfoglalás tervezet 3. pontja javaslatot tesz az ideiglenes állapot megszüntetésére és egy végleges megoldásra. Ez tehát az átalakuló erdőgazdasági társaságoknak a törvényben meghatározott helyzetét nem befolyásolja.

Király László: Nekem az a gondom, hogy ezzel egyértelműen a Hivatal kapja meg a tulajdonosi jogot. (Hangos közbeszólások). A jelenlegi tartós állami (kincstári) tulajdon analógiája alapján arról van szó, hogy ha a javaslatban szereplő szervezet egy önálló, száz százalékban állami tulajdonú szervezet, akkor ebben autonóm, de zétválasztott formában jelenik meg a hatósági és a tulajdonosi jogkör.

Elnök: Igen, tehát erre a szervezetre vonatkozik a Hivatal felügyelete. Egyébként nekem az a véleményem, hogy ezt a különválasztást ne fetisizáljuk túlságosan, mert ez sok országban nincs ilyen élesen különválasztva. Ezek alapján kérem azokat, akik ezzel a szövegváltozattal egyetértenek, tegyék fel a kezüket. Ellenvéleményt kérek. Megállapítom, hogy az ellenvélemények mindenképpen kisebbségben vannak. Tartózkodás? Köszönöm. 25 %-os tartózkodást vagyok kénytelen megállapítani. Akkor most a 4. pontot olvasnám.

4. pont: A részvénytársasági formát átmeneti megoldásnak kell tekinteni.

Elnök: Ezzel kapcsolatban az előző vita során felmerült az "ideiglenes" megjelölés helyett, vagy az "ideiglenes jelleg" fenntartására vonatkozólag bizonyos határidő, vagy időtartam előírása. Mi azonban a kormányhatáridőt nem szabhatunk, csak javaslatot tehetünk. Kérdezem tehát, egyetértünk a javasolt szöveggel? Tartózkodás nélküli egyetértést állapíthatok meg. Akkor az utolsó pontot olvasnám.

5. pont: Annak érdekében, hogy az állami erdők egysége megmaradjon -a már kárpótlásra kijelölt állami erdőkön túlmenően- erdőterületet csak az új Erdészeti Hivatal egyetértésével lehet kárpótlásra kijelölni.

Elnök: Egyetértünk ezzel? Szabados Jánosé a szó.

Szabados János: A jelenlegi kárpótlási törvény úgy rendelkezik, hogy az állami tulajdonú földekből és erdőkből a pénzügyminiszter és a földművelésügyi miniszter egyetértésével lehet kárpótlásra területet kijelölni. Ez törvény! A javasolt szöveg ezt a törvényt nem változtatja meg, de megadja azt a lehetőséget, hogy a döntésben ne csak a miniszter állásfoglalása, hanem -a miniszter számára- az autonóm Erdészeti Hivatal véleménye legyen a mértékadó. Azt azonban be kell látni, hogy egy olyan törvénymódosítási javaslat, mely a további állami területkijelöléseket meg akarná tiltani, az kategórikusan a parlament előtt az erdőszaki szakmát nem tenné népszerűvé. A -

megoldás - a Kárpótlási Hivatal véleménye szerint is- az, hogy potenciális kincstári birtokokat csak akkor és ott jelöljenek ki kárpótlásra, ahol és amikor egy adott körzetben nagymértékű a feszültség.

gy közbeszólás: Azt hiszem a kollégák azt akarják kifejezni a tartózkodásukkal, hogy amíg parlagon lévő mezőgazdasági területet nem osztottak ki kárpótlásra, addig további erdőt ilyen célra nem lehessen kijelölni, mert pillanatnyilag még az a gyakorlat, hogy Nógrádban legalábbis még vannak földek, de már erdőt követelnek kárpótlásra.

Elnök: Tudomásom szerint a földdel történő kárpótlásnak van egy előírt sorrendje. Kérhetjük a sorrendnek a betartását? Kérem Szabados János véleményét.

Szabados János: Az előírt sorrend, amely nem ellentétes a FM-FM-Kárpótlási Hivatal közös állásfoglalásával - a következő: Az újabb kijelöléseknél először az ÁVÜ-nél lévő állami gazdaságok, szántók, ezt követően az ÁV Rt-nél lévő, egyéb művelési ágba tartozó területek, ezt követően az ÁVÜ-nél lévő erdők és csak a legvégén, ha van olyan körzet, ahol nagy feszültség mutatkozik, csak akkor kerülhet sor kivételesen a jelenleg ÁV Rt-hez tartozó állami erdőgazdasági társaságok által kezelt erdő kijelölésére. Ez egy államtitkár helyettesi megállapodás, mely összhangban van a törvény által adott felhatalmazással. (Hangos vita)

Elnök: Tehát, lehetne ezt a témát az állásfoglalásunkban úgy megfogalmazni, hogy erdőt csak a törvényben meghatározott sorrend szerint, vagyis csak akkor lehessen kárpótlásra kijelölni, ha a mezőgazdasági földek (parlagok) már elfogytak? Köszönöm. Egyetértés van, akkor ezt a kiegészítést beletesszük a szövegbe. Tessék Korbonszkyéné.

Korbonszkyéné: Szerintem az egész ügy az aranykorona szorzón áll vagy bukik, emiatt van a nagy tülekedés az erdőkért. Ezért ezt kellene valahogyan rendbetenni.

Dauner Márton: Teljesen jogos Korbonszkyéné aggálya. Mi, a főosztály részéről, az FM-en belül kifejtettük azt a technikát, hogyan kellene a törvényelőkészítés során a törvényhozásban érvényesíteni. Azt is elmondtuk, hogyan kellene ezzel kapcsolatban a törvényt módosítani. A minisztérium ezt a kérdést politikai megfontolásból nem tudta felvállalni. Ma már az egyedül járható út az, hogy a képviselők útján próbáljunk ilyen törvénymódosítást elérni, mert különben az ügy szakmai óhaj marad csupán. Azt javaslom, hogy az állásfoglalásnak ezt a pontját

ilyenformán véglegesítsük. El szeretném még mondani, hogy a sorrendiségi megállapodást, hogy tudniillik az erdő kerüljön a kijelölési sorrend legvégére, Ott Jánosnak egy OEE fórumon elhangzott javaslata alapján tudtuk elfogadtatni. Most ennél többet nem lehet tenni, csak a képviselőkön keresztül, a törvény módosításával lehet elérni.

Dr. Várhelyi András: Az elhangzottak alapján úgy vélem, hogy az Erdész Gyűlés a kárpótlás problematikájára csak ajánlást fogalmazhat meg, amely a kormány elé kerülhet, s ezt itt lehet garantálni, és a kormány -ha akarja- kezdeményezheti a parlament előtt a törvény módosítását, azt, hogy a képviselők találjanak megoldást arra, hogy a kárpótlással ne lehessen kirabolni az erdőállományt.

Elnök: Ezek után -a tökéletesség igénye nélkül- megpróbálom az 5. pont véglegesíthető szövegét felolvasni.

"Annak érdekében, hogy az állami erdők egysége megmaradjon, a már kárpótlásra kijelölt állami erdőkön túlmenően csak az új Erdészeti Hivatal egyetértésével, csak a mezőgazdasági földek (parlagok) kiosztása után lehessen állami erdőt kárpótlásra kijelölni. El kell érni a kárpótlás során az erdő aranykorona érték szerinti felértékelésének módosítását."

Steiner József: Megítélésem szerint az erdész-társadalom részéről egy ilyen igény -az állami erdők tulajdonlására irányuló társadalmi követelés mellett- korlátozó beavatkozásnak minősül és csak akkor lehet hiteles, ha az erdész-társadalom részéről is önkorlátozással jár együtt. Vagyis, ha az állami erdők kiosztásának korlátozását kérjük, akkor egyetlen erdész se kérje az állami erdőkből alkalmazotti földdarab kijelölését, majd kiosztását, ugyancsak az aranykorona érték függvényében, ami azt jelentené, hogy egy hektár állami erdőt kellene kijelölni alkalmazotti földként. Ebben tehát következetesnek kell lennünk.

Elnök: Ezt kétségtelenül elvárhatják tőlünk. Ormos Balázst kérem ismét.

Ormos Balázs: Ne is álmodjunk arról, hogy a 20 aranykoronás értékelésből lesz valami. Akinek erdeje volt, az erdőt fog kapni. A másik dolog az, hogy már ott van nálunk az írásbeli felszólítás, hogy a gazdálkodók a korábbi időszakban kárpótlásra kijelölt erdőkön kívül további 20 %-ot kötelesek kijelölni kárpótlásra. A gond az, hogy a jogosultak a kárpótlást abban a községhatárban kérhetik, ahol a földjük volt és lehet, hogy ott már csak állami erdő van, a szomszédos község határában pedig még

van olyan terület, amit ki lehetne jelölni. Az én javaslatom tehát az, hogy azonnali intézkedésre van szükség és azt nem szabad hozzákötni az Erdészeti Hivatal megalakulásához. Biztos vagyok abban, hogy vannak olyan állami erdőterületek, melyeket fel lehetne ajánlani kárpótlásra, de ezek esetleg nem ott vannak, ahol az igény jelentkezik. A megoldást talán ebben az irányban is lehetne keresni.

Dauner Márton: Teljesen jogos ez a felvetés. Egy dolgot azonban világosan látnunk kell. Azzal ugyanis, hogy az LIII. törvény és a 106-os kormányrendelet elfogadásra került és megfogalmazódott, azzal a kárpótlás ügyében a kompetencia is nevesült. Eszerint kárpótlási kérdésekben nem az erdőgazdasági vállalat a tárgyaló partner. Ezt tudni kell! Az is tisztázott, hogy a sorrendiség tekintetében hogyan kell a kárpótlást lebonyolítani és abban is ki a döntésre jogosult. Arra kérném tehát az erdőgazdasági vállalatokat, hogy ha ilyen jellegű megkeresés érkezik hozzájuk, a választ egyértelműen úgy fogalmazzák meg, hogy ilyen kérdésben nem illetékesek. Ilyen ügyekben az ÁV Rt van kijelölve felelősként, valamint a PM és az FM. Ennek alapján kérem, hogy ne ocsájtkozzanak olyan tárgyalásokba, amire nincs jogosultságuk, mert ha nem ezt teszik, olyan kötelezettségeket vállalnak, amiket nincs joguk felvállalni.

Szabados János: A 20 aranykoronás értékelési problémára ugyanaz vonatkozik, mint amit Dauner Márton elmondott. Az erdőgazdasági vállalatoknak sem az átalakulással, sem más hasonló akciókkal kapcsolatban nincs ilyen felhatalmazásuk. -Most ebben a körben még elmondom azt is, hogy a tegnapi tárgyalás eredményeként- az Igazságügyi Minisztérium állásfoglalása szerint a kárpótlási törvény alapján az erdőgazdaságoknál a dolgozói földvagyton kijelölésének, illetve kiadásának nincs semmilyen jogalapja, annak ellenére, hogy korábban ilyen IM állásfoglalás történt. A kérdést tehát le lehet venni a napirendről és ha a jövőben ilyen felvetéseket hallanak, Sepsey államtitkár urat, vagy a kárpótlási hivatalokat keressék meg.

Elnök: Az elhangzottak alapján az 5. pont szövegét talán úgy lehetne módosítani, hogy

"... csak az új Erdészeti Hivatal, vagy az addig is kijelölt illetékesek, melyek közül egyik az FM, egyetértésével lehessen állami erdőterületet kárpótlásra kijelölni és kiadni."

Aki a javasolt szöveggel, ezekkel a kiegészítésekkel egyetért, kérem emelje fel a kezét. Köszönöm.
Aki nem ért egyet?

Aki tartózkodik? Köszönöm. Két tartózkodással a javaslatot elfogadtuk.

Kedves Kollégák! Azt hiszem a munka legnehezebb részét, legalábbis ami minket illet, elvégeztük. Most ennek a megvalósítása lesz a következő feladat. Mindenkinek köszönöm a kitartását és az állásfoglalás megszövegezéséhez nyújtott segítségét, s ezzel az I. Országos Erdész Gyűlést bezárom. Köszönöm a megjelenést.

AZ I. ORSZÁGOS ERDÉSZ GYŰLÉS

ÁLLÁSFOGLALÁSA

Az állami erdőgazdaságok gazdasági társaságokká alakulása lehetetlenné teszi a korábbi kormányhatározat végrehajtását az **egységes államerdészeti szervezet** kialakításáról.

Mindez fokozott felelősséget ró az erdők sorsát meghatározó folyamatok szereplőire, az illetékes intézményekre, hatóságokra, szervezetekre, döntéshozókra.

Az erdőgazdálkodás a fatermesztésen kívül több olyan közhasznú feladatot is magába foglal (természet- és környezetvédelem, rekreáció stb.), amely sajátos gazdálkodási eszközenszert és szervezeti keretet követel.

Az állami erdők kezelésére megfelelő szervezeti keretek fokozatosan kialakíthatók. Ehhez nélkülözhetetlen a kormányzat intézkedése.

Az I. Országos Erdész Gyűlés javaslatai:

1. Az állami erdők egységét meg kell őrizni.
2. Az ország összes erdejére kiterjedő szakhatósági és igazgatási feladatok ellátására az FM-en belül létre kell hozni a szakmailag önálló **Országos Erdészeti Hivatalt**.
3. A tartósan állami tulajdonban maradó erdők tulajdonosi jogainak érvényesítésére egy olyan önálló, 100%-ig állami tulajdonú **kezelő szervezetet** kell kialakítani, amely az **Országos Erdészeti Hivatal** felügyelete alá rendelve működik.
4. A részvénytársasági formát átmeneti megoldásnak kell tekinteni.
5. Annak érdekében, hogy az állami erdők egysége megmaradjon, a már kárpótlásra kijelölt állami erdőkn túlmenően erdőt csak az új **Országos Erdészeti Hivatal**, illetve létrehozásáig a kijelölt illetékesek (FM, PM) egyetértésével, a mezőgazdasági területek (parlag) elfogyása után lehessen kárpótlásra kijelölni. El kell érni az erdőt érintő kárpótlási eljárások során, hogy a föld aranykorona-értéke mellett a faállomány reális értékét is figyelembe vegyék.

Az I. Országos Erdész Gyűlés

részvevői

(1993. február 24.)

Fővédnök

1./ Dr. Antall József miniszterelnök

Rendező szervek képviselőjében

2./ Dr. Mátyás Csaba MTA Erdészeti Bizottság elnöke,
EFE rektorhelyettes

3./ Dauner Márton főosztályvezető, FM Erdészeti és
Faipari Főosztály

Meghívottak

Vendégek:

4./ Dr. Szabó János földművelésügyi miniszter

5./ Dr. Medgyasszay László FM politikai államtitkár

6./ Dr. Raskó György FM közigazgatási államtitkár

7./ Dr. Szentgyörgyi András h. államtitkár (MeH)

8./ Dr. Várhelyi András (MeH) sajtófőnök

FM Erdészeti és Faipari Főosztály munkatársai

9./	Dr. Rada Antal	főosztályvezetőhelyettes
0./	Holdampf Gyula	osztályvezető
1./	Horváth Zoltán	osztályvezető
2./	Barátossy Gábor	tanácsos
3./	Merkel Gábor	főtanácsos
4./	Dr. Balázs István	főtanácsos
5./	Beró Csaba	főtanácsos
6./	Gerely Ferenc	tanácsos
7./	Dr. Nyárs József	főtanácsos
8./	Dr. Csőre Pál	jogtanácsos
9./	Brokés Tamás	főtanácsos
0./	Bagó Bertalan	főtanácsos
1./	Dr. Pluzsik András	főtanácsos
2./	Osváth Györgyné	főtanácsos

Erdőfelügyelőségek:

23./	Dr. Franciscy Pál Vilmos	igazgató
24./	Gál Sándor	igazgató
25./	Dr. Papp Mihály	igazgató
26./	Szántó Gábor	igazgató
27./	Dr. Göbölös Antal	igazgató
28./	Steiner József	igazgató
29./	Hardi László	igazgató
30./	Schródl László	igazgató
31./	Bus Mária	mb. igazgató
32./	Dr. Fatalin Gyula	igazgató

FM Erdőrendezési Szolgálat

33./	Halász Gábor	főigazgató
34./	Csóka Péter	műszaki igazgató
35./	Dr. Fadgyas Kálmán	fejlesztési főmérnök
36./	Wisnovszky Károly	irodaigazgató
37./	Dr. Péti Miklós	irodaigazgató
38./	Szkalák Gyula	irodaigazgató
39./	Hajdú Tibor	irodaigazgató
40./	Dr. Kozma Ferenc	irodaigazgató
41./	Mosonyi Géza	mb. irodaigazgató
42./	Bacsa Árpád	mb. irodaigazgató
43./	Gábor Gusztáv	irodaigazgató
44./	Hornvánszky Antal	irodaigazgató
45./	Ösz Gusztáv	irodaigazgató
46./	Bózsa Jenő	irodaigazgató

Erdészeti és Faipari Egyetem

47./	Dr. Winkler András	rektor
48./	Dr. Kosztka Miklós	erdőmérnöki kar dékánja

Erdészeti Tudományos Intézet

49./ Dr. Bondor Antal főigazgató

MTA Agrártudományok Osztálya

50./ Dr. Führer Ernő Erdészeti Bizottság titkára,
ERTI osztályvezető

Mezőgazdasági Minősítő Intézet, Erdészeti Főosztály

51./ Dr. Bach István osztályvezető

Erdőgazdaságok

52./	Káldy József	vezérigazgató	Mecseki Erdő- és Fafel-
53./	Kiss Károly	vezérigazgatóh.	dolgozó Gazdaság, Pécs
54./	Dr. Papp Tivadar	vezérigazgatóh.	
55./	Túrós László	erdészeti igazgató	
56./	Bodor László	erdészeti igazgató	
57./	Könyves Kálmán	erdészeti igazgató	
58./	Fekete Miklós	erdészeti igazgató	
59./	Tóth László	erdészeti igazgató	
60./	Csapó József	erdészeti igazgató	
61./	Papp Kálmán	erdészeti igazgató	
62./	Soós László	erdészeti igazgató	
63./	Simsay István	erdészeti igazgató	

64./	Bóna József	vállalati biztos	Somogyi Erdő-és Fafel-
65./	Dr. Göndöcz Gyla	erdészetvezető	dolgozó Gazdaság,
66./	Gordán Gábor	erdészetvezető	Kaposvár
67./	Barkóczi István	erdészetvezető	
68./	Bugovits Tamás	erdészetvezető	
69./	Kökény István	erdészetvezető	
70./	Bogdán József	erdészetvezető	
71./	Császár György	erdészetvezető	
72./	Vörös György	erdészetvezető	
73./	Németh Antal	erdészetvezető	
74./	Szabó János	erdészetvezető	
75./	Horváth József	erdészetvezető	

76./	Iványi Miklós	priv. biztos	Zalai Erdő- és Fafel-
77./	Horváth Ferenc	igazgatóhelyettes	dolgozó Gazdaság,
78./	Takács Tamás	igazgatóhelyettes	Nagykanizsa
79./	Egyed Gyula	erdészetigazgató	
80./	Horváth Dénes	erdészetigazgató	
81./	Rodek Márton	erdészetigazgató	
82./	Horváth Ferenc	erdészetigazgató	
83./	Keszi László	erdészetigazgató	
84./	Horváth Imre	erdészetigazgató	
85./	André Béla	erdészetigazgató	
86./	Horváth Elemér	erdészetigazgató	
87./	Bodor György	erdészetigazgató	

89./	Tarpataki Péter	priv. biztos	Balatonfelvidéki Erdő-és
90./	Horváth Dezső	vezérigazgatóh.	Fafeldolgozó Gazdaság,
91./	Szakács István	erdészetigazgató	Keszthely
92./	Farkas Attila	erdészetigazgató	
93./	Kóhalmi Tamás	erdészetigazgató	
94./	Németh Sándor	erdészetigazgató	
95./	Balogh József	erdészetigazgató	
96./	Major László	erdészetigazgató	
97./	Varga László	erdészetigazgató	
98./	Timár György	erdészetigazgató	
99./	Matyasovszky Albert	erdészetigazgató	
100./	Sipos Péter	erdészetigazgató	
101./	Dr. Magas László	priv. biztos	Kisalföldi Erdőgazda-
102./	Csontos István	vezérigazgatóh.	ság Rt., Győr
103./	Limp Tibor	erdészetigazgató	
104./	Kocsis Mihály	erdészetigazgató	
105./	Balsay Endre	erdészetigazgató	
106./	Balsay Sándor	erdészetigazgató	
107./	Varga Endre	erdészetigazgató	
108./	Fitner Ottó	erdészetigazgató	
109./	Kondor Endre	igazgató	Ipolyvidéki Erdő- és
110./	Korbonski Kazimierz	igazgatóh.	Fafeldolgozó Gazdaság
111./	Borcsa Bodolai János	erdészetvezető	Balassagyarmat
112./	Bukni Julianna	erdészetvezető	
113./	Berkenyei András	erdészetvezető	
114./	Karnis Gábor	erdészetvezető	
115./	Schindler László	erdészetvezető	
116./	Török László	erdészetvezető	
117./	Sipos Ferenc	erdészetvezető	
118./	Haraszti Gyula	erdészetvezető	
119./	Szabó Ferenc	erdészetvezető	
120./	Szabó Sándor	erdészetvezető	
121./	Korbonski Bogdáné	erdészetvezető	
122./	Dr. Dobroszláv Lajos	priv. biztos	Vértesi Erdő-és
123./	Hegyi István	igazgatóh.	Fafeldolgozó Gazdaság
124./	Mórotz Gyula	erdészetvezető	Tatabánya
125./	Hevesi István	erdészetvezető	
126./	Právetz Antal	erdészetvezető	
127./	Simonfi György	erdészetvezető	
128./	Simon József	erdészetvezető	
129./	Schmotzer András	vezérigazgató	Mátra-Nyugatbükki
130./	Fejes Dénes	vezérigazgatóh.	Erdő-és Fafeldolgozó
131./	Vágner László	erdészetvezető	Gazdaság, Eger
132./	Inhaizer Árpád	erdészetvezető	
133./	Tóth Imre	erdészetvezető	
134./	Jurecska Endre	erdészetvezető	
135./	Biró István	erdészetvezető	

136./	Kliegl Béla	erdészetvezető	
137./	Jung László	erdészetvezető	
138./	Dr. Ott János	erdészetvezető	
139./	Papp Gyula	erdészetvezető	
140./	Nagy Károly	erdészetvezető	
141./	Cserép János	vezérigazgató	Borsodi Erdő-és
142./	Varga József	vezérigazgatóh.	Fafeldolgozó Gazdaság
143./	Szaniszló Gábor	erdészeti igazgató	Miskolc
144./	Lenár György	erdészeti igazgató	
145./	Szilás Csaba	erdészeti igazgató	
146./	Lévai László	erdészeti igazgató	
147./	Matajszné Kása Erika	erdészeti igazgató	
148./	Papp Gyula	erdészeti igazgató	
149./	Kisházi Zoltán	erdészeti igazgató	
150./	Tátrai Gábor	erdészeti igazgató	
151./	Liptai Gábor	erdészeti igazgató	
152./	Brugger Frigyes	erdészeti igazgató	
153./	Sütő József	erdészeti igazgató	
154./	Mester László	erdészeti igazgató	
155./	Vasas Ernő	erdészeti igazgató	
156./	Pálmai István	erdészeti igazgató	
157./	Pataky Károly	vezérigazgató	Felsőtiszaí Erdő- és
158./	Oláh Tibor	főmérnök	Fafeldolgozó Gazdaság
159./	Ruzsa János	erdészetvezető	Nyiregyháza
160./	Fekete György	erdészetvezető	
161./	Csóke Pál	parkerd. igazgató	
162./	Laczkó Bálint	erdészeti igazgató	
163./	Bartucz Péter	erdészeti igazgató	
164./	Novák Tibor	parkerd. igazgató	
165./	Kozma Károly	erdészeti igazgató	
166./	Hajdú Lajos	erdészeti igazgató	
167./	Popovics Mihály	erdészeti üzemigazgató	
168./	Szebeni László	priv. biztos	Nagykunsági Erdő- és
169./	Donkó Károly	főmérnök	Fafeldolgozó Gazdaság
170./	Turi Ferenc	erdészetvezető	Szolnok
171./	Végyvári Gyula	erdészetvezető	
172./	Ször Levente	erdészetvezető	
173./	Borzasi Béla	erdészetvezető	
174./	Kalcsu Zoltán	erdészetvezető	
175./	Sódar Pál	vezérigazgató	Kiskunsági Erdő- és
176./	Koczka Zoltán	erdészetvezető	Fafeldolgozó Gazdaság
177./	Felföldi Zoltán	erdészetvezető	Szolnok
178./	Horváth László	erdészetvezető	
179./	Kara Miklós	erdészetvezető	
180./	Kocsis Vilmos	erdészetvezető	
181./	Kiss Béla	erdészetvezető	
182./	Csordás József	erdészetvezető	
183./	Szűcs Dezső	erdészetvezető	

4./ Szil István	mb. igazgató	Délmagyarországi
5./ Lóczy Pál	ov. főmérnök	Állami Erdőgazdaság
6./ Gál Imre	erdészetvezető	Szeged
7./ Polner Frigyesné	erdészetvezető	
8./ Puskás Lajos	erdészetvezető	
9./ Sere Ferenc	erdészetvezető	
10./ Vass Sándor	erdészetvezető	
11./ Dobó István	igazgató	Pilisi Állami Park-
12./ Zambó Péter	főmérnök	erdőgazdaság,
13./ Géczy Béla	erdészetvezető	Visegrád
14./ Járasi Gábor	erdészetvezető	
15./ Mizik András	erdészetvezető	
16./ Gósi István	erdészetvezető	
17./ Iványos László	erdészetvezető	
18./ Keszléri József	erdészetvezető	
19./ Csonka Tibor	erdészetvezető	
20./ Zádor Oszkár	erdészetvezető	
21./ Dr. Solymos Rezső	erdészetvezető	
22./ Németh Gábor	erdészetvezető	
23./ Ormos Balázs	igazgató	Tanulmányi Állami
24./ Román József	erdőgazdálkodási	Erdőgazdaság
	ágazatvezető	Sopron
25./ Vörös Attila	erdészetvezető	
26./ Molnár Ákos	erdészetvezető	
27./ Kiss József	erdészetvezető	
28./ Dr. Ivancsics Lajos	erdészetvezető	
29./ Balsay Miklós	igazgató	Mezőföldi Állami Erdő
30./ Kisteleki Péter	főmérnök	és Vadgazdaság
31./ Rössler István	erdészetvezető	Székesfehérvár
32./ Bognár Miklós	erdészetvezető	
33./ Szakács Zoltán	erdészetvezető	
34./ Lenchés Imre	erdészetvezető	
35./ Szoták Ferenc	igazgató	Gemenci Erdő- és Vad-
36./ Nyúl Bertalan	főmérnök	gazdaság Rt.
37./ Béres Sándor	erdészetvezető	Baja
38./ Birck László	erdészetvezető	
39./ Sztárcsevity Ervin	erdészetvezető	
40./ Solti Imre	erdészetvezető	
41./ Halmos László	erdészetvezető	
42./ Rádi József	erdészetvezető	
43./ Varga Sándor	erdészetvezető	
44./ Müller János	igazgató	Gyulai Állami Erdő-és
45./ Firtás Nándor	főmérnök	Vadgazdaság,
46./ Fehér István	erdészetvezető	Tamási
47./ Kupás Deák Zoltán	erdészetvezető	
48./ Durgóné Szalay Piroska	erdészetvezető	
49./ Arató János	erdészetvezető	

230./ Dr. Pethő József	igazgató	Szombathelyi Állami
231./ Czimber Béla	főmérnök	Erdőgazdaság
232./ Kronekker József	erdészetvezető	fm. Szombathely
233./ Németh János	erdészetvezető	fm.
234./ Borbély László	erdészetvezető	fm.
235./ Rauch József	erdészetvezető	fm.
236./ Lukács Sándor	elnök-vezérigazgató	HM Budapesti
237./ Balsay László	vezérigazgatóh.	
238./ Csikós Imre	erdészeti igazgató	
239./ Putnai József	erdészeti igazgató	
240./ Perl József	erdészeti igazgató	
241./ Kardos Ferenc	erdészeti igazgató	
242./ Józsa László	erdészeti igazgató	
243./ Rakk Tamás	elnök-vezérigazgató	HM Veszprémi Erdő-
244./ Szekeres György	vezérigazgatóh.	gazdaság,
245./ Turcsányi Lajos	erdészeti igazgató	Veszprém
246./ Mészáros Gyula	erdészeti igazgató	
247./ Szalontay Zoltán	erdészeti igazgató	
248./ Schumacher István	erdészeti igazgató	
249./ Kotány György	erdészeti igazgató	
250./ Végvári Jenő	elnök-vezérigazgató	HM Kaszói Erdő-
251./ Szabó Vilmos	vezérigazgatóh.	gazdaság,
		Somogyaszob-Kaszó

Magyar Honvédség Parancsnoksága, Építési és Elhelyezési Főnökség, Erdőfelügyeleti Osztály

252./ Buliczka János osztályvezető

Állami Vagyonkezelő Rt

253./ Dr. Teleki Pál elnök-vezérigazgató
254./ Szabados János portfólió igazgató

Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium

255./ Dr. Gyurkó János miniszter
256./ Dr. Tarján Lászlóné politikai államtitkár
257./ Dr. Kovács Mátyás főosztályvezető
258./ Dr. Kárpáti László igazgató

További meghívottak

259./ Boross György ny. erdőmérnök
260./ Dr. Mayer Antal ny. egyetemi tanár
261./ Dr. Szemerédy Miklós ny. vezérigazgatóh.
262./ Dr. Tóth Béla ny. tud. igazgató
263./ Dr. Páll Miklós ny. osztályvezető

55./ Dr. Király László egyetemi tanár
56./ Dr. Madas András ny. miniszterhelyettes
57./ Dr. Váradi Géza ny. vezérigazgató
58./ Dr. Halász Aladár ny. főosztályvezetőh.
59./ Obert Gyula ny. igazgató
60./ Dr. Mészáros Gyula ny. igazgató
61./ Dr. Járasi Lőrinc ny. igazgató
62./ Dr. Kollwenz Ödön ny. főmunkatárs
63./ id. Fűhrer Ernő ny. erdőmérnök
64./ ifj. Páll Miklós erdőmérnök
65./ Nagy Imre erdőmérnök
66./ Páll Tamás erdőmérnök
67./ Dr. Herpay Imre ny. egyetemi tanár
68./ Dr. Járó Zoltán c. egyetemi tanár
69./ Dr. Márkus László c. egyetemi tanár

szakoktatási intézmények

70./ Horváth Ferenc igazgató
71./ Nádaskay Gábor igazgató
72./ Dr. Rónai Ferenc igazgató
73./ Simon László igazgató
74./ Fröhlich András igazgató
75./ Kiss Vince igazgató

további meghívottak

76./ Haják Gyula ny. erdőmérnök
77./ Dr. Bencze Tibor osztályvezető Pénzügyminisztérium
78./ Dr. Murányi László
79./ P. Szabó József
80./ Szebellédy Géza vezérigazgatóh.

további résztvevők:

81./ Debrák Miklós
82./ Ipsits Lajos
83./ Tóth Tibor (fotó)
84./ Dr. Erdős László
85./ Kiss József
86./ Dr. Lett Béla
87./ Soós Lajos (MTI fotó)
88./ Szirti István
89./ Illyés Benjamin
90./ Nemes Lajos
91./ Hájos László (Magyar Mezőgazdaság)
92./ Dr. Csötönyi József
93./ Dr. Grünfelder Lajos
94./ Szani Zsolt
95./ Dr. Farkas István
96./ Kiss Péter (TV Híradó)
97./ Somogyi Zoltán (TV Híradó)
98./ Boa Sándor

99./ Fritsch Ottó
100./ Szenthe László
101./ Csapó Mihály
102./ Pintér István
103./ Dr. Cs. Nagy Anikó
104./ Maróthy L. Ferenc
105./ László Judit
106./ Dr. Szikra Dezső

Kiadja a Földművelésügyi Minisztérium Erdészeti
és Faipari Főosztály
Felelős kiadó: Dauner Márton
93/823 – Aqua Kiadó és Nyomda Leányvállalat
Budapest VII., Kazinczy u. 3/b.
Felelős vezető: Lőrinczi Pál